

Yttrande

Moderaterna, Demokraterna, Liberalerna,
Kristdemokraterna

2024-05-15

Yttrande angående Kompletterande uppföljning per december 2023

Yttrandet

Den kompletterande uppföljningen kompletterar årsredovisningen och innehåller frågor av bland annat uppsiktskaraktär. I ärendet lyfts väsentliga avvikelser som berör några nämnder och bolag. Ur ett ekonomistyrningsperspektiv lyfts bland annat att flera nämnder inte har följt de ekonomiska regelverk som kommunfullmäktige har beslutat om. I vissa fall har nämnderna även fattat beslut sent på året. Nämnderna behöver följa och förhålla sig till de ekonomiska regelverk som finns för att följa den budgetram man är tilldelad samt för att ge sina förvaltningar möjlighet att arbeta för att nå en ekonomi i balans. I Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets budget för år 2024 finns skrivningar om att vara restriktiva vad gäller personal i yrkesgrupper som arbetar med administration i syfte att minska kostnaderna för administration och centrala ledningsfunktioner. Trots att detta redan var med i budgeten för år 2023, visade delårsrapporten i augusti förra året att antalet anställda administratörer och handläggare ökat. Uppföljningen "Minskad administration och konsultanvändning 2023" för nämnder respektive bolag i aktuellt ärende i bilagan förstärker bilden av att arbetet med effektiviseringar och besparingar inte varit framgångsrikt. De besparingar som återrapporteras har framförallt skett i några välfärdsnämnder. Mycket av de rapporterade besparingar handlar om vakanser där tillsättningarna har dröjt och inte om långsiktigt hållbara effektiviseringar. De flesta av de kommunala bolagen redovisar inga besparingar. Vi avser att återkomma i dessa frågor inför kommunfullmäktiges beredning av ärendet.

Yttrande
2024-04-23

S, V, MP

Ärende 17

Yttrande angående Kompletterande uppföljning per december 2023

Yttrandet

I underlaget till kompletterande uppföljning finns en uppställning om hur nämnder och bolag uppfyllt fullmäktiges uppdrag och inriktning om att stadens administration ska skötas mer effektivt och till en lägre kostnad. Det går att konstatera att nämndernas måluppfyllelse varierar. Vissa nämnder är på god väg, medan andra nämnder behöver skärpa sina insatser och på ett tydligare sätt redogöra för hur de uppnår budgetens målsättningar.

Införandet av stadens miljöledningssystem går långsamt. Av 51 nämnder och bolag har 31 inte systemet på plats och ett fåtal har fortfarande inte påbörjat införande. Det är allvarligt att det fortfarande finns nämnder som inte har påbörjat ett införande, särskilt i de nämnder vars verksamhet har en stor miljöpåverkan.

Styret avser att följa dessa frågor noggrant under mandatperioden.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-03-07

Ärendenummer SLK-2024-00196

Handläggare

Anna Jandersson

Telefon: 031-368 03 15

E-post: anna.jandersson@stadshuset.goteborg.se

Kompletterande uppföljning per december 2023

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Kompletterande uppföljning december 2023, i enlighet med bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, godkänns och överlämnas till kommunfullmäktige som ett led i uppsikten.
2. Verksamhetsberättelse för Keillers Park, i enlighet med bilaga 1.3 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, godkänns.
3. Förskolenämndens hemställan om att avropa 16 579 tkr från det kommuncentrala anslaget för investeringsrelaterade driftskostnader för perioden september till december 2023 avslås.

Sammanfattning

Den kompletterande uppföljningsrapporten syftar till att förse kommunstyrelsen och kommunfullmäktige med relevant information avseende styrning och uppsikt.

Rapporten kompletterar årsredovisningen 2023 och innehåller frågor av uppsiktskaraktär, avvikelser samt övrig uppföljning av större dignitet där stadsledningskontoret har identifierat att kommunstyrelsen och kommunfullmäktige behöver få övergripande information och lägesbilder. Rapporten innehåller även en redogörelse över utfallet för några av de mest väsentliga kommuncentrala posterna i bokslut 2023.

Bedömning ur ekonomisk, ekologisk och social dimension

Ärendet bygger på en uppföljning av stadens nämnder och styrelser och av genomförande av fattade beslut och efterlevnaden av styrande dokument. Den ekonomiska, ekologisk och sociala dimensionen får i detta ärende ingen påverkan om inte rapporten föranleder nya beslut. Det finns delar i rapporten där den ekonomiska dimensionen belyses.

Bilagor

1. Rapport Kompletterande uppföljning december 2023
 - 1.1 Sammanställning av insatser med anledning av minskad administration nämnder
 - 1.2 Sammanställning av insatser med anledning av minskad administration bolag
 - 1.3 Verksamhetsberättelse för Keillers Park
 - 1.4 Uppföljning av kommuncentrala poster för särskilda ändamål

Ärendet

Enligt den fastställda uppföljningsprocessen för 2023 och som ett led i ansvar för uppsiktsplikten redovisas den kompletterande uppföljningen 2023 till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Rapporten är ett komplement till Göteborgs Stads årsredovisning 2023.

Beskrivning av ärendet

Stadens övergripande uppföljningsarbete syftar både till att tillgodose kommunstyrelsens uppsiktsplikt och att presentera en uppföljning med tillhörande analys av kommunfullmäktiges budget, utpekade prioriterade områden samt beslutade mål och indikatorer. Denna rapport är ett komplement till Göteborgs Stads årsredovisning 2023 och innehåller frågor av uppsiktskaraktär samt övrig strategisk uppföljning som stadsledningskontoret har identifierat att kommunstyrelsen och kommunfullmäktige behöver ta del av.

Hemställan från förskolenämnden om kompensation för investeringsrelaterade driftskostnader

Förskolenämnden hemställde i samband med beslut om årsrapport, 2024-02-14 § 26, om att avropa 16 579 tkr från det kommuncentrala anslaget för investeringsrelaterade driftskostnader för perioden september till december 2023. Eftersom det kommuncentrala anslaget i sin helhet redan fördelats, enligt de principer som anges nedan, föreslår stadsledningskontoret att förskolenämndens hemställan avslås.

Under året har nämnderna genom beslut i kompletteringsbudget maj samt augusti tilldelats totalt 42 210 tkr för kostnader fram till och med augusti. Beloppet som fördelats till nämnderna i kompletteringsbudgetar under året motsvarade 85 % av de upparbetade kostnaderna mellan januari och augusti. Detta då helårsprognosen översteg beloppet som fanns avsatt i kommunfullmäktiges budget.

Totalt för året uppgick kostnaderna till 126,3 mnkr. Stadsledningskontoret har i bokslutet fördelat medel upp till de 100 mnkr som fanns avsatt i kommunfullmäktiges budget. Därför har endast kompensation för 79 procent av upparbetade kostnader givits utifrån de principer för fördelning som tillämpats i kompletteringsbudgetar under året. Eftersom totalt 40 210 tkr tidigare fördelats under året har ytterligare 59 790 tkr fördelats i bokslutet.

Rapportens innehåll

Rapporten är ett komplement till Göteborgs Stads årsredovisning 2023. Rapporten inleds med ett kapitel som redogör för de avvikelser som inkommit från nämnder och styrelser. Därefter följer ett kapitel med uppsiktsfrågor som innehåller uppföljning av nämnder uppvisar underskott under 2023. Kapitlet övrig uppföljning innehåller flertalet redogörelser som är relevanta för kommunstyrelsen ur ett uppsikts- och styrningsperspektiv. Rapporten innehåller även en redogörelse över utfallet för några av de mest väsentliga kommuncentrala posterna i bokslut 2023.

Magnus Andersson

Ekonomidirektör

Eva Hessman

Stadsdirektör

Kompletterande uppföljning per december 2023

Göteborgs Stad

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	3
2 Väsentliga avvikelser.....	4
3 Uppsiktsfrågor	11
3.1 Uppföljning av åtgärder med anledning av underskott hos nämnder	11
3.1.1 Uppföljning av nämndernas underskott under året.....	11
3.1.2 Uppföljning av nämndernas underskott i samband med bokslutet.....	13
3.2 Uppföljning av rapportering avseende nämndernas positiva avvikelser i förhållande till budgeterade investeringsvolymerna.....	15
4 Övrig uppföljning	17
4.1 Lön och villkor	17
4.2 Uppföljning resepolicy	20
4.3 Uppföljning av miljöledningssystemet	21
4.4 Anmälningar enligt Lex Maria och Lex Sarah	22
4.5 Ej verkställda SoL/LSS-beslut.....	22
4.6 Keillers Park	26
4.7 Uppföljning av kvaliteten i hem för vård eller boende (HVB) för barn och unga.....	26
4.8 Lägre resultatnivåer för bolagen de närmaste åren.....	28
4.9 Förvärv av byggrätter i området Karlstaden	29
4.10 Göteborgs Hamns investering i West Wind Offshore AB.....	29
4.11 Göteborg Energi	29
4.12 Administration och samordning	30
4.13 Redovisning från nämnden för demokrati och medborgarservice av 2023 års uppföljning av Göteborgsförslaget	31
4.14 Övrig uppföljning bolag	32
5 Kommuncentrala poster i bokslut 2023	34
5.1 Uppföljning kommuncentrala budgetposter	34
5.2 Personal - och kompetensförsörjningsanslaget.....	35
5.3 Evakuerings- och omställningskostnader	35
5.4 Statsbidrag för utökad bemanning på särskilda boenden.....	36
5.5 Fördelning av medel för krisberedskap och civilt försvar	36

Bilagor:

Verksamhetsberättelse Keillers Park

Sammanställning av insatser med anledning av minskad administration nämnder

Sammanställning av insatser med anledning av minskad administration bolag

Uppföljning av kommuncentrala poster

1 Inledning

Rapporten är ett komplement till Göteborgs Stads årsredovisning 2023. Rapporten inleds med ett kapitel som redogör för de avvikelser som inkommit från nämnder och styrelser. Därefter följer ett kapitel med uppsiktsfrågor som innehåller uppföljning av nämnder uppvisar underskott under 2023. Kapitlet övrig uppföljning innehåller flertalet redogörelser som är relevanta för kommunstyrelsen ur ett uppsikts- och styrningsperspektiv. Rapporten innehåller även en redogörelse över utfallet för några av de mest väsentliga kommuncentrala posterna i bokslut 2023.

2 Väsentliga avvikelser

Nämnden för Intraservice

Efterlevnad inom informationssäkerhet och uppföljning av dataskyddsarbetet samt beredskap inom IT-säkerhet

Nämnden för Intraservice rapporterar fortsatt om de avvikelser som noterats av stadsrevisionen 2022 och dataskyddsombud 2022 och i förvaltningens egna efterlevnadsrapporter gällande bland annat efterlevnad av stadens styrande dokument (inkl lag- och övrig regelefterlevnad) rörande informationssäkerhet, dataskydd och beredskap inom IT-säkerhet.

Ett projekt pågår sedan juni 2023 med målet är att genomföra förbättringsåtgärder. Projektet har inletts med en förstudie. Förstudien presenterar vilka åtgärder som behöver vidtas, tidsuppskattning för dessa, samt vilka kompetenser och resurstillgångar som krävs för att lyckas med genomförandet. Projekttidplanen sträcker sig fram till juni 2026. Inom ramen för projektets tidplan för första och andra kvartalet 2024 finns aktiviteter för test och etablering av uppdaterade och nya processer och arbetssätt, inkluderande uppdaterad organisationsstruktur med tydliggörande av ansvar och mandat. Stadsledningskontoret följer aktivt det arbete som bedrivs för att stärka informationssäkerhetsarbetet inom ramen för beslutad handlingsplan.

Socialnämnderna Sydväst, Nordost och Centrum

Kompetensförsörjning och ökad ärendemängd inom avdelning barn och unga

Under året har det fortsatt varit svårt att rekrytera socialsekreterare. En större andel av de som söker tjänster är nyutexaminerade socionomer. Brist på kompetens leder till höga kostnader för konsulter som hyrs in för att täcka upp på tomma tjänster. Desinformationskampanjen har också haft en negativ inverkan. Risken för att utsättas för otillåten påverkan och hot är en faktor som kan ha bidragit till såväl att medarbetare valt att sluta som svårigheterna att rekrytera nya medarbetare. När nyrekryteringar pågår kontinuerligt innebär det också att resurser tas ifrån kvarvarande verksamhet och att omfördelning av arbetsuppgifter behöver ske. Likaså har inflödet av aktualiseringar till följd av oro för barns välmående, såväl som antalet utredningar och placeringar ökat. Klienter kan påverkas negativt om kunskap och erfarenheter av metoder och utbildningar försvinner när personal slutar. Personalomsättning kan även ha konsekvenser för rättssäkerheten.

Socialnämnden Sydväst

Ekonomiska risker och underskott inom Boende och hemlöshet

Efterfrågan på stadens boenden har minskat och erbjudna insatser möter inte stadens behov. Verksamheten är i behov av att minska kostnaderna och att öka intäkterna. De underliggande risker som verksamheten har att hantera med stora osäkerheter avseende intäkter (beläggning) och kostnader kopplade till lokaler, säkerhet samt behov av omställning av verksamheten är fortsatt en utmaning med nuvarande finansieringsmodell. Socialnämnd Sydväst tar hela risken för ekonomiskt underskott i verksamheten som har ett stadenövergripande uppdrag. Dialog har initierats med köpande förvaltningar för att se över alternativa ekonomimodeller med större inslag av delad ekonomisk risk. Förvaltningens bedömning är att detta skulle underlättas av en oberoende samordning.

Socialnämnden Nordost

Pågående desinformationskampanj

Skyddade vistelseorter har blivit röjda när desinformationskampanjen uppmanar till kamp mot socialtjänsten och kan leda till att personer i behov av stöd avstår från att kontakta socialtjänsten och våra verksamheter på grund av rädsla. Samverkan med andra aktörer försvåras när aktörernas inställning till socialtjänsten ifrågasätts utan källkritik. En effekt av desinformationskampanjen har inneburit att även tjänstepersoner har hängts ut på sociala medier. Desinformationskampanjen har också ökat svårigheten med rekrytering. Desinformationskampanjen har skapat en högre tillåtelse att uttala hot och nedvärderande uttryck. Förvaltningen har förstärkt resurserna inom säkerhetsområdet och under året startat upp en säkerhetsenhet.

Socialnämnden Hisingen

Svårigheter att verkställa beslut inom egen familjehemsvård och öppenvård

Förvaltningen har under en längre period haft svårigheter att verkställa beslut i egen familjehemsvård och öppenvård vilket resulterat i kö. Det finns en ökad konkurrens om befintliga familjehem. Förvaltningen ser att barn och unga har en mer sammansatt problematik vilket kräver ett utökat stöd till familjehemmen. Myndighetsutövande socialsekreterare är ytterst ansvarig för de beslut som fattas avseende klienterna och om besluten inte kan verkställas i tid är det också socialsekreteraren som behöver hantera konsekvenserna. Rekrytering och utbildning (RU) har ett centralt uppdrag i att vara ett komplement till förvaltningarnas eget ansvar för rekrytering. Få familjehem erhålls den vägen. Familjehemsprocessen innehåller många professionella aktörer såsom utredande socialsekreterare, familjehemssekreterare, barnsekreterare och familjehemmet. Flödet måste hållas samman mellan dessa parter för att säkerställa en rättssäker och effektiv process. Förvaltningen har ett pågående arbete för att rekrytera nya familjehem, behålla befintliga familjehem och utvecklar stödet till både barn, placerade i familjehem och familjehemmet bland annat genom Psykologenheten. Under en period avlastas avdelningschef och en intern resurschef övertar ansvaret att tillsammans med enhetschefer för familjehem och öppenvården arbeta igenom processen att säkerställa insatser av både rätt kvalitet och kostnad. Konceptet "en väg in" behöver utvecklas under 2024, likaså familjehemsprocessen.

Nämnden för arbetsmarknad och sysselsättning

Brister i utbildningskvalitet och uppsägning av ramavtal

Brister hos ramavtalsleverantören Veldi har inneburit en i förtida uppsägning av ramavtal. Leverantören brister i förhållande till flera krav och villkor i ramavtalet. Klagomål finns från elever i leverantörens utbildningar. Trots möjligheter till rättning har leverantören inte kunnat åtgärda bristerna varpå förvaltningen valde att säga upp avtalet i december 2023. Veldi har även fått betala ett vite till förvaltningen. Befintliga elevers utbildning är säkrad genom att utbildningsförvaltningen (Lindholmens tekniska gymnasium) tar över eleverna successivt från sen vår fram till augusti. Veldi kommer inte att bedriva undervisning efter den 30 juni 2024.

Göteborg Energi

Elhandel

Dotterbolaget Göteborg Energi Din El AB redovisar för 2023 ett resultat på 112 mnkr jämfört med budgeterat resultat på 2 mnkr, vilket Göteborg Energi rapporterat som övrig väsentlig koncerninformation till kommunstyrelsen.

Elhandeln har, bortsett från de senaste turbulenta åren då verksamheten redovisat förluster, redovisat vinster på nivån 40 - 50 mnkr per år. Som förklaring till det höga

resultatet 2023 anges bland annat att äldre fastprisavtal, tecknade före 2022 succesivt fasats ut samt att täckningsbidraget förbättrats på timprisavtal och rörliga elavtal vilka idag utgör huvuddelen av försäljningen. Efter 1 januari 2022 tecknas fastprisavtal med maximal ett års bindningstid, dock utgör dessa avtal en mycket marginell andel av den totala försäljningen. En förklaring till det förbättrade täckningsbidraget är bland annat att prispåslaget är större på det nuvarande produktutbudet än vad det varit historiskt.

Stadshuset konstaterar i sin årsrapport att det sedan årsskiftet 2021/22 succesivt genomförts olika genomgripande förändringar avseende elhandelsverksamheten i Göteborg Energi Din El AB och dess inriktning. Förändringarna innebär strategiska vägval där kommunfullmäktige som ägare till verksamheten inte givits möjlighet att ta ställning till förändringar i verksamhetens inriktning, prisstrategier, riskmandat och liknande. Stadshuset bedömer fortsatt att kommunfullmäktige bör ges möjlighet att utvärdera förutsättningarna för elhandeln, värdera den kommunala nyttan och ges möjlighet att utfärda direktiv för verksamheten.

Fjärrvärmeverksamheten

Fjärrvärmeverksamheten redovisar för 2023 en förlust på -68 mnkr att jämföra med budgeterat resultat på 222 mnkr. Som förklaring anges bland annat otillgängligheter och minskade spillvärmeleveranser vilket lett till en dyrare produktionsmix. För att klara fjärrvärmeleveranserna vid kall väderlek och otillgänglighet i anläggningar har fossil produktion krävts vilket inneburit ett försämrat resultat.

Stadshuset bedömer att förlusten är en väsentlig avvikelse och att utvecklingen framåt blir viktig att följa. Fjärrvärmeverksamheten har även under 2022 och 2021 redovisat historiskt låga resultatnivåer.

Higabkoncernen

Arbete med Skeppsbrogaraget avbryts

Älvstranden Utveckling AB rapporterar som väsentlig avvikelse kommunfullmäktiges beslut den 12 oktober 2023 om att avbryta arbetet avseende Skeppsbrogaraget, pausa programorganisationen för genomförande av detaljplanen för Skeppsbron samt ge stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att utreda förutsättningar för och konsekvenser av att ta fram en ny detaljplan för Skeppsbron samt starta arbetet med en sådan.

Älvstranden Utveckling AB rapporterar att bolagets bemanning i projektet har avvecklats och att fokus legat på att identifiera och beskriva konsekvenserna av beslutet. Som en följd av beslutet behöver bolaget göra en resultatpåverkande nedskrivning om 194 mnkr, vilket får konsekvenser för övrig verksamhet, framför allt kopplat till möjliga investeringar i fastighetsutveckling. Bolaget beskriver att den uppkomna situationen kommer att fortsätta att påverka bolagets verksamhet under 2024 då sannolikt fler åtgärder kommer att behöva vidtas.

Framtidenkoncernen

Fortsatt kärvt på bostads- och äganderättsmarknaden

Förvaltnings AB Framtiden beskriver i sin rapport att marknaden för att sälja bostads- och äganderätter ytterligare har försämrats under året och att detta har inneburit en kraftigt avstannad försäljning för Egnahemsbolaget, precis som för marknaden i övrigt. Detta har lett till att Egnahemsbolaget under hösten varslat medarbetare. Av Förvaltnings AB Framtidens rapportering framgår att Egnahems-bolaget redovisar ett resultat om -90 mnkr, att jämföra med resultat enligt budget om -45 mnkr. Den huvudsakliga orsaken till det försämrade resultatet anges vara lägre försäljningsvolym. Förvaltnings AB Framtiden beskriver att, förutom varsel av personal, har åtgärder vidtagits i form av såväl närmare samverkan som en planerad närmare lokalisering med Framtiden Byggutveckling AB.

Stadshuset väljer att lyfta situationen för Egnahemsbolaget som en väsentlig avvikelse eftersom Stadshuset bedömer att årets negativa resultat, i kombination med risken för en fortsatt kärvt situation på bostadsmarknaden, innebär en stor risk för en hård finansiell belastning för bolaget. Stadshuset kommer att fortsätta följa utvecklingen i bolaget inklusive eventuella behov av kapitaltillskott, vilka behöver underställas kommunfullmäktiges förställningstagande.

Kollektivtrafik (Kollektivtrafikkoncernen)

Brist på spårvagnar, uppställnings- och depåkapacitet

Som väsentlig avvikelse i Göteborgs Spårvägar AB rapporteras brist på spårvagnar, uppställnings- och depåkapacitet. Situationen bedöms bestå till och med 2026/2027 då M33/M34-fordon nr 100 har levererats. Organisationen anpassas löpande. Viktiga åtgärder utgörs av bevakning av fordonsleveransplan, depårenovering samt bevakning av process för etablering Ringön etapp II.

Brist i spårvägsanläggningen

Som väsentlig avvikelse rapporteras även brist i spårvägsanläggningen. Orsak utgörs av hög nivå på driftstörningar, hastighetsnedsättningar och behov av omplaneringar i spårvägsanläggningen. Situationen uppges leda till behov av omplanering av tidtabeller och spårarbeten med förseningar, felkörningar och schemaförändringar som konsekvens. Behov av övertid ökar och i rapporten anges risk för försämrad arbetsmiljö. Treparsamarbete mellan Göteborgs Spårvägar AB, Västtrafik AB och stadsmiljöförvaltningen är etablerat och förbättringar planeras.

Brist på spårvagnsförare

Som väsentlig avvikelse rapporteras också att det råder brist på spårvagnsförare. Situationen får konsekvenser för såväl arbetsbelastningen med höga övertidsuttag och stress som följd samt att konsekvenser uppstår för resenärerna. Handlingsplan är framtagen och driftsatt i syfte att öka bolagets förmåga att attrahera, rekrytera och behålla personal.

Turism, Kultur och Evenemang (Göteborg & Co-koncernen)

Liseberg - Minskat antal besökare och lägre försäljning

Liseberg redovisar ett resultat efter finansiella poster som uppgår till -64 mnkr vilket är -140 mnkr lägre än budget (76 mnkr). Den främsta förklaringen är det allmänna ekonomiska läget samt sämre väderlek än väntat under sommarmånaderna vilket minskade Lisebergs besöksantal med 10 procent mot budget. Bolaget redovisar att man vidtog ett omfattande sparpaket under andra halvan av verksamhetsåret med fokus på att minska driftskostnader och kostnader för säsongspersonal. Bolaget har också vidtagit en försiktig planering inför kommande verksamhetsår.

Göteborgs Stadsteater – Lägre biljett- och restaurangintäkter

Stadsteatern rapporterar att, på grund av kvarvarande pandemieffekter gällande publikens tillströmning till Stadsteaterns stora scen, samt en konstnärlig missbedömning, minskade biljett- och restaurangintäkter under första kvartalet med -7,5 mnkr mot budget. Under resten av året normaliserades intäkterna, men nettoomsättningen för helåret minskade med 12 procent mot budget. Som ett resultat av de minskade intäkterna uppgår bolagets resultat efter finansiella poster -5,5 mnkr jämfört med budget. Bolaget redovisar att intäktsminskningen ledde till kostnadsbesparande åtgärder i bolaget, som att skjuta på utbildningar och investeringar och begränsa resor. En planerad produktion hösten 2023 ställdes in.

Stadshuset konstaterar i sin rapport att kommunfullmäktige genom sitt beslut om koncernbidrag gett ramar för bolagets verksamhet. Årets underskott har bolaget hanterat genom ianspråktagande av eget kapital. Stadshuset förutsätter att bolaget inför kommande

år säkerställer att bolaget håller sig inom de ekonomiska ramar som bolaget har getts av kommunfullmäktige.

Göteborg Stadshus AB

Krav på utdelning inte möjlig

Stadshus rapporterar att kommunfullmäktiges krav på utdelning, 315 mnkr, och kapitaltillskott (koncernbidrag), 413 mnkr, till vissa verksamheter med kassaflöden från löpande verksamhet inte är möjlig utifrån bolagens årsresultat och den uttagspraxis som tillämpats de senaste åren.

Kommunstyrelsens beslut om bokslutsdispositioner 2023, baserat på Stadshus förslag, innebär att frånga praxis om 50-procentigt uttag ur de resultatgivande bolagen. Genom uttag med 90 procent av resultat efter finansnetto samt genom att ta in 90 procent av Got Events överskott i den finansiella samordningen har kommunfullmäktiges krav tillgodosetts. Stadshus gör bedömningen att det är möjligt att 2023 frånga praxis utan att concernens eller enskilda bolags soliditet försämrats nämnvärt men att uttag på den nivån över tid inte är hållbart.

Övriga väsentliga avvikelser

Nämnden för demokrati och medborgarservice

Budget och skuldrådgivning klarar inte högst fyra veckors väntetid för bokad möte med rådgivare.

Fler hushåll har försämrade ekonomiska förutsättningar på grund av de bestående kostnadsökningarna och antalet personer som har behov av individuell rådgivning har ökat under året. Förvaltningen har ett mål om högst fyra veckors väntetid för personligt möte med rådgivare, i december 2023 var väntetiden nio veckor.

Idrotts- och föreningsnämnden

Kommunfullmäktigeuppdrag om extra ishall

Svårigheter att hitta byggrätter och lämplig yta för ishall innebär försening och kan också leda till att uppdraget inte kan genomföras överhuvudtaget.

Idrotts- och föreningsnämnden

Kommunfullmäktigeuppdrag om simhall i Majorna-Linné kan inte genomföras

Svårigheter att hitta tillräckligt stora ytor i lokalområdet för att kunna etablera ett områdesbad gör att uppdraget inte kan genomföras.

Exploateringsnämnden

Ekonomiska konsekvenser av avbrytandet av projekt Skeppsbron

Kommunfullmäktiges beslut den 12 oktober 2023 om avbrytande av detaljplanarbetet för projekt Skeppsbron medför förgäveskostnader om totalt 110,6 miljoner kronor.

Socialnämnden Sydväst

Platsbrist på Statens institutionsstyrelse (SIS)

SiS har problem att bemanna sina verksamheter vilket medfört periodvisa intagningsstopp. Insatser för de med omfattande och komplex problematik som skulle ha placerats på SiS har fått lösas på annat sätt. Dessa ersättningsinsatser saknar ofta skalskydd, säkerhet, kompetens osv. Socialnämnden kan inte uppfylla lagstiftarens krav.

Lokaler för Bergsjöhöjd

Ett förslag från Stadsfastighetsförvaltningen om att undersöka möjligheterna att bygga om lokalerna innebär att verksamheten delvis evakueras vilket har påbörjats.

Socialnämnden Nordost

Ökat antal anmälningar om potentiell personuppgiftsincident

Under 2023 har antalet anmälningar om potentiella personuppgiftsincidenter ökat. Någon fullständig analys har inte gjorts än men en trolig förklaring kan vara att förvaltningen arbetat mer med att höja kunskapen om dataskydd, vad personuppgiftsincidenter innebär och att de ska anmälas.

Stadsbyggnadsnämnden

Minskad ärendeströmning

Sverige befinner sig i en lågkonjunktur där bland annat stigande räntor medfört en generellt minskad efterfrågan vilket då även omfattar bostäder och verksamhetslokaler. Minskad ärendevolym får effekten att färre bostäder och mindre verksamhetsytor påbörjas, färdigställs och tas i bruk.

Stadsfastighetsnämnden

Ökad nyproduktionshyra för hyresgäster

Ökad internränta, ökade råvarupriser, bränslekostnader, energi- och tillverkningskostnader samt ökad kravställning har medfört att hyror behövt höjas vilket i sin tur leder till tuffa prioriteringar för verksamheterna, vilket kan påverka kvaliteten negativt i stadens service till de vi finns till för.

Stadsmiljönämnden

Lägre framdrift än förväntat i investeringsverksamheten

Framdriften i investeringsverksamheten har varit lägre än förväntat, främst inom nyinvesteringar.

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden

Ökat antal utskrivningsklara från sjukhus

Ett ökat antal utskrivningsklara från sjukhus har lett till att fler personer vistas på korttid i väntan på vård- och omsorgsboende. Detta påverkar i sin tur utskrivningsprocessen från sjukhusen negativt. Då samverkan med regionen i utskrivningsprocessen inte fungerar optimalt riskerar sköra äldre onödiga återinskrivningar på sjukhus.

Överförmyndarnämnden

Svårighet att hitta ställföreträdare i mer komplicerade ärenden.

Ansökningar och anmälningar om förvaltarskap har fortsatt att öka under 2023, jämfört med 2022 en ökning med 47 procent. Ökningen har medfört att förvaltningen har fått allt svårare att hitta ställföreträdare som har den kunskap och erfarenhet som behövs för att möta behovet hos de mer komplicerade ärendena inom förvaltarskapet.

Renovakoncernen

Brist på brännbart avfall ger lägre resultat

Renova har haft problem med leveranser av importerat avfall under hösten/vintern 2022/2023, lägre lokala volymer samt en stor anläggningsrevision vilket medfört minskad produktion och minskade intäkter. Importvolymerna har säkrats med fler speditörer och fler anläggningar i Storbritannien samt att lagerhållningen ökats.

En konsekvens av avvikelserna är att Renovakoncernens resultat för 2023 är väsentligt lägre än budget och förra årets resultat.

Försäkrings AB Göta Lejon

Lägre skadekostnader

Göta Lejon rapporterar att skadekostnaderna för staden har varit väsentligt lägre än budgeterat samt att kapitalavkastningen blev högre än förväntat vilket har resulterat i ett positivt resultat före finansiella poster om 43 mkr vilket är 29 mnkr högre än budget (14 mnkr). Bolaget rapporterar vidare att premierna för 2024 hålls oförändrade eller sänks (enligt självkostnadsprincipen i ägardirektivet).

3 Uppsiktsfrågor

3.1 Uppföljning av åtgärder med anledning av underskott hos nämnder

Stadens process och regelverk kring budget och uppföljning syftar till att göra det möjligt att planera, styra, följa upp och agera på alla nivåer i staden. I stadens regelverk *Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning* anges nämnders och bolagsstyrelserns ansvar i det arbete som ska ske inom ramen för den ekonomiska planerings-, budget- och uppföljningsprocessen.

3.1.1 Uppföljning av nämndernas underskott under året

Ansvar och hantering av uppkomna och prognostiserade negativa avvikelser i förhållande till det ekonomiska målet beskrivs i §16 och 17 i Göteborgs Stads *Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning*.

Av regelverkets §16 framkommer att:

I de fall uppföljningsarbetet visar på ett periodutfall som avviker negativt från det ekonomiska målet för perioden (periodens budgeterade resultat) ska förvaltningschef senast 20 kalenderdagar efter det att avvikelserna konstaterats presentera förslag till åtgärder för nämnden. Åtgärdsförslagen ska vara så utformade att nämnden senast till utgången av innevarande budgetår når en överensstämmelse med det ekonomiska målet.

Av §17 framgår att:

Nämnd har, efter det att en uppföljningsrapport med negativa avvikelser framlagts för nämnden, 30 kalenderdagar på sig att fatta nödvändiga beslut om åtgärder enligt föregående paragraf. Besluten ska vara så utformade att nämnden senast till utgången av innevarande budgetår når en överensstämmelse med budget.

Nedan beskrivs de nämnder som haft ett periodutfall som avviker negativt från det ekonomiska målet för perioden, hanteringen av de negativa avvikelserna i form av att ta fram åtgärdsförslag samt vilka resultat de beslutade åtgärderna har haft.

Stadsmiljönämnden identifierade ett större strukturellt underskott i början av året. Förvaltningen tog fram ett förslag på begäran om tilläggsbudget med anledning av strukturellt underskott för att nå budget i balans. Stadsmiljönämnden återremitterade 2023-04-28 begäran till förvaltningen, och förvaltningen ombads ta fram ett åtgärdsförslag för budget i balans. Kommunstyrelsen fattade 2023-05-24 beslut om kommunbidragsförstärkning, om totalt 92 mnkr. Förvaltningen tog därefter fram ett åtgärdsförslag om 38 mnkr, vilket stadsmiljönämnden 2023-05-26, med några mindre justeringar, fattade beslut kring. Nämnden redogör i årsrapporten för åtgärdernas uppnådda effekt, vilken uppgår till 39,2 mnkr. Med anledning av att stadsmiljönämnden redovisade ett underskott i årsboksutslutet, utöver de 92 mnkr som avser återredovisat kommunbidrag, kan stadsledningskontoret konstatera att de beslutade åtgärderna inte fick den effekt som var avsedd och stadsmiljönämnden har därmed inte efterlevt regelverket fullt ut.

Förskolenämnden uppvisade underskott mot periodens budget varje månad under 2023. Nämnden beslutade i februari 2023 om effektiviseringsåtgärder i verksamhetsplanen för innevarande år visade sig ge viss effekt. Eftersom den negativa avvikelserna kvarstod behövde förvaltningen ta fram förslag på nya åtgärder som nämnden kunde besluta om, för att nå en ekonomi i balans vid årets slut. Stadsledningskontoret kan se att förvaltningen vid flera tillfällen, har tagit fram och

beslutat om vissa åtgärder för att bromsa den ekonomiska utvecklingen och att man har informerat nämnden om dessa och om det ekonomiska läget. Vidare kan konstateras att förvaltningen rapporterat till nämnden att de enheter med en obalans som överstiger 300 tkr löpande under året har upprättat handlingsplaner, vilket är i enlighet med nämndens internt beslutade regler om hur obalanser ska hanteras. Nämnden har även gett direktören i uppdrag att följa upp genomförandet av åtgärdsplanerna. Stadsledningskontoret har dock inte tagit del av dessa handlingsplaner och kan därmed inte följa vilken effekt som åtgärderna har gett. Stadsledningskontoret kan konstatera att nämnden har varit informerad om förvaltningens åtgärder men inte aktivt tagit beslut om dessa.

Grundskolenämnden prognostiserade i delårsrapport mars med ett underskott och i samband med det tog förvaltningen fram och redogjorde för förslag på åtgärder som nämnden fattade beslut om. Från och med april månad redovisade nämnden en negativ avvikelse mot periodbudget. Vidare har förvaltningen även i delårsrapport augusti följt upp redan beslutade åtgärder samt tagit fram förslag på nya åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans vid årets slut. I årsrapporten framgår att vissa av de beslutade åtgärderna fick en större effekt än planerat medan vissa åtgärder inte genomfördes i rätt tid och därmed inte fick den effekt som var planerad vilket vid årets slut genererade underskott i utbildningsområdena. Stadsledningskontorets bedömning är att regelverket har efterlevts även ifall nämnden redovisade underskott med knappt 4 mnkr vid årets slut.

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden har uppvisat negativa avvikelser mot periodbudget vid samtliga månader under 2023. Förvaltningen tog i samband med budgeten inför 2023 fram åtgärder och prioriteringar för att nå en ekonomi i balans vid årets slut. Stadsledningskontoret kan inte se att nämnden fattade beslut om dessa åtgärder vilket ska ske enligt regelverket. I samband med delårsrapport augusti konstaterades att obalansen i ekonomin kvarstod och att nya åtgärder skulle tas fram. Vid nämndsammanträdet i oktober hade förvaltningen tagit fram förslag på specifika och beloppssatta åtgärder vilka godkändes av nämnden för att nå en ekonomi i balans. Kommunfullmäktige beslutade sedan i november att bevilja nämnden att nyttja eget kapital upp till 20 mnkr. Stadsledningskontorets bedömning är att nämnden har fattat beslut om åtgärder men att beslutet togs sent på året när underskottet var känt sedan tidigare.

Nämnden för funktionsstöd har uppvisat negativa avvikelser mot periodbudget vid samtliga månader under 2023. Förvaltningen har arbetat med att ta fram och följa upp åtgärder under större delen av året. I juni beslutade förvaltningsdirektören om en del åtgärder och i juli beslutade nämnden om vissa åtgärder vilka har gett viss effekt. Samtidigt har andra kostnader tillkommit i och med fler ärenden och ökade behov hos brukarna vilket gör det svårbedömt om åtgärderna har fått någon effekt. Nämndens negativa avvikelse har tvärtom ökat successivt under året och någon inbromsning av kostnaderna har inte skett. I november beviljade kommunfullmäktige nämnden att nyttja eget kapital motsvarande 35 mnkr. Stadsledningskontorets bedömning är att vidtagna åtgärder inte har varit tillräckliga då nämnden redovisar ett underskott på 148 mnkr.

Miljö- och klimaternämnden har uppvisat ett mindre månatligt underskott (ack utfall jämfört med periodiserad budget) fram till och med oktober. Förvaltningen har inte presenterat någon åtgärdsplan för nämnden då avvikelsen beror på den periodiserade budgeten. Stadsledningskontoret kan konstatera att för helåret uppstod inte heller något negativt resultat.

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning uppvisade under mer än hälften av månaderna under 2023 en negativ avvikelse mot periodens budget. Förvaltningen har

inte presenterat någon åtgärdsplan för nämnden då avvikelserna beror på den periodiserade budgeten. Stadsledningskontoret kan konstatera att för helåret uppstod inte heller något negativt resultat.

Socialnämnd Centrum uppvisade under januari till och med maj månad en negativ avvikelse mot periodens budget. I delårsrapport mars redovisade förvaltningen förslag till åtgärder för en ekonomi i balans vid årets slut. Nämnden godkände delårsrapporten som innehöll förvaltningens förslag till åtgärder. Nämnden har tilldelats tilläggsbudget och i och med att åtgärderna fick effekt samtidigt som kostnaderna för vissa andra verksamheter sjönk kan stadsledningskontoret konstatera att för helåret redovisar nämnden ett överskott.

Socialnämnd Sydväst har uppvisat negativa avvikelser mot periodbudget vid samtliga månader under 2023. Under mars tog förvaltningen fram förslag till åtgärder för att nå en ekonomi i balans vid årets slut som nämnden i samband med delårsrapport mars fattade beslut om. Då den negativa avvikelserna kvarstod fattade förvaltningsdirektören samt nämnden ytterligare beslut om åtgärder i juni månad. I årsrapporten beskriver nämnden att åtgärderna har gett en viss effekt under 2023 och en del kommer ge effekt under 2024. Samtidigt har nämnden tilldelats tilläggsbudget och utvecklingen för andra verksamheter inom nämnden har varit positiv vilket resulterade i att nämnden slutligen hamnade på en marginell negativ avvikelse på 0,1 mnkr vid årets slut. Stadsledningskontorets bedömning är att regelverket har efterlevts.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret kan konstatera att flera nämnder har uppvisat underskott under året och att hanteringen av dessa skiljer sig åt. Vissa förvaltningar har i ett tidigt skede agerat och tagit fram åtgärder för en ekonomi i balans som nämnden har beslutat om medan andra har avvaktat och satt in åtgärder i ett sent skede. I en del fall har åtgärderna därmed inte gett den effekt som var planerad. Några förvaltningar har tagit fram åtgärder som nämnden inte getts möjlighet att besluta om. Stadsledningskontorets bedömning är att förvaltningar behöver hantera uppkomna och prognostiserade negativa avvikelser i enlighet med regelverket.

Stadsledningskontoret har tidigare rapporterat kring att vissa nämnder inte har periodiserat sin budget i någon större utsträckning eller utifrån hur kostnaderna och intäkterna faller ut under året. Stadsledningskontoret kan konstatera att den periodiserade budgeten får en större betydelse framöver i takt med att de ekonomiska förutsättningarna för nämnderna och kommunen blir alltmer utmanande. Stadsledningskontorets tolkning av regelverket är att det ska följas oavsett storlek på avvikelse gentemot den periodiserade budgeten.

3.1.2 Uppföljning av nämndernas underskott i samband med bokslutet

Ansvar och hantering av negativt resultat och negativt eget kapital beskrivs i §22 och 23 i Göteborgs Stads *Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning*.

Av §22 framgår att:

Nämnd ska alltid åtgärda negativt eget kapital. I de fall det uppstår ett negativt eget kapital under löpande budgetår ska situationen hanteras enligt 15 § till 19 §. I de fall nämnden trots beslut enligt dessa paragrafer uppvisar ett negativt eget kapital i bokslutet ska det hanteras enligt följande: Förvaltningschefen ska inför nämndens beslut om bokslutet föreslå vilka åtgärder som kan vidtas för att eliminera det negativa egna kapitalet senast till utgången av nästkommande budgetår.

Nämnden ska samtidigt med beslut om bokslut fatta beslut om åtgärder för att eliminera

det negativa egna kapitalet senast till utgången av nästkommande budgetår. Samtliga åtgärder ska ha trätt i kraft senast den 1 juli året efter bokslutet. Ovanstående gäller även i de fall nämnden vid bokslutet visar sig ha använt mer eget kapital än vad nämnden har rätt att förfoga över.

Av 23§ framgår att:

Nämnd som av mycket särskilda skäl inte kan åtgärda ett negativt eget kapital utan alltför stora negativa konsekvenser för verksamheten kan ansöka hos kommunstyrelsen om förlängd återställandetid. Denna möjlighet ska användas med stor restriktivitet. Under förutsättning att nämnden genom en konsekvensbeskrivning och motivering kan visa på att alla andra möjligheter har prövats kan kommunstyrelsen undantagsvis bevilja en förlängd återställandetid under förutsättning att god ekonomisk hushållning för kommunen som helhet inte äventyras. Endast kommunfullmäktige kan nedskriva eller avskriva nämnds negativa egna kapital.

Nedan beskrivs de nämnder som har uppvisat ett underskott i bokslutet, som ej har varit godkänt av kommunstyrelsen, och deras hantering för att återställa det negativa resultatet.

Nämnden för funktionsstöd redovisar ett underskott på 148,2 mnkr, varav kommunfullmäktige 2023-11-23 §41 beviljat nämnden att nyttja 35 mnkr i eget kapital. Förvaltningen har i samband med årsrapporten tagit fram förslag på åtgärder för att återställa det underskott på 113,2 mnkr som ej beviljats. Nämnden har den 2024-02-07 § 27 godkänt årsrapporten samt beslutat om att hos kommunstyrelsen ansöka om förlängd återställandetid i enlighet med § 23 i *Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning*, motsvarande avvikelsen på 113,2 mnkr.

Förskolenämnden redovisar ett underskott på 47,9 mnkr. Förvaltningen har i samband med årsrapporten tagit fram förslag på åtgärder för att återställa 2023 års underskott. Åtgärderna som föreslås beskrivs på en övergripande nivå. I rapporten framgår att respektive verksamhetschef tillsammans med rektorer och enhetschefer ska omsätta detta i konkreta handlingsplaner på respektive förskola/enhet. Förskolenämnden har den 2024-02-14 § 26 godkänt förvaltningens förslag till åtgärder för att återställa underskottet. Nämnden har även hemställt till kommunstyrelsen att nyttja eget kapital för att täcka 2023 års underskottet på 47,9 mnkr.

Grundskolenämnden redovisar en negativ avvikelse mot budget på 4,2 mnkr. Förvaltningen har i samband med årsrapporten tagit fram förslag på åtgärder för att återställa 2023 års underskott och grundskolenämnden har den 2024-02-06 §27 godkänt årsrapporten.

Socialnämnd Sydväst redovisar ett underskott på 0,1 mnkr. Förvaltningen har i samband med årsrapporten tagit fram förslag på åtgärder för att återställa det negativa resultatet, vilka nämnden den 2024-02-07 §38 beslutade om.

Exploateringsnämndens underskott för 2023 uppgår till 85,1 mnkr. Exploateringsnämnden har i samband med årsrapport 2023 framställt om att inte återställa 2023 års underskott under 2024. Exploateringsnämndens uppfattning är att årets förlust, som är hänförlig till kommunfullmäktiges beslut om avveckling av projekt Skeppsbron, är att betrakta som kommunrisk.

Exploateringsnämnden fattade även beslut enligt förvaltningens förslag ovan 2024-02-05 § 10, med tillägg av yrkande att exploateringsnämnden hemställer hos kommunstyrelsen att avgöra frågan om den fordran om exploateringsnämnden har hos Älvstranden utveckling AB. Eventuell åtgärdsplan för att återställa det negativa egna kapitalet tas fram efter besked av kommunstyrelsen.

Fordran om 73 mnkr har i samband med årsbokslutet redovisats till noll kronor, vilket belastar årets resultat och ingår i det redovisade underskottet. Förvaltningen har därmed inte tagit fram en åtgärdsplan som nämnden getts möjlighet att besluta om.

Stadsmiljönämndens underskott uppgår till 113,9 mnkr. Förvaltningen har i samband med årsrapporten för 2023 tagit fram åtgärdsförslag för att återställa 2023 års underskott, som främst beror på att nämnden fick återredovisa ett utökat kommunbidrag om 92 mnkr samt omfattande snö- och halkbekämpningsinsatser under framför allt november och december. Nämndens beslut 2024-02-08 §14 blev att bordlägga delar av förslaget (92 mnkr) samt att återremittera resten (21,9 mnkr) i väntan på beslut i bokslutsberedningen. Stadsmiljönämnden begär därför att underskottet ska hanteras i stadens bokslutsberedning och att det egna kapitalet 2024 återställs till 65 mnkr.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontorets bedömning är att grundskolenämnden, förskolenämnden och socialnämnd Sydväst har följt regelverket gällande att åtgärda negativt resultat och negativt eget kapital.

Stadsledningskontoret gör bedömningen att förvaltningen för funktionsstöd har följt regelverket då de har tagit fram förslag på åtgärder för att återställa det negativa resultatet. Nämnden för funktionsstöd har dock inte beslutat om dessa utan de har ansökt hos kommunstyrelsen om förlängd återställandetid.

Stadsledningskontorets bedömning är att stadsmiljönämnden och exploateringsnämnden inte har följt regelverket men kontoret noterar att det är en komplex situation kring hur avvikelserna har uppstått.

3.2 Uppföljning av rapportering avseende nämndernas positiva avvikelser i förhållande till budgeterade investeringsvolym

Stadsledningskontoret kan konstatera att de investerade nämnderna inte når den investeringstakt som budgeterats för 2023. Förskjutningar i både planerings- och genomförandefas anges som den generella förklaringen till att budgeterade medel inte har upparbetats under året. Bakgrunden till förskjutningar inom investeringsverksamheten har ett flertal förklaringar som lyfts av nämnderna.

Inom exempelvis exploateringsverksamheten har konjunkturläget och inbromsningen i bostadsbyggandet medfört att enskilda exploateringsprojekt skjuts på framtiden till dess det byggandet går i gång eller att genomförandetakten blir lägre då byggherrarna skjuter sitt genomförande framför sig. Andra förseningar förklaras av yttre omständigheter som till exempel förskjutningarna kring statens infraprojekt som får följd effekter på tidplaner och framdrift i stadens anslutna investeringsprojekt. Därutöver anges även frågor kring bemanning och resursbrister som förklaringar att planerade åtgärder inte har kunnat genomföras som budgeterat. Även komplexiteten i många av stadens stadsutvecklings- och infrastrukturprojekt och beroenden till andra projekt i geografi eller utbyggnadsordning anges som förklaringar till de kraftiga förskjutningarna.

Stadsledningskontorets bedömning är dock fortsatt att investeringsplaneringen är allt för ambitiös i förhållande till genomförandekapaciteten och utifrån tidigare års erfarenhet av framdrift och genomförandetakt. Det finns fortsatt ett behov av att nämnderna aktivt värderar så väl nominerade volymer som de tidiga budgetbesluten och prognoserna i förhållande till en mer realistisk genomförandekapacitet både internt i verksamheten och i förhållande till övriga interna och externa aktörer.

Trots fortsatt budgetavvikelse har investeringstakten ökat i förhållande till de senaste två årens nivåer. Dock är det svårt att utifrån nämndernas rapportering avgöra om den ökade investeringstakten företrädesvis beror på en ökad framdrift eller om det främst kan hänföras till inflations- och byggprisutvecklingen. Övergripande gör inte nämnderna denna värdering av sina utfall och den fleråriga utfallsutvecklingen. Dock pekar bland annat kretslopp och vattennämnden och stadsfastighetsnämnden på att det har skett ett utvecklingsarbete vad det gäller arbetssätt, rutiner och upphandlingsformer som nu medför en ökad produktivitet och förbättrad framdrift inom hela eller delar av investeringsverksamheten. För kretslopp och vattennämnden har även en utökad bemanning påverkat förutsättningarna för en ökad framdrift i förhållande till tidigare år.

Ur stadsledningskontorets perspektiv brister fortsatt nämndernas uppföljning vad det gäller konsekvensbeskrivningar av uteblivna eller framskjutna investeringar. Enligt stadens regelverk ska förvaltningschefen redogöra för effekter och konsekvenser för kommunens verksamhet och måluppfyllelse vid avvikelser i form av ej genomförda investeringar. Kommunstyrelsens uppsikt försvåras av att väsentliga effekter av förskjutningar eller omfattningsförändringar inte framgår av den löpande uppföljningen och att nämnderna inte lyckas knyta framdriften i investeringsverksamheten till de mål och nyttor som investeringarna i anläggningar och funktioner syftar till att skapa förutsättningar för. I detta sammanhang ska det framhållas att stadsmiljönämnden lyfter en låg genomförandetakt som en väsentlig avvikelse och att det medför att det tar längre tid att nå uppsatta mål och strategier, men några konkreta konsekvenser eller avvikelser i förhållande till prioriterade målsättningar redovisas inte.

Stadsledningskontoret avser att fördjupa bilden av och kartlägga nämndernas arbete med att fånga och rapportera konsekvenser av investeringsverksamheten inom ramen för stadsledningskontorets strategiska uppföljningar under 2023. Rapporteringen kommer att biläggas förutsättningar för budget 2025-2027.

4 Övrig uppföljning

4.1 Lön och villkor

Stadens inriktning för lönebildningen är jämställda och konkurrenskraftiga löner för att långsiktigt klara kompetensförsörjningen både genom att behålla befintlig personal och attrahera ny personal. Genom ett aktivt arbete med lönebildning förbättras möjligheterna att använda lönen som instrument för att både nå verksamhetens mål och även utveckla verksamheten inom ramen för tillgängliga resurser.

Lönebildning i förvaltningarna

I den förvaltningsövergripande lönekartläggningen och analysen framgår att arbetet med att åstadkomma lönerelationsförändringar mellan olika sektorer behöver fortsätta. Åtgärder måste framför allt riktas mot de större yrkesgrupperna inom vård, omsorg och utbildning, som inte når upp till stadens målbild för lönenivåer. För att uppnå önskvärda lönerelationsförändringar krävs en helhetssyn i stadens förvaltningar där grupper som inte är föremål för särskilda satsningar får en något lägre löneökningstakt. Detta behöver beaktas i förvaltningarnas lokala budgetarbete.

Löneöversynen 2023 avseende förvaltningarna var uppdelad på flera utbetalningsmånader från maj till november utifrån centralt avtalsläge och lokala förutsättningar. Utfallet för förvaltningarna i löneöversynen 2023 blev i genomsnitt 3,44 procent.

Medlingsinstitutet (MI) bedömer i sin rapport gällande löneutvecklingen i Sverige till och med oktober 2023 att lönerna förväntas ha ökat med 4,2 procent jämfört med oktober 2022 totalt för både offentlig och privat sektor. MI noterar vidare att reallönerna var helt oförändrade jämfört med föregående år om de stigande räntorna inte beaktas. Enligt deras rapport från oktober 2023 om löneutvecklingen i Sverige är deras bedömning att om ränteeffekterna inkluderas i konsumentprisindex så minskade reallönerna med 2,3 procent jämfört med föregående år.

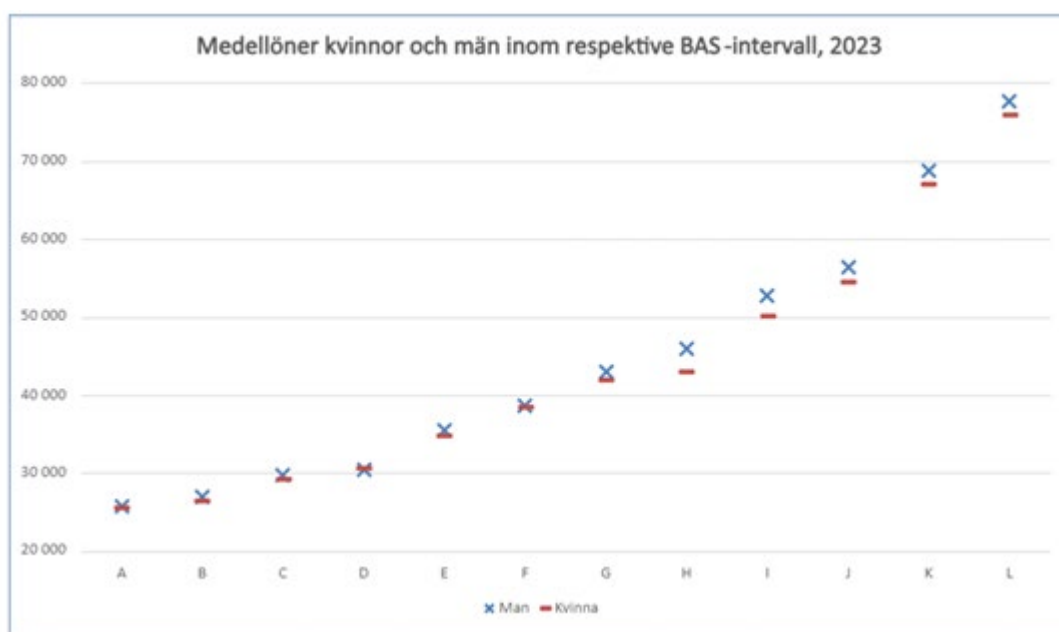
Utfallet i stadens förvaltningar varierar mellan 2,61 - 3,92 procent. Variationen beror både på årets garanterade löneökningsutrymme i Kommunals löneavtal och på förvaltningarnas satsningar för att höja lönenivåerna för vissa yrkesgrupper som ligger lågt i förhållande till stadens målbild för lönenivåer eller i jämförelse med stadens lönenivåer i övrigt. Satsningar görs även för att kunna behålla och rekrytera personal i konkurrens med andra arbetsgivare främst utanför den kommunala arbetsmarknaden. Samtidigt är det tydligt att förvaltningars ekonomiska förutsättningar påverkar möjligheten till satsningar i löneöversynen. Resultatet för socialförvaltningarna, förvaltningen för funktionsstöd och äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen, där största delen av stadens välfärdsverksamhet bedrivs, varierar mellan ett utfall om 2,93 - 3,92 procent. För de tre förvaltningarna inom förskola och skola varierar utfallet mellan 3,19 - 3,59 procent. I övriga förvaltningar varierar utfallet i löneöversyn mellan 2,61 - 3,61 procent.

I årsredovisningen konstateras att årets löneöversyn, liksom föregående år, har bidragit till att minska löneskillnaden mellan kvinnor och män. I Göteborgs Stads förvaltningar är kvinnors medellön 97,7 procent av männens. Skillnaden har under en tioårsperiod minskat med 5,7 procentenheter. Tidigare års riktade löneökningsutrymmen och jämställdhetssatsningar har varit positiva för utvecklingen. Andra bidragande faktorer är marknadspåverkan på flera kvinnodominerade yrkesgrupper, statliga insatser inom skolans område samt att en större andel kvinnor idag arbetar inom flera tidigare mansdominerade yrkesgrupper med krav på högskoleutbildning. Antalet tillsvidareanställda i kommunen är ungefär 40 000.

Lönekartläggning

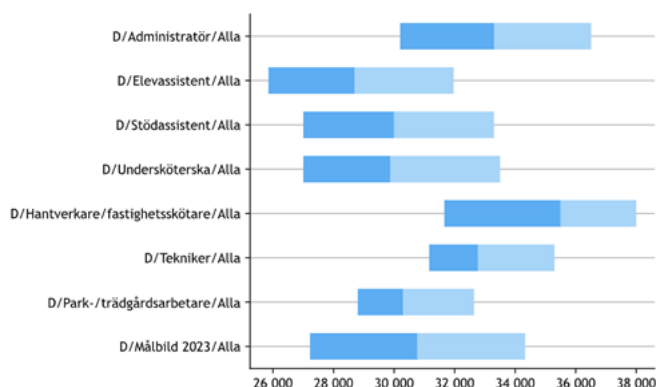
Göteborgs Stad ska som arbetsgivare utifrån diskrimineringslagens krav kartlägga löneskillnader mellan kvinnor och män som utför lika och likvärdigt arbete. Vid kartläggning av mäns och kvinnors löner gällande lika arbete så framkommer en tydlig tendens att mäns lönenivåer ligger högre än kvinnors inom yrkesgruppen tekniker i BAS-intervall E, yrkesgruppen ingenjör, arkitekt m fl inom både BAS-intervall G och H samt yrkesgruppen ledningsarbete i BAS-intervall J. Vidare kartläggning och analys behöver ske på förvaltningsnivå för att avgöra om löneskillnaderna är sakliga eller ej.

För att bedöma om två arbeten är likvärdiga ska en arbetsvärdering göras som utgår från en bedömning av arbetets krav när det gäller kompetens, ansvar och arbetsförhållanden. Stadens förvaltningar använder arbetsvärderingssystemet BAS. Vid jämförelse mellan kön i likvärdiga arbeten, samma BAS-intervall, kan konstateras relativt liten löneskillnad i de lägre BAS-intervallen. I de högre BAS-intervallen kan noteras en tendens att mäns löner är högre än kvinnors.

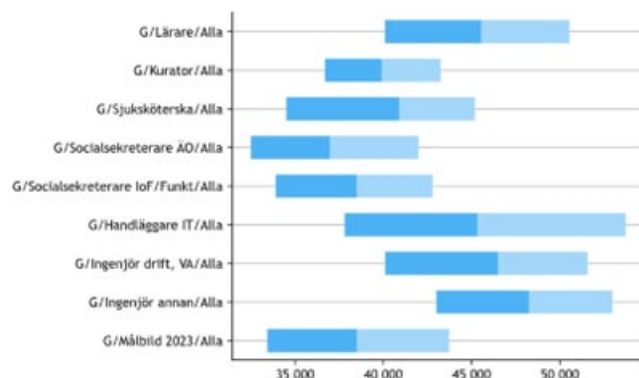

Bilden visar medellöner för män och kvinnor i respektive BAS-intervall oavsett befattningssektor

När dessa likvärdiga arbeten bryts ner till olika yrkesgrupper blir det tydligt att det främst är sektor framför kön som är förklaring till att mäns lönenivåer är högre än kvinnors. Inom vård- och omsorgssektorn, samt i viss mån utbildningssektorn, som har de lägsta lönenivåerna bland likvärdiga arbeten, arbetar en större andel kvinnor. I sektorer med högre lönenivåer arbetar en större andel män.

	Andel män i procent	Andel kvinnor i procent	Antal
Administratör	10	90	889
Elevassistent	25	75	599
Stödassistent	25	75	2 641
Undersköterska	12	88	4 004
Hantverkare/fastighetsskötare	95	5	127
Tekniker	87	13	79
Park-/trädgårdsarbetare	73	27	97

	Andel män i procent	Andel kvinnor i procent	Antal
Lärare	27	73	1 997
Kurator	18	82	219
Sjuksköterska	11	89	684
Socialsekr ÅO	13	87	524
Socialsekr IoF/Funkt	16	84	903
Handläggare IT	67	33	164
Ingenjör drift, VA	81	19	62
Ingenjör annan	57	43	82

Bilderna visar lönestatistik för ett urval yrkesgrupper inom BAS-intervall D och G, det vill säga likvärdiga arbeten. Liggande blå staplar i diagrammen nedan avser lönebildningen för yrkesgruppen från 10:e percentil till 90:e percentil. Brytpunkten mellan mörkblå och ljusblå stapel är medianlön. I diagrammen ingår även målbilden för 2023

Vid jämförelse med privat sektor på arbetsmarknaden i stort kan noteras att lönenivån för yrkesgrupperna inom teknisk och administrativ sektor ligger högre även på nationell nivå. Det innebär att det finns en marknadspåverkan på dessa yrkesgrupper som bör vara förklaring till den högre lönenivån. Medlingsinstitutet (MI) finner i sin rapport *Löneskillnaden mellan kvinnor och män 2022* att skillnaden mellan sektorerna på arbetsmarknaden, där vård, omsorg och utbildning traditionellt har lägre lönenivåer än teknisk och administrativ sektor, är den viktigaste förklaringen till löneskillnaderna mellan kvinnor och män.

Lönebildning i stadens bolag

Stadens övergripande inriktning avseende lön och villkor omfattar även stadens bolag. Medan kommunen (förvaltningarna) som en arbetsgivare är medlem i SKR är varje bolag för sig, som enskild arbetsgivare och juridisk person, självständig medlem i den arbetsgivarorganisation som är relevant för respektive bolag. Göteborgs Stad har för närvarande 30 bolag som är arbetsgivare och de finns utifrån bransch organiserade inom fem olika arbetsgivarorganisationer (Sobona, Fastigo, Sveriges Hamnar, Visita och Svensk Scenkonst). Härigenom har bolagen bland annat olika centrala och lokala kollektivavtal, löneavtalskonstruktioner och innehåll, avtalslöptider, fackliga parter osv, såväl i jämförelse med kommunen som bolagen emellan.

Bolagssektorn har i vissa avseenden, liksom stadens förvaltningar, stora utmaningar med verksamheternas kompetensförsörjning, både utifrån brist på arbetskraft men också gällande förmåga att attrahera och konkurrera om specifik kompetens. Detta ställer bland annat krav på ett kontinuerligt arbete att verka för jämställda och konkurrenskraftiga löner. Många av stadens bolag hade 2023 löneavtal som omfattades av avtalsrörelsen. De nya industriavtalen och märket som träffades under våren 2023 fick därmed stor betydelse för majoriteten av stadens bolag (industriavtalen träffades för perioden 1 april 2023 till och med den 31 mars 2025 med löneökningstakt på 4,1 procent 2023 och 3,3 procent 2024, därtill avsättningar till flexpension och höjning av lägstalöner med 1350 kr). Den samlade uppföljningen av bolagens utfall i löneöversynerna 2023 visar på en variation mellan 2,46-5,70 procent. Det relativt stora spannet och några av de högre utfallen förklaras dels med de skilda löneavtalen, men delvis också med vissa särskilda satsningar kopplat till svårrekryterade och konkurrensutsatta grupper, exempelvis spårvagnsförare. Antalet tillsvidareanställda i bolagssektorn är ungefär 6 300.

Tjänstepensionsavtalet AKAP-KR

Det nya tjänstepensionsavtalet AKAP-KR började gälla från och med 1 januari 2023. Avtalet innebär en högre avsättning till tjänstepension för stadens medarbetare. Cirka 90 % av stadens medarbetare omfattas av detta avtal. AKAP-KR är helt avgiftsbestämt vilket innebär mer förutsägbara pensionskostnaderna för staden samtidigt som pensionsskulden inte byggs på.

Under våren genomfördes ett tjänstepensionsval för medarbetare födda 1985 och tidigare vars lön den 31 december 2022 översteg 7,5 inkomstbasbelopp (vilket motsvarade 44 375 kronor i månadslön). I Göteborg Stad hade drygt 5 000 medarbetare möjlighet att välja att kvarstå i tjänstepensionsavtalet KAP-KL eller att övergå till det nya avtalet, AKAP-KR. Av dessa valde cirka 950 medarbetare att övergå till AKAP-KR.

Även stadens bolag som tillhör arbetsgivarorganisationen Sobona och som omfattades av tjänstepensionsavtalet PA-KFS09 har övergått till AKAP-KR den 1 januari 2023. Undantag är bransch Trafik som övergår till AKAP-KR den 1 januari 2025.

4.2 Uppföljning resepolicy

I kommunfullmäktige 10 september 2020 fattades beslut om riktlinje för resor och möten i tjänsten, i enlighet med tjänsteutlåtande Redovisning av uppdrag om Göteborgs Stads policy och riktlinjer för resor i tjänsten, dnr 0834/19, 0898/19, för implementering i samtliga förvaltningar och bolag under 2020. I ärendet beskrevs att uppföljningen av riktlinjen för resor och möten i tjänsten kommer att ske inom ramen för stadens uppföljningsprocess, genom nämnders och styrelser rapportering i årsrapporter och genom den stadenövergripande kompletterande uppföljningen som redovisas för kommunfullmäktige under kvartal 1.

Resa med flyg får enbart ske för resor längre än 60 mil eller 7 timmars resväg med bil, tåg eller båt. Undantag för kortare flygresor kan beviljas av chef enligt förvaltningens eller bolagets lokala anvisning när det finns skäl för det. Uppföljningen har skett genom statistik från stadens resebyrå som samtliga förvaltningar och bolag använder sig av.

Antalet korta flygresor som har genomförts under året är 75 stycken. Antalet korta flygresor brukar vara relativt konstant, men har sjunkit något sedan förra året, från 81 till 75. Pandemiåret 2020 var antalet korta resor 67.

4.3 Uppföljning av miljöledningssystemet

Den 2023-12-19 § 236 fattade miljö- och klimatnämnden beslut om att skicka rapport ”2023:13 Uppföljning av Göteborgs Stads systematiska miljöarbete 2023” till kommunstyrelsen. Miljö- och klimatnämnden ska enligt Göteborgs Stads anvisning för systematisk miljöledning stödja, driva och analysera efterlevnad av stadens miljöledningssystem samt stödja kommunstyrelsen att säkerställa systemets effektivitet.

I samband med beslutet gav nämnden i uppdrag åt miljöförvaltningen att återkomma med tidplaner för implementering av miljöledningssystemet för de nämnder och styrelser som ännu inte har ett systematiskt miljöarbete. Vidare beslutade nämnden att förvaltningen får i uppdrag att tillfälligt erbjuda extra stöd åt exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden som är de nämnder som står för stor miljöpåverkan men där arbetet med miljöledningssystemet, enligt rapporteringen, nyligen har påbörjats och systematiken inte är på plats.

Miljöförvaltningen har under hösten 2023 genomfört stödjande miljörevisioner hos stadens förvaltningar och bolag för tredje gången. Sammanfattningsvis gör miljöförvaltningen bedömningen att cirka hälften av bolagen och en fjärdedel av förvaltningarna har ett systematiskt miljöarbete enligt anvisningens bestämmelser. Cirka 60 procent av förvaltningarna och drygt hälften av bolagen bedöms delvis efterleva anvisningen och fyra förvaltningar bedöms sakna ett systematiskt miljöarbete.

Miljöförvaltningen har lyft fram följande väsentliga avvikelser för staden som helhet;

- otillräckliga ekonomiska och personella resurser
- otillräcklig kompetens bland chefer och medarbetare
- att miljömålsarbetet inte prioriteras tillräckligt

Vidare drar miljöförvaltningen några övergripande slutsatser såsom att arbetet med stadens miljöledningssystem driver på stadens miljöarbete men att flera förvaltningar och bolag behöver öka takten i implementeringen av sitt systematiska miljöarbete och ta mer ansvar för stadens gemensamma miljömål. Alla förvaltningar/bolag har fått en skriftlig återkoppling med bedömning av deras systematiska miljöarbete, eventuella avvikelser och rekommendationer för fortsatt arbete. Stadsledningskontoret understryker att det är viktigt att förvaltningar och bolag omhändertar återkopplingen och i synnerhet de verksamheter som har stor påverkan på stadens miljömål.

För att öka implementeringstakten och utvecklingen i förhållande till miljö- och klimatprogrammets mål ser stadsledningskontoret positivt på miljö- och klimatnämndens uppdrag till miljöförvaltningen. Miljöförvaltningen har utifrån sitt helhetsansvar för att driva och samordna den ekologiska dimensionen både expertis och erfarenhet av stadens miljöarbete och vet vilka förvaltningar och bolag som har rådighet över eller stor påverkansmöjlighet på en positiv målutveckling i programmet. Stadsledningskontoret menar att miljöförvaltningen kan förstärka och rikta sitt stöd till dessa förvaltningar och bolag. Stödet skulle kunna innebära vägledning i samband med att förvaltningarna och bolagen bryter ned miljö- och klimatprogrammets mål till egna miljömål och vid framtagandet av åtgärder för att nå målen.

Enligt anvisningens övergripande bestämmelse ska den centrala samordningen i möjligaste mån avlasta förvaltningar och bolag från administrativa uppgifter och synergier ska eftersträvas i datainsamling. Miljöförvaltningen menar att det idag saknas en effektiv gemensam rapportering i staden om vilka åtgärder som görs, kopplat till stadens gemensamma miljömål, och deras förväntade effekter. Stadsledningskontoret är positiva till att miljöförvaltningen ser över möjligheter till att effektivisera administrationen av det systematiska miljöarbetet och har bett miljöförvaltningen att

återkomma med en samlad bild av den ekologiska dimensionens behov av uppföljning.

Under 2024 avser stadsledningskontoret att initiera en översyn av Göteborgs Stads anvisning för systematisk miljöledning. Detta för att säkerställa att anvisningen är ändamålsenlig och bidrar till ett effektivt systematiskt miljöarbete.

4.4 Anmälningar enligt Lex Maria och Lex Sarah

Kvartal 3 2023	Äldreomsorg	IFO/Funktionshinder	Annan verksamhet	Totalt
Lex Maria	1	3	0	4
Lex Sarah	0	1	0	1
Totalt	1	4	0	5
Kvartal 4 2023	Äldreomsorg	IFO/Funktionshinder	Annan verksamhet	Totalt
Lex Maria	2	0	0	2
Lex Sarah	1	12	0	13
Totalt	3	12	0	15

Sammanfattningsvis har de huvudsakliga åtgärderna som verksamheterna planerat och/eller vidtagit med anledning av anmälningarna bland annat avsett;

- Avlastning mellan enheter.
- Revidering och uppföljning av rutiner, säkerställa avvikelshanteringsprocessen.
- Utökning/tillfällig utökning av personal och/eller arbetsledande funktioner.
- Egenkontroller.
- Systematiskt arbetsmiljöarbete samt arbetsrättsliga åtgärder.
- Kompetenshöjande åtgärder, metodstöd/handledning för personal samt förtydligande av metoder.
- Stärkt samverkan, säkerställande av kommunikation mellan sjuksköterskor och omsorgspersonal.

4.5 Ej verkställda SoL/LSS-beslut

Enligt Socialtjänstlagen (SoL) 16 kap 6 h § och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) 28 h§ är stadens socialnämnder skyldiga att till fullmäktige lämna en statistikrapport över hur många av nämndernas gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § SoL och 9 § LSS, som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnderna skall vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut.

Statistikrapporten ska även innefatta hur många av nämndernas gynnande beslut som inte har verkställts på nytt inom tre månader från det att verkställigheten avbröts.

Rapporteringen ska ske en gång per kvartal.

Tabellerna nedan avser kvartal 3 och 4, 2023.

Kvartal 4 2023

	LSS FH	SoL FH	SoL IFO	SoL ÄO	Summa
Socialnämnden Centrum			3		3

Socialnämnden Sydväst			8		8
Socialnämnden Nordost			5		5
Socialnämnden Hisingen			8		8
Nämnden för funktionssstöd	221	59			280
Äldre, samt vård- och omsorgsnämnden				218	218
Summa	221	59	24	218	522
Varav antal beslut med avbruten verkställighet	50	7	0	3	60

Kvartal 3 2023

	LSS FH	SoL FH	SoL IFO	SoL ÄO	Summa
Socialnämnden Centrum			4		4
Socialnämnden Sydväst			7		7
Socialnämnden Nordost			7		7
Socialnämnden Hisingen			14		14
Nämnden för funktionssstöd	243	75			318
Äldre, samt vård- och omsorgsnämnden				239	239
Summa	243	75	32	239	589
Varav antal beslut med avbruten verkställighet	62	13	0	0	75

Ej verkställda beslut enligt SoL

Övervägande delen av ej verkställda beslut enligt SoL avser särskild boendeform för äldre. Efter pandemin är det fler personer som ansöker om särskilt boende och fler har beviljats insatsen. Under senare delen av hösten 2023 har äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen verkställt fler beslut och minskat kön till särskilt boende. Majoriteten av de som väntar på ett särskilt boende har fått ett eller flera erbjudanden, men valt att tacka nej.

Ej verkställda beslut enligt LSS

Antalet ej verkställda beslut enligt LSS har minskat jämfört med samma period föregående år. Även den genomsnittliga väntetiden har blivit kortare.

Flest ej verkställda beslut återfinns inom daglig verksamhet och bostad med särskild service, BmSS. Under året har antalet ej verkställda beslut minskat för såväl daglig verksamhet som BmSS.

Genom att funktionsstödsnämnden har utökat sin dagliga verksamhet, fått bättre anpassade lokaler och nya enheter har fler beslut kunnat verkställas.

Även nya platser från externa leverantörer inom daglig verksamhet LOV har bidragit till ökad verkställighet.

En orsak till att beslut om daglig verksamhet inte verkställs i tid beror på att brukarna inte väljer utförare enligt LOV. För att stödja och motivera brukare att välja utförare har nämnden anställt Lotsar. Under hösten har samarbetet mellan lotsarna och utsedda stödpedagoger förbättrat verkställighetsprocessen. Implementeringen av ett digitalt kösystem för daglig verksamhet pågår för att få en samlad bild av deltagares val av verksamhet, var det finns lediga platser och öka möjligheten för leverantörer att anpassa sin verksamhet efter deltagarnas önskemål och behov. Trots det arbete som pågår finns det ett fortsatt behov av lokalplanering och verksamhetsutveckling för att möta behovet av daglig verksamhet.

Antalet icke verkställda beslut om BmSS beror främst på flerårig brist på bostäder. Utbyggnad av BmSS går inte i takt med behovet. Stadsbyggnadsnämnden uppger i sin årsrapport 2023 att förseningar i projekt orsakade av bland annat detaljplaneändringar, förseningar av bygglov, överklaganden, försenade underlag samt svårighet att få fram lämpliga tomter för nybyggnation har lett till uteblivna leveranser av BmSS. Under 2023 har förvaltningens arbete tillsammans med exploateringsförvaltningen och stadsledningskontoret resulterat i att fler tomter har identifierats för etablering av BmSS i fristående byggnader.

Nämnden har under 2023 genomfört nyetablering av sex nya BmSS-enheter samt utökning av en lägenhet vid befintlig enhet vilket ger en sammanlagd expansion med 44 lägenheter. Nämnden har därutöver genomfört cirka 45 nya ramavtalsköp av för att ytterligare kunna tillgodose behovet.

Kvartal 4, LSS per insats

	Antal				Antal dagar, genomsnitt			
	Kvinnor	Män	Annat	Totalt	Kvinnor	Män	Annat	Totalt
Bostad med särskild service vuxna	23	54	1	78	634	472	548	521
Korttidsvistelse utanför egna hemmet	6	6		12	262	323		293
Personlig assistans		1		1		165		165
Daglig verksamhet	37	60		97	318	385		360
Biträde kontaktperson	4	4		8	193	241		217
Ledsagarservice	1	5		6	222	205		208
Avlösarservice i hemmet	3	5	1	9	394	237	192	296
Boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar	2	8		10	180	688		587
Totalt	76	143	2	221	401	416	370	410

Kvartal 3, LSS per insats

	Antal				Antal dagar, genomsnitt			
	Kvinnor	Män	Annat	Totalt	Kvinnor	Män	Annat	Totalt
Bostad med särskild service vuxna	32	58		90	541	538		540
Korttidsvistelse utanför egna hemmet	5	10		15	192	351		298
Personlig assistans								
Daglig verksamhet	39	68		107	344	428		398
Biträde kontaktperson	4	4		8	137	173		206
Ledsagarservice	2	5		7	288	173		206
Avlösarservice i hemmet	3	4	1	8	235	194	130	201
Boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar	2	6		8	194	602		560
Totalt	87	155	1	243	397	455	130	432

Kvartal 4, SoL per bistånd

	Antal				Antal dagar, genomsnitt			
	Kvinnor	Män	Annat	Totalt	Kvinnor	Män	Annat	Totalt
1. Särskild boendeform (äldreomsorg, handikappomsorg)	130	97		227	435	330		390
2. Korttidsboende/växel	3	5		8	195	196		195
3. Hemtjänst	4	7		11	138	150		146
4. Boendestöd	15	10		25	208	155		186
5. Dagverk./sys.sät	3	1		4	167	103		151
6. Kontaktperson	5	3		8	207	229		215
7. Kontaktfamilj	3	10		13	206	270		254
Familjehem		1		1		320		320
12. Bostad IFO								
14. Behandlingshem								
15. Öppenvårdsverk	3	1		4	212	120		189

16. Annat bistånd								
Totalt	166	135		301	384	293		343

Kvartal 3, SoL per bistånd

	Antal				Antal dagar, genomsnitt			
	Kvinnor	Män	Annat	Totalt	Kvinnor	Män	Annat	Totalt
1. Särskild boendeform (äldreomsorg, handikappomsorg)	155	97		252	370	307		346
2. Korttidsboende/växel	4	5		9	546	169		154
3. Hemtjänst	3	6		9	135	152		147
4. Boendestöd	18	14		32	204	140		176
5. Dagverk./sys.sät	2	2		4	114	120		117
6. Kontaktperson	5	3		8	136	218		167
7. Kontaktfamilj	6	10		16	149	250		212
12. Bostad IFO	2	1		3	612	235		486
14. Behandlingshem								
15. Öppenvårdsverk	4	4	1	9	137	132		130
16. Annat bistånd	1	0		0	165	0		165
Totalt			1					

4.6 Keillers Park

Parken ingick sedan 2013 i park- och naturnämndens verksamhetsområde men har sedan omorganisationen övergått till stadsmiljönämndens verksamhetsområde. Enligt gåvobrev och stadgar finns särskild styrelse utsedd av kommunfullmäktige bestående av de tre ledamöterna från stadsmiljönämndens presidium. Årlig avrapportering sker i årsrapport och verksamhetsberättelse vilken beslutades av styrelsen 2024-01-26 § 5. Styrelsens uppgift är att förvalta och främja ändamålsenlig användning av Keillers Park. Underhåll och skötsel inkluderar bland annat spolning av brunnar utmed Rambergsvägen, skötsel av dammen, sanering av klotter samt underhåll och upprustning av grusgångsvägen. Inom parken finns fortsatt problem med bosättningar, som förekommer i de delar av parken som är minst besökta När detta upptäcks så sker avhysning och städning så fort som möjligt enligt bilagd verksamhetsberättelse.

4.7 Uppföljning av kvaliteten i hem för vård eller boende (HVB) för barn och unga

Stadsledningskontoret har fått i uppdrag att i ordinarie uppföljningssystem redovisa de regionala socialnämndernas utfall av uppföljningar av kvalitet i de hem för vård eller boende (HVB) som staden använder sig av. Detta är andra gången stadsledningskontoret rapporterar om de regionala socialnämndernas uppföljning. De fyra regionala socialnämnderna rapporterar om utfall i sina respektive årsrapporter för 2023. Nämnderna ansvarar för uppföljning av placeringar av barn och unga på HVB. Nämnderna rapporterar att de arbetar med uppföljningar genom individuppföljningar och genom andra funktioner i staden nämligen samlad placerings- och inköpsorganisation (SPINK) i socialnämnd Sydvästs regi och nämnden för inköp och

upphandling (INK). Vidare arbetar förvaltningarnas lokala inköpsamordnare (Link) med att stödja förvaltningarna i avtalshantering.

”Uppföljning av privata utförare 2023” är en rapport upprättad av Spink. I rapporten framkommer att INK har vid granskning av avtal för privata utförare av HVB under 2023 infört beställningsstopp på 7 HVB samt förtida upphörande av avtal för 9 HVB. Under 2023 inkom 15 synpunkter avseende HVB till Spink. Spink tar emot synpunkter på utförare i egen och privat regi från förvaltningarna. Vanligtvis är det den placerande socialsekreteraren som lämnar synpunkten. Synpunkterna kategoriseras utifrån vad synpunkten handlar om. En synpunkt kan ingå i flera kategorier om synpunkten handlar om flera brister. Majoriteten av synpunkterna är mindre allvarliga och avslutas med att synpunkterna framförs till utförare som får möjlighet att bemöta synpunkten. Om flera liknande synpunkter inkommer avseende samma utförare kan det på sikt leda till exempelvis rekommendationsstopp. Under 2023 har Spink fattat beslut om rekommendationsstopp för ett HVB för barn och unga.

Socialförvaltning Nordost rapporterar att resultatet av egenkontroller av årets inköp visar att efterlevnaden av rutinen i att höra av sig till Spink är god. När det gäller ramavtal och placeringsavtal visar granskningen att det finns förbättringsområden gällande dokumentation av avtalen. I jämförelse med år 2022 har antalet ärenden med saknade placeringsavtal sjunkit med 13 procent. Socialförvaltning Sydväst skriver att de genomför systematiska stickprovskontroller av handläggning och dokumentation. Genomförda kontroller har inte visat på några systematiska kvalitetsbrister.

Socialförvaltning Sydväst och Nordost rapporterar om att till följd av brister som framkommit i Spinks systematiska leverantörsuppföljning har totalt 33 utförare av insatsen HVB barn och unga tagits bort från Spinks utförarregister under 2023. Om en utförare tas bort från Spinks utförarregister innebär det att utföraren inte längre rekommenderas för placering till förvaltningarna.

Tillsammans med socialförvaltningarna och FoU i väst har Spink tagit fram en enkät för att löpande följa upp HVB för barn och unga. Enkäten har en del som besvaras av placerande socialsekreterare och en del som besvaras av det placerade barnet/ungdomen. Under 2023, januari till november, har 160 enkäter besvarats av socialsekreterare. Det ger en svarsfrekvens om 45 procent. Av de 160 enkäterna har vidare 45 även besvarats av barnet/den unge som varit placerat. 71 procent av socialsekreterarna som besvarade enkäten uppgav att man upplevde den övergripande kvaliteten på de HVB som man placerat barnet/den unge på som mycket eller ganska bra. På frågan i vilken utsträckning som målen för placeringen uppnåts svarade 44 procent av socialsekreterarna att de bedömde att det var svårt att bedöma eller ingen förändring. 14 procent upplevde en positiv förändring och att målet var uppnått, 33 procent upplevde att det var en positiv förändring även om målet inte var uppnått. 9 procent bedömde att det hade varit en negativ förändring gentemot målen. Av de 45 barn och unga som besvarat enkäten uppgav 60 procent att de trivdes ganska eller mycket bra på det aktuella boendet. Spink bedömer att resultatet av enkäten har varit svårt att omsätta till ett samlat omdöme om utföraren och Spink kommer att fortsätta att arbeta med att utveckla verktyget under 2024 tillsammans med socialförvaltningarna. Socialförvaltning Centrum rapporterar om att deras svarsfrekvensen på enkäten för handläggare var nära 60 procent, vilket var högst i staden. Trots relativt högt deltagande menar socialförvaltning Centrum att det är svårt att göra en samlad bedömning av kvaliteten och att de kommer fortsätta arbeta för att höja delaktigheten hos de förvaltningen möter. Svarsfrekvensen för HVB-enkäten i socialförvaltning Nordost var endast 28 procent och under perioden januari till november 2023 genomfördes 38 uppföljningar av ärenden gällande placerade barn och unga på HVB. Barnet/den unge har varit delaktig i 8 av uppföljningarna. Förvaltningen bedömer att bortfallet är relativt

högt och därmed kan det finnas brister i underlaget som gör det svårt att göra en samlad bedömning av kvaliteten i de ärenden där barn och unga är placerade på HVB. Utifrån den låga svarsfrekvensen från barnet/den unge är bedömningen att det också är svårt att uttala sig om deras inställning till kvaliteten av insatserna.

Socialförvaltning Hisingen redogör för verksamheten och uppföljningen av kvaliteten i ett HVB i egen regi. Vissa fysiska förändringar av fastigheten har genomförts under året med syfte att förbättra och öka tillsynen för ungdomarna på HVB utsluss. Vidare behöver verksamheten säkerställa att stadens regler för fickpengar implementeras.

Rapporteringen av ”Uppföljning av kvaliteten i hem för vård eller boende (HVB) för barn och unga” innebär ökad administration och uppföljning både i de fyra socialförvaltningarna och på stadsledningskontoret. Stadsledningskontoret gör bedömningen att de fyra förvaltningarna tillsammans med Spink har ett systematiskt kvalitetsarbete och kommer att fortsätta att utveckla systematiken för kvalitetsarbetet. Stadsledningskontoret avser att efter 2023 års rapportering följa utfall av förvaltningarnas kvalitetsarbete inom ramen för ordinarie uppsiktsarbete.

4.8 Lägre resultatnivåer för bolagen de närmaste åren

Stadshus ser framför sig lägre resultatnivåer i Stadshuskoncernen åtminstone de närmaste åren jämfört nivåer före pandemin vilket innebär lägre kassaflöden från både resultatgivande bolag och från Stadshus skattesamordning vilket Stadshus rapporterat om i bland annat i delårsrapporter och i förutsättningar för budget under ett par år.

Under kommande år ökar investeringarna i flera av de anläggningstunga verksamheterna Energi, Bostäder och Hamn. Med ökade investeringar i de resultatgivande bolagen är det normalt rimligt att anta att resultaten i nominellt ökar vilket innebär att kassaflödena ökar. Stadshuskoncernen står dock inför en betydande andel reinvesteringar, klimatomställningsinvesteringar och kapacitetsinvesteringar som snarare bibehåller resultatnivåerna eller bidrar till en lägre ökning av resultaten än en nyinvestering som syftar till ökade resultat. Vidare väntar på några års sikt eventuellt omfattande investeringar i arenautveckling, vilket skapar betydande utmaningar förutsatt nuvarande modell med koncernbidragsfinansiering från resultatgivande bolag.

Stadshus gör generellt sett bedömningen att ett fokus på möjligheten att öka resultaten i vissa av Stadshuskoncernens bolag behöver utökas till att även omfatta en prövning och prioritering av de koncernbidragstagande bolagens uppdrag och möjligheter till ökad självfinansiering och/eller minskade kostnader. Stadshuskoncernens nya ekonomiska situation innebär att utöver bolagens egna prioriteringar behöver investeringar belysas ur ett helhetsperspektiv med avseende på konsekvenser för Stadshuskoncernen som helhet.

Kommunfullmäktige har möjlighet att ta initiativ till en tydligare ekonomisk styrning av bolagen i syfte att tydliggöra resultatkrav samt skapa en långsiktigt hållbar och förutsägbar direktavkastning (utdelning och kapitaltillskott) samtidigt som förutsättningar för bolagens långsiktiga förmåga att bidra till samhällsnytta bibehålls.

En effektiv och transparent styrning bygger på välutvecklade strukturer men behöver vila på en kultur som understödjer beslutad styrning. Stadshus AB kan konstatera att förståelsen för grundläggande förutsättningar för, och styrning av de kommunala bolagen varierar i styrelser och bolagsledningar. Vidare har Stadshus över tid kunnat konstatera olikheter i bolagens följsamhet mot kommunfullmäktiges samlade styrning. Det tar sig exempelvis uttryck i hållningen till offentlighet och sekretess, kommunfullmäktiges styrning mot samordning i kommunkoncernen inom olika områden samt i bolagens värdering av kommunfullmäktiges rätt att ta ställning i

ärenden av principiell karaktär. Stadsledningskontorets politikerutbildning och Stadshus AB:s nyss genomförda styrelseutbildning är aktiviteter som syftar till en ökad förståelse och en kultur som bidrar till kommunfullmäktiges mål om en transparent och effektiv styrning.

4.9 Förvärv av byggrätter i området Karlastaden

Förvaltnings AB Framtiden rapporterar att bolagets styrelse den 20 december 2023 beslutade godkänna en investering av byggrätter i området Karlastaden och att ge vd mandat att genomföra affären. Affären genomfördes den 22 januari 2024.

Av de handlingar som legat till grund för styrelsens beslut kan Stadshus konstatera att investeringen genomförts i form av bolagspaketerade fastigheter. Av handlingarna framgår även att bolagsordning samt styrelse för såväl förvärvade hel- som delägda bolag kommer att tillställas kommunfullmäktige för beslut. Stadshus har inte varit involverat i ärendet inför beslut.

4.10 Göteborgs Hamns investering i West Wind Offshore AB

Göteborgs Hamn AB skriver i sin årsrapport att man i april blev delägare i det havsbaserade vindkrafts-projektet Västvind utanför Göteborg. Bolaget beskriver att man står inför en grön omställning med ökat behov av el till hamnen och att grön el kommer att vara avgörande för hamnens utveckling och konkurrenskraft.

Investeringen innebär att Göteborgs Hamn deltar i utvecklingen av ett vindkraftsprojekt och Stadshus lyfte bolagets investering i delårsrapport augusti och konstaterade då att bolaget har gjort en snäv bedömning av ärendets principiella beskaffenhet och att det inte framgår om bolaget värderat om investeringen är förenlig med det kommunala ändamålet och uppdraget i Göteborgs Hamn AB:s ägardirektiv.

Utöver de argument som Stadshus då framförde i sin bedömning konstaterar Stadshus att ett förverkligande av mångmiljardprojektet Västvind innebär en ökning av elproduktionen i elområde tre, vilket generellt skulle bidra till ett välkommet ökat utbud i området men att det är osäkert om Göteborgs Hamn AB eller hamnens aktörer specifikt kan gynnas av projektet.

4.11 Göteborg Energi

Avyttring av laddinfrastruktur

Styrelsen för Göteborg Energi AB har beslutat att ge VD i uppdrag att genomföra förhandlingar med målet att avyttra befintliga laddare för elbilar och att avsluta laddaffären i sin helhet.

Elnät – konsekvenser av statlig utredning

Av årsrapporten framgår att den 1 november publicerades den statliga utredningen "Översyn av regleringen på el- och naturgasområdena. Dir. 2022:20". Utredningen omfattar Lagen om särskilt investeringsutrymme. Lagen har gjort det möjligt för Göteborg Energi att kraftigt öka elnätsutbyggnaden, genom att icke utnyttjade intäktsramar kan användas till nya investeringar i elnätet. Lagen gäller till och med 2027, då Göteborg Energi Elnät AB räknar med att fördubbla investeringar i elnätet. Utredningens förslag är dock att avsluta lagen i förtid, redan 1 januari 2025. Branschen bestrider såväl utredningens juridiska slutsatser, liksom påpekar samhällsskadan av att lagen plötsligt avvecklas i avsaknad av motsvarande alternativ. Bolaget delar dessa slutsatser och det hot mot elektrifieringen som utredningsförslaget uppges innebära. Göteborg Energi kommer ge ett formellt remissvar. Fram till dess att riksdagen tar beslut kommer bolaget att föra dialog med parter inom branschen, kunder samt att

underlag tas fram till beslutsfattare.

Skattebefrielse av biogas

Bolaget rapporterar att den 9 mars ogiltigförklarades EU-kommissionens skattebefrielse av biogas och biogasol. Det innebär att Skatteverket kan komma att kräva tillbaka full skatt från 1 januari 2021. Energigas Sverige, Fossilfritt Sverige, samt en mängd andra branschorganisationer, företag och organisationer (däribland Göteborg Energi) har skickat ett brev till berörda ministrar med uppmaningen om att skyndsamt säkerställa att det inte blir några återkrav på den skattebefrielse som redan har beviljats samt att säkerställa att fortsatt skattebefrielse blir möjlig. Då Göteborg Energi köpt relativt stora volymer biogas till fjärrvärmeproduktionen under 2021 medför detta en risk för att skatt behöver betalas.

Åtgärder för koldioxidinfångning

Avskiljning och lagring av koldioxid (CCS) är en åtgärd för att omhänderta utsläppen av koldioxid från industriella anläggningar och kraftverk. CCS lyfts fram som ett verktyg för att nå klimatmålen av FN, EU, svenska staten samt likaså i Göteborgs Miljö- och klimatprogram. Göteborg Energi driver därför ett projekt i syfte att avskilja den koldioxid som uppstår vid biogasproduktionen i Arendal. Därutöver medverkar Göteborg Energi i projektet CinfraCap som handlar om infrastruktur för koldioxidtransport och mellanlagring i Göteborg tillsammans med andra energiaktörer i staden.

4.12 Administration och samordning

I fullmäktiges budget för 2023 finns en skrivning om att nämnder och styrelser ska vara mycket restriktiv vid anställning av personal i yrkesgrupper som arbetar med administration och ledningsarbete. Åtgärder ska vidtas för att begränsa nya och utvidgade uppgifter som medför administrativt arbete. Nämnder och styrelser uppmanas att samarbeta för att minska administrationens omfattning i syfte att åstadkomma en mer effektiv administration och kommunikation. Arbete som utförs av konsulter ska även det minskas.

Stadsledningskontoret har i samband med årsrapporterna för nämnder och styrelser ställt ut frågor om hur dessa har tagit sig an denna inriktning och om det finns beräkningar på hur mycket besparingar som hittills har hämtats hem.

Nämnder och styrelser har i sina rapporter beskrivit åtgärder som genomförts eller pågår utifrån ett mer långsiktigt perspektiv. Dock är de ekonomiska beräkningarna mer svårbedömda och bara några nämnder och styrelser har i sina rapporter angivit belopp för hur mycket som åtgärderna bedömts ge i besparing. Åtgärder i rapporteringen är återkommande och gäller främst insatser kopplade till rekrytering och för styrelsers del också användandet av konsulttjänster. Prövning och restriktivitet vid rekrytering och anställningsstopp av vissa grupper runt central administration är återkommande åtgärder som redovisas av flera nämnder. När det gäller styrelser bedömer de att merparten har en effektiv administration och att den eventuellt ökande mängden drivs av interna processer hos staden så som uppföljningar, remissvar, yttranden och liknande. Men det finns också potential för bättre samordning och minskning av administrationen, genom digitalisering och optimering av arbetsprocesser.

Ett antal nämnder lyfter arbetet med att minska konsultanvändningen som ett utvecklingsområde, men också något pågående. Det framgår också att det i vissa verksamheter behövs konsulter för att klara av att genomföra uppdraget.

I de stadsutvecklande nämnderna pågår ett gemensamt arbete med att identifiera och hitta möjligheter för att minska konsultanvändandet och för att hitta bättre samverkansformer mellan varandra i syfte att effektivisera det nämndövergripande arbetet. Styrelser lyfter också användandet av konsulter i begränsad omfattning men påpekar också att konsulter ger andra värden och bidrar med effektiviseringar i vissa fall samt ovärderlig kvalitet i andra.

Inom bland annat äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen, förskoleförvaltningen och grundskoleförvaltningen har man under 2023 genomfört utredningar i syfte att hitta möjligheter att effektivisera administrationsprocesserna. Detta arbete kommer att pågå under 2024 med fortsatt utredning och genomförsök att omsätta resultaten i utredningarna till praktisk handling.

De fyra regionala socialnämnderna beskriver att de arbetar kontinuerligt med att effektivisera och minska administrationen genom att förenkla och tydliggöra rutiner och processer. De har skapat en gemensam struktur för att, på ett mer likvärdigt och resurseffektivt sätt, hantera de politiska styrsignalerna så som mål, uppdrag och program och planer.

Nämndernas och styrelsernas inrapportering återfinns i sin helhet i bilaga.

Stadsledningskontorets bedömning:

Stadsledningskontoret konstaterar att det pågår arbete inom både nämnder och styrelser. Arbetet är långsiktigt och redan idag sker konkreta åtgärder men också långsiktig planering för att effektivisera och öka kvalitén. Medvetenheten är stor hos både nämnder och styrelser vilket ger goda möjligheter för att det fortsatta arbetet ska ge effekter på kort och lång sikt.

4.13 Redovisning från nämnden för demokrati och medborgarservice av 2023 års uppföljning av Göteborgsförslaget

Enligt Göteborgs Stads riktlinjer för Göteborgsförslaget ska nämnden för demokrati och medborgarservice lämna en redovisning av inkomna förslag till kommunfullmäktige varje år. Nämnden har i årsrapport 2023 (2024-02-07 § 7) gjort en återrapporering som sammanfattas nedan.

Under 2023 har 104 Göteborgsförslag publicerats, vilket är en minskning jämfört med tidigare år. 28 av dessa förslag har fått fler än 200 röster. Det förslag som samlade flest röster var att behålla korna i Välen året om.

Sedan starten 2017 har 1 317 Göteborgsförslag publicerats, 283 av dessa har fått över 200 underskrifter. Av dem är 52 förslag fortfarande under behandling varav 35 förslag samlar röster och 17 förslag inväntar beslut från nämnd. 268 förslag är behandlade, av dem har 207 förslag fått beslut om att ej genomföras och 68 förslag genomförs delvis eller fullt ut.

Jämfört med tidigare år har nya registrerade användare minskat, för 2023 tillkom 6 931 nya konton. Under 2023 har nytt kommunikationsmaterial tagits fram för att nå nya målgrupper som Göteborgsförslaget har haft svårt att nå. Materialet har riktat sig till unga födda på 2000-talet och senare samt boenden i socioekonomiskt marginaliserade områden.

År 2023 är det första året sedan Göteborgsförslaget infördes som fler kvinnor (50 procent) än män (47 procent) har lämnat in förslag. 3 procent angav annat alternativ eller svarade inte på frågan om könstillhörighet. De områden där flest personer har lämnat förslag är Centrum, Nordost och Hisingen men det finns även skillnader inom de olika stadsområdena.

4.14 Övrig uppföljning bolag

Göteborgs Hamn

Farledsfördjupningen (Skandiaporten)

Göteborgs Hamn beskriver i sin rapportering att samtliga godkännanden inklusive miljödom och klarläggande avseende statsstöd på EU-nivå nu erhållits rörande projektet Skandiaporten (farledsfördjupningen). Byggetablering pågår och start för genomförandefasen planeras tidigt 2024.

Lokaler (Higab-koncernen)

Tidsförskjutning för utvecklingen av Slakthus-området

Higab rapporterar att utvecklingen av Slakthus-området fastnar i bland annat övergripande infrastrukturfrågor. Befintlig detaljplan medger inte bygglov för den planerade utvecklingen mot småskalig matproduktion, kultur, evenemang, kontor och alternativa boendeformer som är Higabs avsikt. Ny detaljplan kan starta först Q4 2024, innebärande en tidsförskjutning i områdets utveckling samt intäkts-bortfall och negativ påverkan på fastighetsvärdena med nedskrivningar som följd.

Näringsliv (Business Region Göteborg)

Avveckling av Johanneberg Science Park AB

Kommunfullmäktige fattade den 27 april 2023, i enlighet med BRG:s inriktning, beslut om att inleda och genomföra en ordnad avveckling av det minoritetsägda bolaget Johanneberg Science Park AB (JSP). Beslutet om avveckling av JSP verkställdes på BRG:s årsstämma 30 juni 2023. Som ett led i avvecklingen fattade styrelsen i JSP beslut om att avsluta vd:s anställning och avvecklingsarbetet leds av en tillförordnad vd.

Enligt BRG pågår avveckling av bolaget och all verksamhet skall, enligt bolaget, i allt väsentligt vara avslutad per juni 2024. Som en del i avvecklingen har en överenskommelse tecknats med övriga delägare som bland annat resulterat i att samtliga huvud- och delägare lämnat bolaget. BRG och Stiftelsen Chalmers Tekniska Högskola (den andra grundaren) kvarstår med A-aktier. Övriga aktier innehas av JSP. BRG och Chalmers ska enligt beslut dela på avvecklingskostnader och har under 2023 vardera lämnat 2 592 tkr i extra kapitaltillskott. Ytterligare tillskott kommer lämnas fram tills avvecklingen är klar. För BRG:s del finansieras det enligt beslut, mot eget kapital, sett över åren 2023 till 2024.

Kollektivtrafik (Kollektivtrafikkoncernen)

Status uppdrag avveckla/avyttra GS Buss AB och GS Trafikantservice AB

Kommunfullmäktige beslutade under våren 2020 om att avveckla alternativt avyttra verksamheterna GS Buss AB och GS Trafikantservice AB. Viss depåverksamhet/verksamhet bedrivs fortsatt i GS Buss AB. Vad gäller avtal inom GS Trafikantservice AB så har, efter det att kommunfullmäktiges avvecklingsuppdrag till Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB, flertalet avtal förlängts fram mot 2029/2030. För närvarande bereds en hemställan från Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB till kommunfullmäktige angående att informera om, tydliggöra och justera inriktning för uppdragen att avyttra/avveckla verksamheterna i GS Buss AB och GS Trafikantservice AB.

Regionala bolag

Renovakoncernen

Renova planerar att under 2024 samråda med delägarna om val av inriktning för framtida klimatambition. En slutsats från genomförda utredningar uppges vara att det troligen krävs infångning och lagring av koldioxid för att ge en större effekt på Renovas utsläpp av koldioxid. En ambition om nettonollutsläpp av fossil koldioxid bedöms vara möjlig till 2030 men är förenad med stora utgifter/kostnader och en del risker.

Under året har också en förnyad livslängdsbedömning gjorts för de två äldsta förbränningslinjerna på Sävenäs som tidigare bedömts vara mogna för utbyte 2035. Bedömningen är att dessa kan livslängdsförlängas till minst 2045 vilket medför att stora investeringar kan flyttas framåt i tiden.

Renova rapporterar att man sedan 2022 samarbetat med en fordonstillverkare H2X Global i syfte att utveckla fordon med s k vätgasdrift. Samarbetet omfattade utveckling och leverans av 5 fordon med ett totalt ordervärde på 17,2 mkr. I oktober 2023 upptäcktes att fordonen fakturerats Göteborgs Stads Leasing (GSL) som därefter betalat fakturorna efter leveransaccept från Renova utan att fordonen levererats. Renova och GSL inledde omedelbart en utredning med hjälp av Ernst & Young. Utredningen slutrapporterades i januari 2024 med bland annat slutsatsen att det fanns brister i kontroll av avtalstrohet och attesthantering i den för Renova och GSL gemensamma processen. Utredningen rekommenderade också att överväga en polisanmälan för trolöshet mot huvudman vilket också gjordes. Brister har också konstaterats i upphandlingshänseende.

Renova arbetar med att åtgärda brister i intern kontroll, säkra återbetalning av felaktigt utbetalda pengar samt säkerställa leverans av de beställda fordonen.

5 Kommuncentrala poster i bokslut 2023

I detta avsnitt lämnas en beskrivning av väsentliga avvikelser som uppstått inom de kommuncentrala budgetposterna för särskilda ändamål samt inom de finansiella kostnader och intäkter som hanteras i stadens koncernbank. Utöver väsentliga avvikelser lämnas även information om hantering av budgetposten *evakuerings- och omställningskostnader* och om budgetposten *krisberedskap och civilt försvar, förmågehöjande åtgärder*. Därutöver lämnas information om hantering av statsbidraget för ökad bemanning. I bilaga redovisas utfall i förhållande till budget för samtliga kommuncentrala budgetposter.

5.1 Uppföljning kommuncentrala budgetposter

De kommuncentrala budgetposterna kan delas in i beredskapsposter för särskilda ändamål, poster som hanteras genom beslut av andra nämnder och styrelser, övriga budgeterade kostnader för särskilda ändamål samt finansiella kostnader och intäkter.

Beredskapsposter för särskilda ändamål

Beredskapsposterna utgörs av allmän reserv, beredskap för ökade försörjningsstöds-kostnader samt beredskap för ökade kostnader enligt finansieringsprincipen.

Avsatta medel i den allmänna reserven löstes initialt upp och fördelades genom beslut i kompletterande budget maj (KS 2023-05-24 § 435) samt i samband med beslut om kompletterande budget oktober (KF 2023-11-23 § 41). Avsatta medel i beredskap för ökade försörjningsstöds-kostnader löstes initialt upp och fördelades genom beslut i kompletterande budget maj (KS 2023-05-24 § 435 och KF 2023-06-08 § 13). Förvaltningsrättens dom 2023-11-30, som innebar att beslutet i kommunstyrelsen om att tilldela stadsmiljönämnden höjt kommunbidrag med 92 mnkr och att lösa upp 12 mnkr av kommuncentral reserv för försörjningsstöd upphävdes, innebar dock att det uppstod ett överskott om totalt 92 mnkr för beredskapsposterna.

När det gäller avsatta beredskapsmedel för ökade kostnader enligt finansieringsprincipen så fördelades 50,2 mnkr av budgeterade 50,3 mnkr till berörda nämnder genom beslut i kompletterande budget februari (KS 2023-03-22 § 220).

Poster som avropas genom beslut av andra nämnder styrelser

Bland de kostnader som hanteras genom beslut av andra nämnder styrelser har 184 mnkr av budgeterade 217 mnkr avropats. I de fall medel ej avropats eller ej avropats i sin helhet kan det bero på att nämnderna inte haft motsvarande kostnader. Det kan också bero på att nämnderna redovisat överskott och därmed inte haft behov av att avropa kommuncentrala medel för att täcka upparbetade kostnader. I bilaga framgår vilka budgetposter som ej avropats.

Övriga budgeterade kostnader för särskilda ändamål

Nedan ges en kort beskrivning av väsentliga avvikelserna bland övriga budgeterade kostnader för särskilda ändamål.

Budgetposten indexering infrastrukturella avsättningar avviker negativt med 18 mnkr. Avvikelsen är framför allt en konsekvens av den kraftiga inflationen.

Räddningstjänsten informerade i slutet av året om att de faktiska pensionskostnaderna 2023 översteg de budgeterade/fakturerade kostnaderna. Den pensionsregleringen som årligen sker mot räddningstjänsten resulterade därför i en ökade kostnad för staden med

11 mnkr.

Medel avsatta för arenauppdraget (10 mnkr) har ej ianspråktagits.

Den interna pensionsavgiften som nämnderna betalar in till kommunen centralt, som en del av personalomkostnadspåslaget, blev 57 mnkr högre än vad budgeterats kommuncentralt.

Finansiella kostnader och intäkter

Koncernbanken redovisar ett underskott på 57 mnkr. Underskottet förklaras av högre räntenivåer i förhållande till vad som låg till grund för bedömningarna i budget.

5.2 Personal - och kompetensförsörjningsanslaget

För att bidra till att staden ska klara kompetensförsörjningsutmaningen genomförs ett antal insatser inom områdena bemanning, kompetensutveckling, arbetsmiljö, chefsutveckling och marknadsföring av staden som arbetsgivare. Medel från personal- och kompetensförsörjningsanslaget stödjer på flera olika sätt dessa. Effekterna på verksamheten är ofta svåra att mäta dels då anslaget är en mindre del av annat som pågår inom staden, dels att effekterna i många fall syns först på lång sikt.

Personal- och kompetensförsörjningsanslagets kostnader uppgick till 37,3 mnkr 2023. Anslaget har till stor del använts till olika kompetensutvecklingsinsatser inom välfärdsområdena förskola, skola, socialtjänst, äldre- och hälsosjukvård samt funktionshinder. Det har till exempel handlat om utbildningar inom lågaffektivt bemötande, arbete för att stärka socialsekreterarnas arbetssituation, grundläggande barnskötarutbildning, språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i förskolan, komplettering av lärarlegitimationer för att nå speciallärarbehörighet samt utbildning av specialistsjuksköterskor. Därutöver finansierar anslaget även årligen återkommande stadenövergripande arbete såsom marknadsföring av staden som arbetsgivare, programmet ”Morgondagens chef” för potentiellt blivande chefer i staden samt flera andra chefsutvecklingsinsatser och arbetsgivarrelaterade utbildningar. Vid årets slut fanns en budgetavvikelse med 7,7 mnkr jämfört med årsbudget. De främsta anledningarna till avvikelsen är att planerade aktiviteter inte har kunnat genomföras på grund av att personal med ansvar för aktiviteter har slutat eller haft frånvaro.

5.3 Evakuerings- och omställningskostnader

I kommunfullmäktige budget för 2023 avsattes 100 mnkr kommuncentralt för att delfinansiera investeringsrelaterade kostnader i samband med ny- och ombyggnationer av lokaler. Nämnden för funktionsstöd, utbildningsnämnderna och äldre samt vård- och omsorgsnämnden gavs möjlighet att göra avrop mot avsättningen.

Under året har nämnderna genom beslut i kompletteringsbudget maj samt augusti tilldelats totalt 42 210 tkr för kostnader fram till och med augusti. Beloppet som fördelats till nämnderna i kompletteringsbudgetar under året motsvarade 85 % av de upparbetade kostnaderna mellan januari och augusti. Detta då helårsprognosen översteg beloppet som fanns avsatt i kommunfullmäktiges budget.

Totalt för året uppgick kostnaderna till 126,3 mnkr. Stadsledningskontoret har i bokslutet fördelat medel upp till de 100 mnkr som fanns avsatt i kommunfullmäktiges budget. Därför har endast kompensation för 79 procent av upparbetade kostnader givits utifrån de principer för fördelning som tillämpats i kompletteringsbudgetar under året. Eftersom totalt 40 210 tkr tidigare fördelats under året har ytterligare 59 790 tkr fördelats i bokslutet. Fördelningen framgår av sammanställningen nedan.

Förskolenämnden hemställde i samband med beslut om årsrapport, 2024-02-14 § 26, om att avropa 16 579 tkr från det kommuncentrala anslaget för investeringsrelaterade driftskostnader för perioden september till december 2023. Eftersom det kommuncentrala anslaget i sin helhet redan fördelats, enligt de principer som anges ovan, föreslår stadsledningskontoret att förskolenämndens framställan avslås.

Fördelning medel evakuerings- och omställningskostnader

Nämnd	Fördelade medel Jan-aug (tkr)	Utfall helår jan-dec (tkr)	Fördelning Jan-dec 79 % (tkr)	Fördelade medel dec (tkr)
Förskolenämnden	21 685	36 442	28 790	7 105
Grundskolenämnden	15 595	84 889	67 065	51 470
Utbildningsnämnden	306	360	306	0
Nämnden för funktionsstöd	0	1 534	1 215	1 215
Äldre- samt vård och omsorgsnämnden	2 624	3 087	2 624	0
Summa	40 210	126 311	100 000	59 790

5.4 Statsbidrag för utökad bemanning på särskilda boenden

Göteborg har år 2023 tilldelats ytterligare 52,1 mnkr av det generella statsbidraget för att utöka bemanningen på särskilda boenden. År 2022 tilldelades staden 49,1 mnkr som, efter beslut av kommunfullmäktige, fördelats till äldre- samt vård och omsorgsnämnden.

Tilldelade medel 2023 får användas under 2023 och 2024. Utifrån instruktioner från rådet för kommunal redovisning (RKR) och Sveriges kommuner och regioner (SKR) har 24,6 mnkr av medlen intäktsförts under 2023 och resterande 27,5 mnkr kommer att intäktsföras under 2024. Eftersom stadsledningskontoret fick information om både tilldelning och principer för periodisering sent på året har frågan om hantering och fördelning av statsbidraget inte kunnat överlämnas till kommunfullmäktige för beslut. Stadsledningskontoret har därför, i enlighet med det beslut som kommunfullmäktige fattade avseende tilldelade medel 2022, fördelat medel avseende 2023 (24,6 mnkr) till äldre- samt vård och omsorgsnämnden.

5.5 Fördelning av medel för krisberedskap och civilt försvar

Kommunfullmäktige beslutade 2023-03-22 § 220 i ärende avseende underlag för kompletterande budget februari 2023 att ge stadsledningskontoret i uppdrag att prioritera och fördela de kommuncentralt avsatta medlen för krisberedskap, civilt försvar och förmågehöjande åtgärder.

Under året har dialog förts med de parter som har varit mest berörda utifrån de beredskapsområden som låg till grund för den analys som redovisades i samband med förutsättningar för budget för 2023-2025 och som på motsvarande sätt presenterades i förutsättningarna inför 2024.

Syftet var att få upp takten och eliminera initiala hinder att framför allt komma i gång med planering och utredningar kopplat till åtgärder för att stärka förmågan och den civila beredskapen i kommunen. Åtgärdsområden som lyfts som prioriterade områden har främst varit;

- Reservkraft
- Nödvatten

- Skyddade ledningsplatser
- Trygghetspunkter
- Befolkningsskyddsrum/Skyddsrum
- Förstärkt IT-infrastruktur

Stadsledningskontoret konstaterar att processen för att inhämta verksamheternas behov och förmåga att så väl definiera som att starta upp åtgärder, behöver utvecklas. Det har även i delar pågått en diskussion kring vilken organisatorisk del som ska ansvara för behovsutredningar eller framtida ansvar för uppgifter och finansiering. Det har medfört att vissa arbeten skjutits fram i tid och att det samtidigt försvårat bedömningen av behovet och hur prioritering och fördelning ska hanteras av de kommuncentrala medlen.

För 2023 har fördelning skett enligt nedan:

Verksamhet	Belopp	Åtgärder
Stadsfastighetsnämnden	2,6 mnkr	Utredningar och åtgärder knutet till befolkningsskyddsrum, trygghetspunkter och beredskapshöjande ombyggnadsåtgärder
Kretslopp och vattennämnden	2 mnkr	Säkerhetshöjande åtgärder, förnödenhet och skyddsutrustning, och övrigt utredningsarbete krisförberedande åtgärder
Äldre samt vård- och omsorgsnämnden	1,4 mnkr	Inköp av krisförberedande utrustning, övrigt utredningsarbete krisförberedande åtgärder
Nämnden för funktionsstöd	0,2 mnkr	Signalförstärkning Rakel
	6,2 mnkr	

I budget 2024 återfinns motsvarande kommuncentrala medel även för 2024. Inför 2024 finns behov av att på ett tidigare stadium inhämta behov, prioritera och fördela resurser. Stadsledningskontoret avser att inom ramen för kompletteringsbudget per februari föreslå motsvarande hantering som för 2023 där stadsledningskontoret ges mandat att prioritera och fördela de kommuncentralt avsatta medlen.

Göteborgs
Stad

Minskad administration och konsultanvändning

2023 nämnder

Innehållsförteckning

1	På vilket sätt har nämnden begränsat uppgifter inom bland annat administration, ledningsarbete och konsultanvändning?	3
1.1	Göteborgs Stad	Fel! Bokmärket är inte definierat.
1.2	Arkivnämnden	3
1.3	Stadsbyggnadsnämnden	3
1.4	Exploateringsnämnden	4
1.5	Förskolenämnden	5
1.6	Grundskolenämnden	6
1.7	Idrotts- och föreningsnämnden	7
1.8	Kommunledningen	7
1.9	Kretslopp och vattennämnden	9
1.10	Kulturnämnden	10
1.11	Stadsfastighetsnämnden	10
1.12	Miljö- och klimatnämnden	12
1.13	Nämnden för Arbetsmarknad och Vuxenutbildning	13
1.14	Nämnden för demokrati och medborgarservice	16
1.15	Nämnden för funktionsstöd	16
1.16	Nämnden för inköp och upphandling	17
1.17	Nämnden för Intraservice	18
1.18	Socialnämnden Centrum	18
1.19	Socialnämnden Hisingen	20
1.20	Socialnämnden Nordost	22
1.21	Socialnämnden Sydväst	24
1.22	Stadsrevisionen	26
1.23	Stadsmiljönämnden	26
1.24	Utbildningsnämnden	27
1.25	Valnämnden	28
1.26	Äldre samt vård- och omsorgsnämnden	28
1.27	Överförmyndarnämnden arvoden	29

1 På vilket sätt har nämnden begränsat uppgifter inom bland annat administration, ledningsarbete och konsultanvändning?

1.1 Arkivnämnden

Arkivnämnden har en liten verksamhet och behöver samtidigt säkerställa att de krav som ställs på en nämnd och förvaltning uppfylls. Därför krävs vissa administrativa tjänster, men de är begränsade, och flera ansvarsområden hanteras av en och samma tjänsteperson/chef. Nämnden har valt att inte inrätta tjänster med kompetens inom vissa administrativa områden. Förvaltningschef beslutar om återbesättning av lediga tjänster.

Genom sitt grunduppdrag bidrar Arkivnämnden till att effektivisera Göteborgs Stads administration. Nämnden verkar för att myndigheterna i Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionen har en god informationshantering. Stora besparingar hos förvaltningar och bolag kan göras när strukturen från början leder informationen rätt. Det är kostsamt att i efterhand justera stora informationsmängder.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)
Införande av tjänsten Mina meddelanden	Snabbare handläggning och minskat antal utskick via papperspost
Skanning av slutbetyg	Digital process för utlämnande och minskat antal utskick via papperspost
Grindvakt för inkommande ärenden	Minskat antal registrerade ärenden

1.2 Stadsbyggnadsnämnden

Att använda tillgängliga ekonomiska resurser på ett så effektivt och ändamålsenligt sätt som möjligt ligger i linje med att åstadkomma en god ekonomisk hushållning inom offentlig verksamhet. Inom ramen för denna målsättning är det viktigt att löpande ifrågasätta invanda arbetssätt, arbeta med ständiga förbättringar och utveckling samt värdera innehållet i det egna grunduppdraget.

Under året har förvaltningen behandlat samtliga rekryteringar i förvaltningsledning. Ett flertal tjänster har tillfälligt vakantsatts i olika perioder och i samband med vissa rekryteringar inom administrativa funktioner har kombinationstjänster inrättats i syfte att kunna nyttja administrativa resurser på ett mer effektivt sätt. Förvaltningen har också ett pågående arbete med att se över var i organisationen allmänna administrativa uppgifter utförs för att se om det finns anledning att förändra det administrativa arbetet på något sätt.

Inom ramen för ny stadsutvecklingsorganisation pågår redan en utvecklad samverkan inom i stort sett samtliga styr- och stödfunktioner. Gemensamt utvecklingsarbete för att utveckla gemensamma arbetssätt som på ett bra sätt nyttjar de samlade gemensamma resurserna pågår inom flera områden. Samtidigt har det sedan starten av ny stadsutvecklingsorganisation varit tydligt att tidigare arbetssätt ska ifrågasättas och i vissa fall avvecklas. Detta har inneburit att ett flertal styrgrupper och andra forum avvecklats i syfte att hitta nya och mer effektiva arbetsformer.

Vad gäller ledningsarbete har förvaltningen gradvis utvecklat förvaltningsledningens arbete i syfte att öka effektiviteten. I arbetet med att utveckla planeringsprocessen har arbetet med risker, program och planer varit i fokus för att möjliggöra en mer effektiv uppföljningsprocess under året.

Förvaltningen har avsatt särskilda medel för att genomföra ett antal prioriterade utvecklingsprojekt med digital inriktning. Ett flertal av dessa projekt syftar till att öka service såväl externt som internt utan att öka kostnaderna i motsvarande grad. Den ökade servicen kommer att bestå av en ökad tillgänglighet till förvaltningens tjänster samt ge förutsättningar för en minskad intern administration.

Förvaltningen har en begränsad konsultanvändning inom det administrativa området. Flertalet av de konsulter som anlitas av förvaltningen tillhandhåller sakkompetens inom områden som förvaltningen saknar. Detta gäller till exempel resurser som behövs för att säkra tillgång till fungerande system, för att genomföra nödvändiga utredningar till exempel för att upprätta detaljplaner. I vissa fall faktureras även konsultinsatser vidare till kund enligt avtal. Förvaltningen håller på att öka uppföljningen av konsultanvändningen som en del i arbetet med strategisk kompetensförsörjning.

Med ovanstående åtgärder arbetar stadsbyggnadsförvaltningen målmedvetet i riktning mot att begränsa uppgifter inom administration, ledningsarbete och konsultanvändning. Dessvärre finns det åtgärder som motverkar effekten av förvaltningens ansträngningar och som istället ställer krav på en ökad administration hos förvaltningen. En sådan faktor är nyligen genomförd omorganisation vilket krävt omfattande resurser inom det administrativa området. Detta gäller även införandet av nytt ärendehanteringssystem, ny webbplats och nytt intranät samt allt mer omfattande hantering och krav på uppföljning av mål, uppdrag, program och planer från kommunfullmäktige. Därtill har ett förhöjt säkerhetsläge skapat behov av en ökad administration kring säkerhetsfrågor.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)
Inrättande av kombinationstjänster (effekt 2024)	0
Tillfällig vakanssättning	3 000
Samverkan kring utbildningar	250

1.3 Exploateringsnämnden

Förvaltningen har en funktion som granskar och överprövar alla önskemål om rekrytering av medarbetare, inkl. vikariat och ersättningsrekryteringar. Detta innebär att rekryterande chef behöver motivera varför en rekrytering behövs och vilka konsekvenser ett avstående från rekrytering får för verksamheten.

Detta har bland annat inneburit att förvaltningen har valt att avveckla vissa verksamheter kopplat till kommunikationsuppdrag som förvaltningen övertagit från Älvstranden utveckling AB, eftersom förvaltningen bedömer att den verksamheten inte ska prioriteras över annan verksamhet. Besparingen uppgår till 3-4 miljoner kronor.

Förvaltningen har också valt att inte ersättningsrekrytera eller utöka administrationen trots utökning av verksamheten.

Stort fokus läggs på digitalisering där förvaltningen genomför en rad digitaliseringsprojekt som syftar till både kvalitetsutveckling samt mindre dubbelarbete och därmed effektivisering.

När det gäller konsultanvändning pågår ett gemensamt arbetet mellan NOS-förvaltningarna kring identifiering och åtgärder för att minska konsultanvändandet. Arbetet pågår fortfarande

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)
Avvecklat särskild kommunikation för Älvstaden inkl. Älvrummet	3 500
Beslut om att inte ersättningsrekrytera	750

1.4 Förskolenämnden

En arbetsgrupp på förvaltningen fick under 2023 i uppdrag att utreda och ta fram förslag på hur administrationen skulle minskas inom förskolenämndens verksamhet. I uppdraget ingick det att ta fram förslag på åtgärder som kan leda till minskad administration inom områdena digitalisering, administrativt stöd samt styrning och samordning.

Arbetsgruppen presenterade sina förslag samt ett tids- och aktivitetsplan i oktober 2023 och förvaltningen har påbörjat ett arbete utifrån förslagen under slutet av året. Arbetet kommer att fortgå under 2024. De aktiviteter som förvaltningen prioriterat och påbörjat under 2023 är:

- Utreda möjligheten för förvaltningen att införskaffa ett systemstöd för placering av barn som ett initiativ i digitaliseringsprocessen
- Utreda hur AI kan användas på förvaltningen som stöd för administrativa uppgifter, rapportskrivning, beslutsstöd m.m.
- Intensifiera arbetet med ett minskat antal avgiftsnivåer
- Fortsätta implementeringen av Qlik (analysstöd) med breddad förankring i förvaltningen.

Rekrytering av personal i yrkesgrupper som arbetar med administration och ledningsarbete på förvaltningen har under året godkänts av överordnad chef.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)

--	--

1.5 Grundskolenämnden

Budgetarbetet i grundskoleförvaltningen har sedan förvaltningens start haft en tydlig inriktning från nämnd och förvaltningsledning att prioritera medel till rektor genom att höja elevpengen. För att realisera inriktningen har förvaltningen arbetat aktivt med att effektivisera centralt finansierad verksamhet. Effektiviseringarna som har genomförts har möjliggjort att elevpeng kunnat höjas med 21,5 procent för perioden 2019-2023 under en period då prisindex för kommunal ökat med 17,6 procent. Centrala avdelningar har under samma period indexerats upp med 11,7 procent, vilket har inneburit en effektivisering till följd av lägre tilldelad budget än pris och löneökningar. Förvaltningscentrala avdelningsorganisationens andel av nämndens totala personalkostnader har minskat från cirka fyra procent till drygt två procent sedan förvaltningens start 2018.

Under 2023 har grundskolenämnden haft strikt anställningsprövning av tjänster inom den centrala administrationen och på chefsnivåer över rektor. Som följd av en ansträngd ekonomi har därtill anställningsstopp gällt under delar av året. Detta har medfört att få naturliga avgångar inom den centrala förvaltningen har återbesatts. Undantag har gjorts efter godkännande från nämndens presidium vid några tillfällen. Som resultat har den centrala förvaltningen under hela året legat under budgeterad personalvolym. Vid 2023 års slut lämnar den centrala förvaltningen ett överskott på drygt 15 mnkr jämfört med budget för personalkostnader. Överskottet kan dock inte enbart härledas till anställningsrestriktivitet och anställningsstopp utan beror också på utmaningar i att kompetensförsörja vissa specialistfunktioner vid vakanser. Detta tillsammans med restriktiv hållning har resulterat i positivt ekonomiskt resultat i förhållande till tillgänglig personalbudgeten också föregående år. Denna hanteringsordning har dock påverkat utvecklingsinsatser och troligen även det verksamhetsnära stödet till skolor.

Under hösten 2023 har det i förvaltningen pågått ett utredningsarbete gällande effektiv administration. Utredningen förväntas bli färdigställd första kvartalet 2024. Fokus har legat på att identifiera och tydliggöra brister i flödet mellan central och lokal administration för att föreslå åtgärder för att arbeta effektivare. Att arbeta effektivare kan i detta sammanhang handla om bättre samordning, ta bort aktiviteter som inte är värdeskapande, standardisering och därigenom ska en bättre kvalitet i det administrativa arbetet. Vidare kommer förvaltningen under våren 2024 genomlysna uppdrag och organisering inom den centrala förvaltningen i syfte att bland annat möjliggöra effektivare resursanvändning och mer effektivt stöd till förvaltningens kärnverksamhet.

Avseende arbete utfört av konsulter utgörs detta främst av extern timbemanning av lärare och annan skolpersonal. Under året har nyttjandet av externa bemanningsföretag kontinuerligt minskat till följd av generella åtgärder för ekonomi i balans och förändrade rutiner inom bemanningsenhet grundskola.

Kostnader för konsulter inom de centrala avdelningarna (exklusive måltid, lokalvård, vaktmästeri och kulturskola) har under 2023 minskat med 42 procent jämfört med 2022, från 1784 tkr till 1042 tkr.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)
---------------	------------------------

Anställningsprövning av tjänster inom den centrala administrationen och på chefsnivåer över rektor	15 000
Restriktivitet avseende nyttjande av externa bemanningsföretag till skolor	
Restriktivitet avseende nyttjande av externa bemanningsföretag till central förvaltning	742

1.6 Idrotts- och föreningsnämnden

Förvaltningen har under året i flera fall väntat med att rekrytera ersättare vid personalavgång, sjukskrivning och föräldraledigheter, framförallt för administrativa tjänster. Det totala antalet årsarbetare har ökat under året, men denna utökning är till allra största del kopplad till KF-uppdrag och utökning av antal anläggningar och inkluderar endast i undantagsfall administrativ personal.

Utveckling av förvaltningens boknings- och bidragssystem fortsätter, vilket på sikt kommer minska behovet av administration.

Förvaltningen har även varit restriktiv i användning av konsulter.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)
Fördröjning/prövning av återanställningar	4674
Minskad konsultanvändning	1000

1.7 Kommunledningen

Det grunduppdrag stadsledningskontoret har att stödja kommunstyrelsen i arbetet med att leda, styra, samordna och följa upp stadens verksamheter, personalfrågor och ekonomi är att betrakta som administrativa processer och ledningsarbete. Kontoret behöver ständigt ha fokus på effektivt arbete med rätt kvalitet liksom att värdera vilka resurser kontoret lägger på olika uppdrag för att tillgodose kommunstyrelsens behov av styrinformation och beslutsunderlag.

För att minska administrationen på kontoret, men även i stadens övriga förvaltningar och bolag, har stadsledningskontoret under 2023:

- Genomlyst kontorets processer för att identifiera åtgärder som kan minska administrationen både internt på kontoret och för staden som helhet
- Arbetat för ökad systematik och mindre omfattande uppföljningar av program och planer
- Påbörjat kartläggning av ärendeprocessen samt att utveckla mallen för tjänsteutlåtande.

Slutsatsen av genomlysningen av kontorets processer är att en ökad digitalisering och användandet av AI är viktiga förutsättningar för att minska administrationen inom flera områden. Det rör främst effektivisering och ökad kvalitet i analyser och beslutsunderlag inom HR, ärendeberedning, uppföljning och redovisning. Det handlar till exempel om automatisering, robot för kontroller av bokföring, dokumentationsstöd för medarbetarsamtal och användandet av AI i beredning av ärenden. Ett sätt att genomföra den här typen av åtgärder kan vara att staden i ökad utsträckning utnyttjar befintliga IT-stöd genom att komplettera med verktyg som finns i/till de system som staden redan har upphandlat.

Det uppfattas finnas oklarheter avseende nämndernas roller avseende att digitalisera stadengemensamma processer. Stadsledningskontoret kommer att ta en aktiv roll för att tillsammans med berörda förvaltningar och bolag tydliggöra ansvaret och driva på för en mer effektiv digitalisering som minskar administrationen.

Kommunstyrelsen har fått i uppdrag, i samverkan med nämnden för Intraservice, att utreda hur AI-funktioner kan automatisera och effektivisera arbetet som utförs i staden. Administrationsarbetet kommer att ha ett särskilt fokus i genomförandet av uppdraget.

För att effektivisera uppföljningsprocessen, förutom genom ökad digitaliseringen och AI-teknik, efterfrågas ett minskat uppföljningstryck vad gäller innehåll och frekvens i uppföljningsrapporteringen. Detta ligger i linje med de uppdrag som kommunfullmäktige har gett kommunstyrelsen i 2024 års budget och omhändertas därigenom.

Stadsledningskontoret kommer under 2024 att genomföra eller påbörja några piloter för att undersöka hur generativ AI kan användas i kontorets huvudprocesser; ärendeberedning samt analys och uppföljning. Aktiviteterna kommer att arbetas in i kontorets digitaliseringsplan för året.

En plan för kompetensutvecklande/kompetenshöjande insatser för samtliga chefer och medarbetare är en förutsättning för att kunna möta och ta tillvara utvecklingen inom AI och digitalisering.

Stadsledningskontorets uppdrag varierar över tid i omfattning, ämnen och svårighetsgrad vilket medför en kontinuerlig anpassning av personalresursen i relation till verksamhetsuppdraget. Kontoret tillämpar sedan läge en rekryteringsprövning som innebär att ledningsgruppen ser till hela organisationens resurser innan ersättningsrekrytering eller rekrytering till nya tjänster sker.

Stadsledningskontorets användning av konsulter varierar över tid beroende på karaktären på aktuella uppdrag. Exempelvis används konsulter innevarande år för följeforskning av innovationsprogrammet, arenaprojektet, energibesparingsprojekt, produktion av webbsändning av fullmäktigemöten. Under de senaste åren har kontorets konsultkostnader minskat, jämfört med föregående år minskade kostnaderna med drygt 50 procent. Fokus för kontoret är att alltid följa stadens rekommendationer och att säkerställa att konsulter används effektivt och bara om det behövs.

Under senare år har ett antal digitala lösningar tagits fram som underlättar arbetet inom olika processer och bidrar till att minska det administrativa arbetet. Digitala verktyg gör det lättare att samla in och analysera information, reducerar pappersarbete och minskar hantering av enklare ärenden. Se även avsnitt 2.1 Verksamhetens utveckling Digitalisering.

Lokalkostnader är den näst största kostnadsposten, efter personalkostnader, för stadsledningskontoret. Från och med årsskiftet delar drygt etthundra medarbetare

från tre andra förvaltningar och Stadshus AB Högvaktens kontorslokaler med stadsledningskontoret. Stadshus AB:s tidigare lokalyta är omvandlad till gemensamma möteslokaler. Det förändrade beteendet sedan pandemin med ett ökat arbete hemifrån både öppnade för och krävde ett samnyttjande av lokaler för effektiv lokalanvändning. För kontorets del innebär den ökade lokaleffektiviseringen en minskad nettokostnad på 1,6 miljoner kronor.

Stadsledningskontoret förändrar sin organisation 2024. En del i bakgrunden är att ytterligare effektivisera arbetet genom att gruppera resurser för synergieffekter och skapa rationella samarbeten. En viktig del i arbetet med att begränsa administrativt arbete är att även se över hur kontoret kan påverka andra nämnders och styrelser arbete i de staden-gemensamma processerna. Ett exempel är förslag på revidering av riktlinjen för styrande dokument, med ett antal förändringar som ska leda till minskad administration. Ärendet redovisades på kommunstyrelsens sammanträde den 5 september.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)
Lokaleffektivisering 2023, helårseffekt	1 570
Minskat användande av konsulter	10 415

1.8 Kretslopp och vattennämnden

Under 2023 har arbete med att utveckla styrmodell med tillhörande ekonomimodell påbörjats där vissa administrativa aktiviteter i styrning- och uppföljningskedjan tagits bort. Arbetet med styrmodell och ekonomimodell kommer fortsätta.

I samband med exempelvis naturlig rörlighet sker en analys i ledningsgruppen för stödavdelningarna huruvida en ersättningsrekrytering behöver göras. Förvaltningen prioriterar att det administrativa stödet har mer av en operativt stödjande roll mot chefer i allmänhet och mot chefer i driften i synnerhet.

Förvaltningen har identifierat åtgärder som kan minska administrationen, men som ger effekt på längre sikt. Kretslopp och vatten har påbörjat arbetet med att utveckla befintliga administrativa stödresurser, att de har rätt typ och nivå av kompetens och om de ska placeras som en central funktion eller ute på plats i verksamheten.

Användning av olika typer av konsulter är under analys i samverkan med övriga stadsutvecklande förvaltningar. Det finns ett behov av viss andel konsulter i investeringsprojekt för att utföra förvaltningens grunduppdrag. Frågan är komplex då det finns flertalet olika typer av konsulter, inom Kretslopp och vattens verksamhetsområden används exempelvis särskild specialistkompetens genom konsultuppdrag där en anställning inte är möjlig på grund av löneläget.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)
Beslut om att ej ersättningsrekrytera administrativ personal.	700
En enhetschefstjänst inom central administration besätts av avdelningschef tillsvidare.	1400

--	--

1.9 Kulturnämnden

Kulturnämnden gav i samband med beslut om budget, i februari 2023, kulturförvaltningen tre uppdrag:

- Att skyndsamt se över inköp och utveckling av IT-system, mjukvara och hårdvara, för att minska kostnader.
- Att utreda och följa upp om den organisation förvaltningen har idag är mest lämpad med tanke på uppdrag, omfattning och resurser.
- Att ta fram en handlingsplan för att anpassa nämndens verksamheter över tid i relation till samhällsutvecklingen och rådande ekonomiska förutsättningar.

I redovisning av de tre uppdragen, i juni 2023, bedömde förvaltningen att det krävdes en inriktning från nämnden, för att arbeta fram förslag till budget 2024 och en mer långsiktig anpassning av nämndens verksamheter. Nämnden förklarade uppdragen fullgjorda och antecknade att beslut om inriktning för anpassning av verksamheten borde fattas senast i september 2023.

Kulturnämnden gav i september 2023 förvaltningen tre uppdrag:

- Att utreda besparingar inom organisation och administration.
- Att avbryta arbete med att bygga ut förvaltningens organisation för lokalprocessen.
- Att utreda avdelningen museer och konsthall för att minska de fasta kostnaderna.

Förvaltningen redovisade de tre uppdragen till nämnden i oktober 2023.

Förvaltningen överlämnade till nämnden att överväga politiska ställningstaganden utifrån förvaltningens redovisning. Nämnden förklarade uppdragen fullgjorda.

Nämnden har alltså under 2023 vidtagit en rad förberedande åtgärder för att begränsa uppgifter inom bland annat administration. I samband med beslut om budget 2024 gav nämnden förvaltningen i uppdrag att under 2024 fortsätta att effektivisera verksamheten i syfte att minska de långsiktigt fasta kostnaderna.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)

1.10 Stadsfastighetsnämnden

Rekrytering och konsulter

Inför 2024 har rutin för godkännande av rekrytering tagits fram. Varje rekrytering ska motiveras av rekryterande chef och godkännas av avdelningschef.

Verksamheterna ser över behov av resurssättning utifrån grunduppdraget innan

rekrytering genomförs.

Rutin för uppföljning av resurs- och kompetenskonsulter har upprättats. Förvaltningen följer upp antalet konsulter och insatsens tid. Beskrivningar av begreppen resurs- och kompetenskonsulter har förtydligats. Behov av dessa konsulter utmanas för att i stället se över innevarande resurser och kompetenser och hur dessa i stället används och tas tillvara.

Effekten har blivit att verksamheterna minskat köp av konsulter i relation till resurs- och kompetenskonsulter. Arbetet har i stället fördelats på innevarande verksamhet och personal.

Översyn av förvaltningsintern administration

Varje avdelning i förvaltningen arbetar med att identifiera verksamhetsnära administration som kan effektiviseras.

Under året har förvaltningen inlett ett arbete med att se över administrationen i ledningsprocesserna. Bland åtgärder finns bland annat en effektiviserad riskanalys och en borttagen nulägesanalys.

Ytterligare exempel på administration som ses över är förutsättningarna för att använda digital signering fullt ut och att endast signera de handlingar som kräver signering, det vill säga förändra arbetssätten. För att nå hela vägen fram krävs systemstöd som är säkra och som kan hantera digital signering.

Rutin för delegationsbeslut har uppdaterats med information om att delegationsbeslut inte behöver skrivas ut och undertecknas utan kan skapas, bekräftas och sparas helt elektroniskt i ärendehanteringssystemet. Den uppdaterade rutinen minskar mängden pappershandlingar som skrivs på och sedan skannas in för registrering med uppskattningsvis några hundra stycken årligen.

Nytt ärendehanteringssystem möjliggör att till exempel bekräftelse av upprättade dokument, hantering av tjänsteutlåtanden inför nämndbeslut och anmälan av delegationsbeslut kan ske helt elektroniskt i systemet. Ett internt arbete pågår med att ta fram manualer och utbildningar för att sprida information om funktionerna i systemet.

Sammanhållen stadsutveckling

Samarbetet mellan de stadsutvecklande förvaltningarna innebär ökad transparens och effektivitet i stadsutvecklingsarbetet. Under året har det blivit tydligt att många kompetensgrupper inom stödprocesserna har stor nytta av att utbyta erfarenheter, samarbeta i framtagandet av gemensamma arbetssätt samt stötta varandra i områden där en annan förvaltning saknar kompetens. Exempel på kompetensområden som arbetar tätare tillsammans och nyttjar kompetens över förvaltningsgränserna är jurister, kommunikatörer, nämndadministratörer, registratorer, arkivarier, utvecklingsledare, säkerhetspersonal med flera. Ett helt nytt sätt att samarbeta och använda varandras resurser är till exempel att exploateringsförvaltningen, stadsmiljöförvaltningen och stadsfastighetsförvaltningen har upprättat en gemensam organisation för tjänsteperson i beredskap (TiB).

Ytterligare insatser som genomförs är att lägga en gemensam grund för hur våra stadsutvecklande förvaltningar definierar konsulter samt se i vilka delar som vi kan samverka för en bättre styrning, uppföljning och kontroll av förvaltningarnas konsultanvändning. En projektgrupp med representanter för de fyra förvaltningarna har tillsatts och kommer arbeta med uppdraget under 2024.

Upphandling av nytt fastighetssystem

Arbetet för att upphandla ett nytt fastighetssystem har påbörjats med målsättningen att implementera detta under 2024. Det som efterfrågas är ett flexibelt, modernt och användarvänligt fastighetssystem som:

- Minskar behovet av manuella administrativa rutiner och ger enkel tillgång till information för att skapa goda förutsättningar för kvalitativa uppföljningar samt en hög servicenivå till användare och kunder.
- Bidrar till en mer effektiv drift och förvaltning och därigenom en god leverans till verksamheterna som nyttjar fastigheterna, inklusive säkerställande av fastighetsägarens ansvar i förhållande till säkerhet, hälsa och miljö (myndighetskrav).

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)

1.11 Miljö- och klimatnämnden

Under hösten 2021 gjordes en översyn av förvaltningens utbud av administrativt stöd (verksamhetsstöd) till kärnverksamheten. Översynen syftade till att säkerställa att det administrativa stödet kompetensmässigt och kvantitativt ska vara väl anpassat till kärnverksamhetens behov och att stödet har effektiva och kvalitetssäkrade arbetssätt. Stödet ska också aktivt driva och samordna ett löpande förbättringsarbete till stöd för kärnverksamheten. Organisationerna av det administrativa stödet ska bidra till en ökad grad av flexibilitet och robusthet när det gäller det stöd som kan levereras. Resultatet av utredningsarbetet pekade på ett behov av att samla allt administrativt stöd i verksamhetsstödet, och inte längre ha vissa funktioner i kärnverksamheten. Målet med detta är att säkerställa att medarbetarna i kärnverksamheten kan fokusera på sitt grunduppdrag, och att alla får det administrativa stöd som de behöver. Utredningsarbetet pekade också på behov för en omorganisation av verksamhetsstödet till fyra stöдавdelningar som samlat har ett större ansvar än tidigare att stötta kärnverksamheten administrativt.

Under 2022 och 2023 har arbetet fortsatt med att hitta ännu effektivare arbetssätt, erbjuda ett väl anpassat chefsstöd (goda organisatoriska förutsättningar för cheferna) och ett starkt fokus på att minska det samlade administrativa arbetet. Här kan nämnas att ett utredningsarbete har genomförts kring förvaltningens samlade administrativa tjänsteerbjudande. Detta resulterade i ett antal mindre förändringar i flera av de olika administrativa tjänsteerbjudanden som förvaltningen har. Framförallt inom ramen för ärendehantering och det verksamhetsnära stödet. Samtliga förändringar med syfte att ha effektiva och kvalitetssäkrade arbetssätt.

Miljö- och klimatnämndens planer för digitalisering och IT, för informationshantering och för utveckling av kommunikation bidrar dessutom gemensamt till att säkerställa att förvaltningen styrs transparent och resurseffektivt.

Vid samtliga anställningar av personer som arbetar med administration och ledning är förvaltningen mycket restriktiv och en nyanställning kräver godkännande av överordnad chef. Användande av konsulter till administrativa arbetsuppgifter förekommer i ringa omfattning. Förvaltningen bedömer dock att när det är ändamålsenligt bör kärnverksamheten också fortsättningsvis upphandla

konsulttjänster till specifika tidsbegränsade specialistuppdrag.

Det är mycket svårt att uppskatta effekten av detta effektiviseringsarbete i antal kronor. Förvaltningens verksamhet växer samtidigt som stöдавdelningar och förvaltningsledning har relativt konstant bemanning. Andel årsarbetare i dessa delar av verksamheten jämfört med total bemanning har därmed sjunkit (2023: 26,1 procent, 2022: 26,9 procent och 2021: 27,0 procent). Till exempel har bemanningen på kommunikation reducerats med en årsarbetare inför 2024. Justering till det aktuella behovet av stöd sker kontinuerligt för att kärnverksamheten ska kunna bedriva sin verksamhet effektivt. Därmed uppnås en god effektivitet för hela förvaltningen och en god bas för att fortsätta utveckla arbetssätt i både kärnverksamhet och administration.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)

1.12 Nämnden för Arbetsmarknad och Vuxenutbildning

Frågeställning och bakgrund

Utifrån nedanstående formulering från kommunfullmäktiges budget 2023 så ska samtliga nämnder, enligt stadsledningskontorets anvisning, besvara på vilket sätt nämnden har begränsat uppgifter inom bland annat administration, ledningsarbete och konsultanvändning.

Formuleringen i kommunfullmäktiges budget är följande: *"Nämnder och styrelser ska vara mycket restriktiva vid anställning av personal i yrkesgrupper som arbetar med administration och ledningsarbete. Detta inkluderar anställningar som ersätter vakans till följd av naturlig rörlighet. Eventuell nyanställning inom dessa grupper ska godkännas av överordnad chef till den som önskar genomföra rekryteringen. Åtgärder ska vidtas för att begränsa nya och utvidgade uppgifter som medför administrativt arbete. En besparing på överbyggnadsfunktioner genomförs under året. Nämnder och styrelser ska uppmuntras att samarbeta för att minska administrationens omfattning i syfte att åstadkomma en mer effektiv administration och kommunikation. Arbete utfört av konsulter ska minska."*

Förvaltningens förutsättningar

Förvaltningen har ett stort och komplext uppdrag med många intressenter och målgrupper att ta hänsyn till där omfattning och komplexiteten kring vissa målgrupper ökat över tid.

Även nationella regeländringar kan påverka förvaltningen och i sig öka den administrativa bördan. Exempel på det är beslut om mottagande i vuxenutbildningen, kommande nytt betygssystem mm.

En kommun får enligt 3 kap 19 § kommunallagen lämna över vården av en kommunal angelägenhet till en privat utförare. Kommunens roll som ansvarig huvudman är dock densamma. Med det avses ansvar inför kommuninvånare

oavsett om verksamheten bedrivs i egen regi eller av privata utförare. I ett flertal kommuner och landsting bedrivs vuxenutbildning på entreprenad. Så är även fallet i Göteborg.

Även merparten av förvaltningens övriga verksamhet anskaffas. Detta innebär att merparten av medarbetarna på förvaltningen har olika former av administrativa uppgifter då exempelvis lärartjänster ligger hos leverantörerna.

Rutin vid anställningar

Att använda tillgängliga ekonomiska resurser på ett så effektivt och ändamålsenligt sätt som möjligt ligger i linje med att åstadkomma en god ekonomisk hushållning inom offentlig verksamhet. Inom ramen för denna målsättning är det viktigt att löpande ifrågasätta invanda arbetssätt, arbeta med ständiga förbättringar och utveckling samt värdera innehållet i det egna grunduppdraget.

Förvaltningen har därför under 2023 tagit fram en rutin för prövning inför rekrytering av tjänster som avser administrativa och ledningstjänster. Rutinen innebär att innan rekrytering påbörjas ska avstämning ske med HR-funktionen som tillstyrker eller avstyrker rekrytering. Överordnad chef fattar beslut om huruvida rekrytering ska ske eller ej.

Arbete med att begränsa uppgifter inom bland annat administration och ledningsarbete

Förvaltningen befinner sig för närvarande i en stor organisationsöversyn. Det innebär att vissa chefstjänster är vakanta eller innehas av en redan, i annan befattning anställd, tillförordnad chef i avvaktan på framtida organisation för att säkerställa rätt bemanning. Exempel på dessa finns i tabellen nedan. Det innebär att vissa chefer upprätthåller två tjänster eller fler.

Vissa rekryteringar har dock beslutats och genomförts för att säkerställa arbetsmiljön för medarbetare och övriga chefer. Detsamma gäller vissa administrativa tjänster.

Arbete med att begränsa konsultanvändningen

Förvaltningen har en begränsad konsultanvändning inom det administrativa området. Flertalet av de konsulter som anlitas av förvaltningen tillhandahåller specialiserad kompetens inom områden som förvaltningen saknar. För 2023 avser detta konsultkostnader för framför allt batterifabrikens etablering.

Detta gäller till exempel resurser som behövs för att säkra tillgång till fungerande system samt för att genomföra nödvändiga utredningar, såsom uppdragen som rör utbildningscenter för batteritillverkning där kostnaderna uppgått till ca 3,5 miljoner kronor.

Konsulter har även använts i andra sammanhang såsom i arbetet med framtagande av nytt verksamhetssystem, processkartläggningar, utredningen kring arbetsrahabiliteringens hemvist samt framtagandet av en för förvaltningen gemensam tjänstekatalog. Tjänstekatalogen avser att beskriva det befintliga tjänsteutbudet som förvaltningen har, kompletterat med de insatser som hör till respektive tjänsteutbud. Detta för att kunna delges medarbetare i förvaltningen som behöver använda utbudet i sitt arbete. En av chefstjänsterna har också under delar av året bemannats av en inhyrd konsult.

Även den i rapporten tidigare beskrivna organisationsöversynen har till del stöttats av konsultinsatser där konsulterna har unik kompetens. För 2023 har dessa kostnader uppgått till ca 2,3 miljoner kronor.

I tabellen nedan återfinns konsultkostnaderna under de senaste åren.

Konto (tkr)	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Adm konsulttjänster	-383	-162		-52	-187	-386	-8	-230
IT konsulttjänster	-1016	-1096	-1323	-635	-535	-467	-583	-2454
Tekniska konsulttjänster		-4	0				0	-39
Övriga konsulttjänster	-13039	-5869	-3375	-3047	-1837	-2649	-2022	-2155
Summa	-14437	-7129	-4699	-3734	-2559	-4502	-2613	-4878

Sammanfattning

Utifrån ovanstående åtgärder arbetar förvaltningen målmedvetet i riktning mot att begränsa uppgifter inom administration, ledningsarbete och konsultanvändning.

Utifrån resultat, slutsatser och rekommendationer som presenterades i den organisationsöversyn och kulturmätning som genomfördes under 2023 har förvaltningen påbörjat ett stort förändrings- och utvecklingsarbete. Arbetet leds av en intern projektledare med stöd av upphandlad konsult. Syftet är att säkerställa en ändamålsenlig organisering med förmåga att leverera på förvaltningens uppdrag och arbetet omfattar delar som relaterar till arbetssätt, samverkan, förmåga att arbeta tvärfunktionellt men även rent organisatoriska delar.

För närvarande pågår en inventeringsfas där projektet granskar olika funktioner, verksamheter och enheter för att anpassa förvaltningens organisationsstruktur. I det arbetat ingår att värdera administration, ledningsarbete och konsultanvändning. En mer detaljerad plan kommer att presenteras i januari. I första läget följer chefer och SSG arbetet, och i nästa steg involveras enheter, vilket förtydligas i den kommande planen.

Ett annat område är att tydliggöra förvaltningens huvud-, lednings- och stödprocesser. Detta omfattande utvecklingsområde kommer pågå fram till sommaren 2024.

Dessvärre finns det åtgärder som hittills motverkat effekten av förvaltningens ansträngningar och som i stället ställer krav på en ökad administration hos förvaltningen. Det gäller den historiskt omfattande hanteringen och uppföljningen av program och planer från kommunfullmäktige samt mål och uppdrag. Här pågår dock en ambition från stadens sida att framöver minska dess omfattning. Förvaltningen vill särskilt uppmärksamma frågor som kräver en delvis ny bemanning och kompetens och som rör frågor kring miljö, IT-säkerhet inklusive informationssäkerhet och arbetet med ett stärkt civilt försvar. Men även ett ökat antal ekonomiska prognoser som skall rapporteras i staden. Därtill har ett förhöjt säkerhetsläge skapat behov av en ökad administration kring trygghets och säkerhetsfrågor.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)
Två vakanthållna verksamhetschefer	2 300 000 (helår inkl PO)
Tre enhetschefstjänster, vilka besätts av temporärt av medarbetare	2 300 000 (helår inkl PO)

--	--

1.13 Nämnden för demokrati och medborgarservice

Förvaltningen har under år 2023 arbetat med nämndmålet "Demokrati och medborgarservice ska agera resurseffektivt och vara en attraktiv arbetsgivare". Fokus har varit att, med hjälp av tidig analys och prognoshantering, synliggöra avvikelser så att lämpliga åtgärder kan sättas in. Förvaltningen har ur ett lednings- och styrningsperspektiv analyserat stadens plan för digitalisering. Analysen har lett till förbättringsåtgärder inom nämndens uppdrag på välfärdsområdet och inom nämndens leverantörsuppdrag för digitala tjänster. I förvaltningens målområdesanalys, som är en del av planeringsförutsättningarna, har verksamheten bland annat arbetat utifrån inriktningen *Nyttja digitaliseringens möjligheter*. Inom ramen för överförmyndarverksamheten pågår ett större digitaliseringsprojekt för att, med hjälp av verksamhetsutveckling i form av digitalisering, hitta administrativ avlastning för handläggare.

Under år 2023 har en centraliserad inköpsorganisation implementerats med ett fåtal beställare som har en ökad kunskap inom området. Detta syftar till att minska risken för att beställare gör fel. Detta bidrar även till en ökad resurseffektivitet och styrning av nämndens inköp.

Förvaltningen fortsätter även att utveckla organisationen för att uppnå ett hållbart medarbetar- och ledarskap och effektiv styrning. En omorganisation trädde i kraft den 1 september. Organisationsförändringarna genomfördes för att framför allt samla verksamheter på avdelningar som har samma styrprinciper och finansieringskällor.

Under slutet av år 2023 har en utredning inletts kring samordning av kanslifunktioner i syfte att resurseffektivisera den administrativa hanteringen kopplat till kansli. Resultat av utredningen kommer att omhändertas i början av år 2024.

Förvaltningen har sedan tidigare beslut om att vara restriktiva med konsultanvändning.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)

1.14 Nämnden för funktionsstöd

Nämnden arbetar systematiskt med att minska administration utifrån Göteborgs Stads budget 2023. Nämnden har identifierat åtgärder som minskar administration. Dessa åtgärder handlar om vad nämnden kan effektivisera och förenkla för kärnverksamheten eller sluta göra inom administration. I arbetet finns perspektivet

chefers förutsättningar med för att säkerställa att rätt åtgärder genomförs.

De områden som nämnden ser är ambitionssänkning i uppföljning av program och planer, förenkla interna processer så som digital signering, formkrav för olika typer av handlingar, posthantering, avgiftshantering, internfakturering, habiliteringsersättning, synpunktshantering, uppföljning, automatiserade stickprovskontroller. Utvärdering av implementerad inköpsorganisation pågår och kommer resultera i minskad administration för chefer.

Hemtagning av redovisningstjänster från Intraservice har inneburit ekonomiska effekter från september 2023 och kommer ge helårseffekt under 2024.

Nämnden har haft anställningsstopp på ej brukarnära tjänster sedan 12 juni 2023, vilket är kopplat till det ekonomiska underskottet. Under 2024 kommer nämnden arbeta med anställningsprövning av ej brukarnära tjänster i enlighet med Göteborgs Stads budget 2024.

Nämnden arbetar med att ta bort internfakturering från och med 1 januari 2024 och ekonomisk effekt förväntas uppstå under året.

Utifrån ett helhetsperspektiv på nämndens verksamhetsområde har administrationen minskad fördelat på en rad administrativa processer men också utökats något i kärnverksamheten utifrån behov såsom inom bemanningsplanering.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)
Hemtagning av redovisningstjänster från intraservice	1 000
Anställningsstopp för ej brukarnära tjänster sedan 12 juni 2023	3 600

1.15 Nämnden för inköp och upphandling

Förvaltningen har genomfört en genomlysning och arbetar för att utveckla organisation och arbetssätt. Då inköps- och upphandlingsförvaltningen är en liten organisation, men ändå behöver säkerställa att de krav som ställs som nämnd och myndighet uppfylls, används olika lösningar så som delade tjänster och även konsultanvändning i de fall det är mer ändamålsenligt utifrån vilken specialistkompetens som behövs. Direktör beslutar om nyanställning genom rekrytering ska ske.

Inköp- och upphandlingsförvaltningens bidrag till att effektivisera stadens administration kan härledas till dess grunduppdrag. Detta sker genom att fånga stadens behov inom inköp och upphandling, anta en strategisk inköpsplan för staden samt stötta förvaltningar och bolag genom kunskapshöjande insatser, samordnande av inköp och utvecklande av digitala tjänster för att stödja och underlätta. Allt för att stadens verksamheter ska kunna hantera inköp och upphandlingar på ett effektivt och korrekt sätt. Genom förvaltningens uppdrag och agerande kan det administrativa och konsultberoende arbetet minska hos bolag och förvaltningar.

Vidare arbetar förvaltningen på att ta fram en för staden gemensam bastjänst för upphandling och avtal, ULA. Tjänsten kan till exempel vara en möjliggörare för effektivisering i form av mallar, automatisera uppgifter, gemensamma processer och så vidare.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)

1.16 Nämnden för Intraservice

Som en följd av detta har förvaltningen minskat antalet årsarbetare bland administrativ personal, främst genom att inte tillsätta vakanser som uppstått när medarbetare slutat.

Intraservice har i budgetprocess inför 2024 identifierat åtgärder för att minska administrationen.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)
Effektivare faktureringsrutin	
Initierat stöd för enklare on-/offboarding av medarbetare	
Avvecklat sidouppdrag utan finansiering	
Central anställningsprövning/konsultavrop	

1.17 Socialnämnden Centrum

Förvaltningen rapporterar liksom i delårsrapport augusti 2023 hur vi arbetar för att minska administration, ledningsarbete och konsultanvändning. Förvaltningen lämnar i huvudsak beskrivningar utan ekonomiska beräkningar. Besparingar beräknas endast för den förändrade arbetsprocessen för återsökning av statliga bidrag för socialförvaltningarna och den ekonomiska effekten av att Centrum numera har redovisning för socialförvaltningarna .

Kontinuerligt förbättringsarbete och digitalisering

Socialförvaltningen Centrum arbetar kontinuerligt med att minska administrationen, genom att förenkla och tydliggöra rutiner, processer alternativt ändra eller ta bort överflödiga styrande dokument. Digitaliseringsarbetet ska på sikt bidra till att minska administrativ hantering. Bland annat genom digital brevlåda för kommunikation med klienter, säker digital kommunikation mellan myndigheter, automatisering av försörjningsstöd, digital faderskapsbekräftelse och Mini-marias onlinemottagning. Ett pilotprojekt genomförs tillsammans med Nordost och SPINK för att förenkla och digitalisera inköpsprocessen vid köpt vård och boende.

Ledningsarbete

Antalet uppdrag från nämnden till förvaltningen har minskat markant jämfört med tidigare år. Frågor från nämnden besvaras oftast genom muntlig återkoppling på nämndsammanträden istället för skriftliga ärenden, vilket minskat nämndadministrationen. Uppföljning av åtgärder utifrån stadsrevisionens rekommendationer och uppföljning av samlad riskbild och internkontrollplan har minskat från två till ett tillfälle. Inför 2024 beslutade nämnden om att minska med ett prognostillfälle, per maj månad, som inte är obligatorisk. Därefter fick förvaltningen ny information från stadsledningskontoret om åtta att prognoser ska lämnas 2024. Förvaltningen kommer ta ställning till hur prognoserna ska göras.

Rekrytering till lednings- och stödfunktioner

Förvaltningsledningen tar ställning till rekryteringar till lednings- och stödfunktioner, både ersättningsrekrytering och vid förändrade behov. Inför 2024 har förvaltningsledningen beslutat att förstärka stödet i lokalfrågor och rekrytering som tar mycket tid från cheferna och verksamheten. Även inom informationssäkerhet och dataskydd samt juridik förstärks centrala funktioner för att säkerställa hanteringen och avlasta chefer och verksamheter.

Avlastning och förenklad hantering

På flera av förvaltningens socialkontor har så kallat närstöd införts för att avlasta chefer och medarbetare administrativa arbetsuppgifter, bland annat hantering av begäran om allmänna handlingar. En mer flexibel hantering av beställningar av telefoner och datorer har också införts för att underlätta för chefer och medarbetare samt minska tid och administration i hanteringen. Ett utvecklingsarbete för att minska administrationen i samband med nyanställning pågår och vi inväntar också en ny lösning från Intraservice.

Användning av konsulter

Konsulter används i begränsad omfattning om kompetens saknas och det är särskilt angeläget att säkra bemanningen. På grund av hög personalomsättning och svårigheter att rekrytera socialsekreterare, särskilt till myndighetsutövande verksamheter inom barn och unga, har behovet av konsulter ökat de senaste två åren.

Redovisning för socialförvaltningarna

Socialnämnden Centrum beslutade 2023 att ta över ansvaret för redovisningen för alla fyra socialförvaltningar från Intraservice. Det har inneburit en effektivisering med två tjänster. På Intraservice arbetade drygt 12 medarbetare med socialförvaltningarna som kund och efter att socialförvaltningen Centrum tog över ansvaret är det 10 tjänster.

Förändrad arbetsprocess för återsökning av statliga ersättningar

Ett innovations- och effektiviseringsarbete för att förbättra kvaliteten, öka servicen och effektivisera återsökning av statliga ersättningar från Migrationsverket genomfördes 2023 efter flera års förberedelser. Det nya arbetssättet innebär att socialförvaltningen Centrum hanterar hela processen för de fyra socialförvaltningarna. Tidigare gick det åt mycket tid för återkommande avstämningar och kommunikation för att säkerställa kvaliteten i ärenden och underlag till Migrationsverket. Den nya hanteringen har medfört kortare tid för att hantera återsökning, förbättrad kvalitet i form av korrekta underlag och uträkningar samt minskad tid för hanteringen hos kund (fyra socialförvaltningar) och i socialförvaltningen Centrums verksamhet (tidigare Flyktingadministration, numera

Enheten för redovisning och statliga ersättningar). Socialförvaltningen Centrum har med anledning av det nya arbetssättet minskat med en handläggartjänst, motsvarande besparing på 700 tkr.

Samarbete socialförvaltningarna

Ett nära samarbete mellan socialförvaltningarnas avdelningschefer bidrar till att minska administrationen i bland annat dataskydd, säkerhet och kommunikation. De ekonomiska effekterna har inte beräknats, men bedöms inom dessa områden ha sparat hundratals arbetade timmar.

IT

Förvaltningen har tillsammans med övriga socialförvaltningar under 2023 arbetat för att få till en ökad samordning vad gäller kommungemensamma tjänster. Även om upphandling och förvaltning av kommungemensamma tjänster sker centralt är varje nämnd ansvarig för de personuppgifter och handlingar som finns i IT-stödet lokalt. Med det ansvaret följer till exempel att göra konsekvensbedömningar och teckna personuppgiftsbiträdesavtal med systemleverantörer – något som tar mycket tid. Här finns samordningsvinster att göra. En stadenövergripande grupp som utsetts av direktörerna kommer därför under 2024 se över hur arbetet med dataskydd och informationssäkerhet kan effektiviseras.

Dataskyddsenheten på intraservice kommer att delas upp i två under 2024. En del finns kvar på intraservice medan den andra flyttas till stadsledningskontoret och får ett mer stödjande uppdrag. Förändringen förväntas underlätta administrativt för förvaltningarna.

Ett annat sätt att minska administrationen är att införa digital signering av handlingar som kräver underskrift. För detta behövs idag tjänstelegitimation där anställda måste använda sitt privata BankID för att kunna signera digitalt. Här behöver staden samordna sig för att hitta en bättre lösning.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)
Förändrad arbetsprocess återsökning av statliga ersättningar från Migrationsverket	700
Redovisning för socialförvaltningarna	1400

1.18 Socialnämnden Hisingen

Förvaltningen fokuserar på processutveckling för att identifiera kvalitetsbristkostnader som till exempel kan handla om onödig administration. Till exempel har köptvård-processen som innehåller flödet från beslut om insats och köp av insats setts över på nytt. Processen involverar många funktioner och måste fungera effektivt för att i sin tur säkerställa säkra prognoser. Säkra prognoser krävs i sin tur för att säkerställa att resurserna tilldelas där de har bäst nytta.

Den 4-socialförvaltningsgemensamma enheten för kvalitet som startats under året på Hisingen har som uppgift att jobba för att socialtjänstprocessen utvecklas och blir så effektiv som möjligt.

Fokus sedan uppstart av organisationen har varit att säkerställa rätt mängd stöd till chefer och medarbetare. Syftet har varit att öka den psykologiska tryggheten,

möjligheten till nära ledarskap samt minska personalomsättningen. Rätt stöd har inneburit en ökning av funktioner som stöttar i bland annat personsäkerhet, Treserva, inköp och juridik vilket inte är tjänster som arbetar brukarnära men är en förutsättning för att inte socialsekreterare och chefer ska behöva lägga för mycket tid på de administrativa uppgifterna utan istället kunna lägga sin tid där den behövs mer. Vidare har förvaltningen också medvetet satsat på att öka antalet enhetschefer och nära metodstöd för att ytterligare säkerställa ett nära ledarskap.

För att hålla kontroll över andelen personal i förvaltningen som utgör stöd följs indikatorn andel brukarnära personal sedan uppstart av ny organisation 2021. Stadens dåvarande mål för 2022 var 73% med en ökning till 75 % 2023. Sedan 2021 har socialförvaltningen legat på 78-79% brukarnära personal vilket bedöms vara rätt nivå för att säkerställa rätt stöd till kärnverksamheten. Det kommer alltid behövas stöd i form av till exempel HR, ekonomi, juridik och Treservastöd. Avdelningarna kommer också behöva varsin verksamhetsutvecklare som förutom att bistå avdelningschef med utvecklingsstöd också svarar på remisser, motioner (23 under 2023) enkäter och yttranden samt följer upp program och planer (27 i skrivande stund).

För att minska personalomsättningen har förvaltningen erbjudit tillsvidare anställningar istället för vikariat vid till exempel föräldraledighet. Minskningen av personalomsättningen har i sin tur lett till ett minskat behov av socialsekreterarkonsulter vilket är den konsult-typ förvaltningen nyttjar. Två resurschefer har också rekryterats med syftet att minska personalomsättningen. Syftet är att dessa hoppar in där behov finns.

I augusti har förvaltningsledningen fattat beslut om att samtliga tjänster inom stödfunktioner och administration ska till förvaltningsledningen för beslut innan rekrytering kan ske. I de fall sådant ärende tagits upp har bedömning varit att rekrytering behövt ske då det inte varit möjligt att ta bort arbetsuppgifterna eller förtäta annan tjänst med motsvarande uppgifter. Chefsrekrytering ovanför första linjen ska tas upp i presidiet innan nyrekrytering. Socialförvaltningen Hisingens organisation har bara två chefsled utöver direktör och det är enhetschef och avdelningschef. Tjänster som ska tas med presidiet rör därför förvaltningsledningens tjänster. Ingen sådan tjänst har behövt rekryteras.

Under 2023 har förvaltningen tydliggjort stödprocessernas ansvar i det systematiska kvalitetsarbetet och processutvecklingen i förvaltningen. Syftet är att säkerställa effektiva stödprocesser/administrativa processer och löpande utveckla stödet efterhand kvalitetsbrister eller ineffektivitet identifieras.

Kartläggning över administrativa uppgifter och funktioner är startad och kommer göras klar under 2024 i enlighet med uppdrag från kommunfullmäktiges budget. Direktör och förvaltningscontroller ansvarar för kartläggningen som kommer redovisas för nämnd och kommunstyrelsen under året.

Ingen besparing har kunnat göras under 2023 avseende administration och ledningsarbete varför tabellen lämnas tom.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)

1.19 Socialnämnden Nordost

Målområde/uppföljning och rapportering

Under året har förvaltningen startat upp ett arbete för att skapa en större delaktighet och effektivare hantering i omhändertagandet av alla mål och uppdrag i kommunfullmäktiges budget samt stadens alla program och planer. Förvaltningens bedömning är att detta arbetssätt, där alla politiska styrsignaler slås samman inom fem målområden, är ett mer resurseffektivt sätt att arbeta som i slutändan kommer leda till en ökad kvalitet i våra verksamheter. Målområdena är indelade enligt nedan och är inrättade för att vara bestående över tid och för att hantera politiska styrsignaler oavsett politiskt styre.

- Tidiga insatser
- Delaktighet, inflytande och tillit
- Arbetsmarknad och sysselsättning
- Trygghet och stadsutveckling
- Kultur, kvalitet och effektivitet

Samarbete och samordning med andra förvaltningar

Socialförvaltningen Nordost samarbetar aktivt med andra förvaltningar inom staden för att minimera dubbelarbete och åstadkomma en mer effektiv administration.

Under året har de fyra socialförvaltningarnas arbete med flyktingsamordning och återsökningar av statliga bidrag för ensamkommande centraliserats ytterligare till den gemensamma enheten för flyktingsamordning som är organiserad i socialförvaltningen Centrum.

Under hösten har den gemensamma enheten Redovisningstjänster som varit organiserad hos Intraservice upphört. I samband med det har socialförvaltningarna gemensamt valt att organisera uppgifterna som denna enhet har hanterat i en förvaltning, istället för uppdelat på de fyra socialförvaltningarna. Under hösten har socialförvaltningarna valt att samla funktioner som arbetar med de gemensamma välfärdsprocesserna inom en enhet i socialförvaltningen Hisingen.

Sedan tidigare har socialförvaltningarna organiserat det gemensamma arbetet med köpta insatser hos enheten samordnad placering och inköp (SPINK) i socialförvaltningen Sydväst samt arbetet med övergripande statistik och kunskapsunderlag hos enheten för stadenövergripande kunskapsstöd och utveckling (SKU) i socialförvaltningen Centrum.

2023 startades enheten tjänsteförvaltning integrerad digitalisering (TID) upp i socialförvaltningen Nordost. TID arbetar för samtliga socialförvaltningar, förvaltningen för funktionsstöd och äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen.

Omorganisation av stödorganisation med fokus på chefers förutsättningar

Under 2023 har förvaltningen gjort en översyn av stöдавdelningarnas organisation och utifrån den beslutat och genomfört en omorganisation. Syftet med omorganisationen har varit att skapa bättre förutsättningar för chefer och medarbetare i verksamheten. Det har inneburit enstaka utökningar för några stödenheter inom frågor som verksamheten uppfattat som tungrodda och besvärliga att hantera, exempelvis kopplat till säkerhet och lokaler. Samtliga utökningar har blivit godkända av överordnad chef.

Konsultanvändning och ledningsarbete

Förvaltningen har hög personalomsättning och svårigheter att rekrytera. Vilket innebär att det finns ett behov av att hyra in personal som snabbt kan ersätta ordinarie socialsekreterare under den tid som rekrytering pågår. Detta görs för att ordinarie personal ska få en rimlig arbetsbelastning och för att upprätthålla en god rättssäkerhet.

I linje med förvaltningens arbete med chefers organisatoriska förutsättningar har förvaltningen omorganiserat enheter och avdelningar för att sänka antal medarbetare per chef. Det innebär att antalet chefer inom kärnverksamheten utökats marginellt. Samtliga utökningar har blivit godkända av överordnad chef.

Digitalisering och effektiva processer

Förvaltningen ser att det finns möjligheter att minska administrationen genom ökad samordning när det gäller kommungemensamma tjänster. Både inför upphandling av dessa och när de är i drift. Lagstiftning och riktlinjer för informationssäkerhet och skydd av personuppgifter ställer höga krav på de kommungemensamma tjänsterna, likväl som funktioner för gallring och arkivering av allmänna handlingar. Systemen upphandlas gemensamt och systemförvaltningen är centraliserad, men varje nämnd är ansvarig för de personuppgifter och handlingar som registreras i verksamhetssystemen utifrån nämndens ansvarsområde. Med det ansvaret följer exempelvis att göra konsekvensbedömningar inför att börja använda ett system som redan finns och används i staden, teckna personuppgiftsbiträdesavtal med systemleverantörer och liknande. Här finns samordningsvinster att göra då flera nämnder använder systemen på samma sätt och registrerar samma typ av uppgifter i dem. Även vad gäller gallring och arkivering av allmänna handlingar bör samordning kunna ske så samma uppgifter förekommer hos många nämnder.

Med införandet av ny styrmodell för den digitala förvaltningen i staden har socialförvaltningen Nordost uppdraget att förvalta och vara drivande i den digitala verksamhetsutvecklingen gentemot stadens samtliga vård- och omsorgsförvaltningar. Flera projekt pågår, såsom e-tjänst för orosanmälningar, automatiserad process för behörigheter, samt aktivitetsapp för mötesplatser för unga.

Automatiseringen av utbetalt försörjningsstöd och e-tjänst för elektroniska ansökningar fortgår. Numera är 40 procent av förvaltningens ansökningar digitala, vilket lett till minskad administration för verksamheten.

Under 2023 har flera avdelningar börjat använda "Mina meddelanden" som innebär att brev skickas digitalt till en digital brevlåda (exempelvis Kivra) alternativt via en extern postleverantör i de fall mottagaren inte har en digital brevlåda. Det minskar det manuella arbetet med att skicka brev till dom vi är till för.

Förvaltningen fortsätter att arbeta med att minska administrationen genom att förenkla och tydliggöra rutiner och processer, alternativt ändra eller ta bort överflödiga kontroller och styrande dokument. Flera interna pilotprojekt pågår, exempelvis med att digitalisera förvaltningens avtalshantering samt ett gemensamt pilotprojekt med socialförvaltningen Centrum och SPINK för att förenkla och digitalisera inköpsprocessen vid köp av vård och boende.

Förvaltningen kan se att arbetet med att minska administrationen har fått effekt men har inte kvantifierat dessa effekter till reella besparingar. Förvaltningen kommer under 2024 värdera implementeringen av en mer generell metod av nyttorealiserings för att kunna mäta effekter och besparingar av olika förbättringsprojekt med den ökade administration ett sådant arbete leder till.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)
---------------	------------------------

1.20 Socialnämnden Sydväst

Ledningsarbete

Förvaltningen har fortsatt arbetet med tillitsfull organisationskultur och effektivisering i övergripande processer som bidrar till minskad administration. Socialnämnd Sydvästs mål, uppdrag, program och planer är klustrade i fem målområden. Målområdesarbetet organiseras med ett team av medarbetare som representerar förvaltningens alla avdelningar. Denna hantering gör att det blir fokus på det gemensamma uppdraget och minskar "stuprörs"-lösningar vilket genererar en god plattform för samverkan inom förvaltningen och bas för innovativa lösningar vilket gagnar dem vi är till för. Under hösten har ett långsiktigt målbilds- och rikttningsarbete för förvaltningen kommit på plats.

Förvaltningen har genomfört en omorganisation av avdelning Boende och hemlöshet. Den nya organisationen trädde i kraft 1 januari 2024 och bedöms bidra till en effektivare styrning och ledning samtidigt som antalet chefer minskar.

Stödorganisation

Förvaltningen har efter en administrativ översyn genomfört en omorganisation under året för att skapa en tydligare och mer stabil stödorganisation för förvaltningens chefer. Det pågår även löpande ett arbete med att se över och effektivisera olika processer inom förvaltningen för att skapa en förbättrad arbetsmiljö och större möjligheter att fokusera på kärnuppdraget.

Samarbete och samordning med andra förvaltningar

Förvaltningen samarbetar aktivt med andra förvaltningar inom staden för att minimera dubbelarbete och åstadkomma en mer effektiv administration.

Sedan tidigare har socialförvaltningarna organiserat det gemensamma arbetet med köpta insatser hos enheten samordnad placering och inköp (SPINK) i socialförvaltningen Sydväst samt arbetet med övergripande statistik och kunskapsunderlag hos enheten för stadenövergripande kunskapsstöd och utveckling (SKU) i socialförvaltningen Centrum.

I januari 2023 startades enheten tjänsteförvaltning integrerad digitalisering (TID) upp i socialförvaltningen Nordost. TID arbetar för samtliga socialförvaltningar, förvaltningen för funktionsstöd och äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen.

Under hösten 2023 har socialförvaltningarna valt att samla funktioner som arbetar med de gemensamma välfärdsprocesserna inom en enhet i socialförvaltningen Hisingen.

Under året har de fyra socialförvaltningarnas administration kring flyktingsamordning och återsökningar av statliga bidrag för ensamkommande centraliserats till den gemensamma enheten för flyktingsamordning som är organiserad i socialförvaltningen Centrum. Under hösten har även den gemensamma enheten Redovisningstjänster som varit organiserad hos Intraservice

upphört. I samband med det har socialförvaltningarna gemensamt valt att organisera redovisningsfunktionerna i en förvaltning, istället för uppdelat på de fyra socialförvaltningarna

Förvaltningen har tillsammans med övriga socialförvaltningar under 2023 arbetat för att få till en ökad samordning vad gäller kommungemensamma tjänster. Även om upphandling och förvaltning av kommungemensamma tjänster sker centralt är varje nämnd ansvarig för de personuppgifter och handlingar som finns i IT-stödet lokalt. Med det ansvaret följer till exempel att göra konsekvensbedömningar och teckna personuppgiftsbiträdesavtal med systemleverantörer – något som tar mycket tid. Här finns samordningsvinster att göra. En stadenövergripande grupp som utsetts av direktörerna kommer därför under 2024 se över hur arbetet med dataskydd och informationssäkerhet kan effektiviseras.

Dataskyddsenheten på Intraservice kommer att delas upp i två delar under 2024. En del finns kvar på Intraservice medan den andra flyttas till Stadsledningskontoret och får ett mer stödjande uppdrag. Förändringen förväntas underlätta administrativt för förvaltningarna.

Ett annat sätt att minska administrationen är att införa digital signering av handlingar som kräver underskrift. För detta behövs idag tjänstelegitimation där anställda måste använda sitt privata BankID för att kunna signera digitalt. Här behöver staden samordna sig för att hitta en bättre lösning.

Konsultanvändning

På grund av hög personalomsättning samt svårigheter med kompetensförsörjning inom barn och unga har förvaltningen fortsatt haft behov av inhyrda socialsekreterare inom denna verksamhet för att ersätta vakanser där rekryteringen inte varit möjlig. Konsultanvändning på strategisk nivå har inte skett under året.

Beslut av nämnden

Antalet uppdrag från nämnden till förvaltningen har minskat jämfört med tidigare år. Frågor från nämnden besvaras oftast genom muntlig återkoppling på nämndsammanträden istället för skriftliga ärenden, vilket minskat nämndadministrationen.

Utifrån nämndens ekonomiska situation beslutade nämnden i juni 2023 om besparingsåtgärder. Förvaltningen fick då fyra uppdrag:

1. Att återkomma med en inventering av lokala avtal, lokala handlingsplaner och politiska styrdokument samt samverkansforum som bedöms vara kostnadsdrivande utan att direkt korrelera med nämndens uppdrag enligt reglementet.
2. Att utifrån inventeringslistan föreslå vad som kan tas bort med utgångspunkten i att det kan leda till exempelvis minskad kostnad för administration, undanröjning av överflödiga uppföljning och minskad byråkrati.
3. Att återkomma till nämnden med en lista över de politiska uppdrag som börjat gälla före 2023 och som av kostnadsskäl bör hemställas till kommunstyrelsen för att förklaras fullgjorda. Om möjligt även redovisa kostnad för att slutföra uppdraget.
4. Att omgående införa ett tillfälligt stopp vad gäller inrättande av nya tjänster och befattningar som inte är brukarnära. Nämnden fattar beslut om undantag vid synnerliga skäl.

Förvaltningen redovisade uppdraget i samband med delårsrapport augusti.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)
Minskning administration	1 000
Vakanshållning Kommunikation och stab	300
Förtätning på förvaltningskontor	300
Summa	1 600

1.21 Stadsrevisionen

Uppföljning av kommunfullmäktiges mål rapporteras till kommunfullmäktige i revisorskollegiets årsrapport 2023.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)

1.22 Stadsmiljönämnden

Rekrytering

I den nya förvaltningen pågår fortfarande arbetet med att se över roller och processer och vad som är en rimlig nivå för administrativa resurser går än så länge inte att fastställa. Under året har ny- och ersättningsrekryteringar diskuterats i förvaltningsledningen och det finns ett antal tjänster där tillsättning har skjutits på framtiden.

Sammanhållen stadsutveckling

Samarbetet mellan de stadsutvecklande förvaltningar innebär ökad transparens och effektivitet i stadsutvecklingsarbetet. Inom ramen för ny stadsutvecklingsorganisation pågår samverkan inom flera styr- och stödfunktioner. Exempel på kompetensområden som arbetar tillsammans och nyttjar kompetens över förvaltningsgränserna är juridik, kommunikation, nämndadministration och säkerhet mm. Ett sätt att samarbeta och använda varandras resurser är att de stadsutvecklande förvaltningarna har upprättat en gemensam organisation för tjänsteperson i beredskap (TiB).

Konsultanvändning

En projektgrupp med representanter för de fyra förvaltningarna har tillsatts och kommer arbeta med ett uppdrag under 2024 för att lägga en gemensam grund för hur de stadsutvecklande förvaltningar definierar konsulter samt se i vilka delar som vi kan samverka för en bättre styrning, uppföljning och kontroll av förvaltningarnas konsultanvändning.

Digitalisering

Förvaltningen planerade 2023 att genomföra ett antal digitaliseringsprojekt för

ökad effektivitet och minskad administration. Med den ekonomiska situationen i förvaltningen har flera av dessa projekt fått skjutas på tills längre fram.

Kundärendehantering

Genom att gå över till ett gemensamt IT-stöd för kundärendehantering inom förvaltningen med ökad användarvänlighet blir handläggningstiderna kortare, det ger bättre kontroll över inkomna frågor och svar och större möjlighet till uppföljning och analys av frågor och svar. Genom en samlad information och kontroll på in- och utflöde ges större möjlighet till proaktivitet och förebyggande information till medborgarna och externa aktörer där kontaktcenter ges möjlighet att besvara fler frågor i första linjens support.

Ökad administration

Den nya organisationen som infördes vid förra årsskiftet har krävt stora resurser inom det administrativa området, även om det på sikt kan minska administrationen. Införandet av nytt ärendehanteringssystem, ny webbplats och nytt intranät har krävt administrativa resurser.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)

1.23 Utbildningsnämnden

I mars införde förvaltningen en rutin som innebär att chef som planerade att rekrytera medarbetare inom yrkesgrupper som arbetar med administration och ledningsarbete skulle inhämta beslut från överordnad chef innan rekryteringen påbörjades.

Vid utbildningsnämndens sammanträde i april beslutade nämnden att införa ett tillfälligt anställningsstopp för alla tjänster ovanför rektorsnivån. Beslutet innebär att det var utbildningsnämnden som tog beslut om undantag från anställningsstopp vid synnerliga skäl. Denna beslutsordning gällde fram till årsskiftet 2023/2024.

I jämförelse med budget har förvaltningen haft 14,2 mnkr lägre kostnader för yrkesgrupper som arbetare med administration och ledning.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)
Restriktivitet vid anställning av personal som arbetar med administration eller ledningsarbete (utfall 2023 jämfört med budget 2023)	14 200
Minskad användning av konsulter (utfall 2023 jämfört med budget 2023)	500

1.24 Valnämnden

Valnämndens uppdrag att planera och genomföra allmänna val är till stor del av administrativ karaktär. Valnämndens kansli består av en mycket liten tillsvidareanställd personalstyrka på fyra personer varför anställning av administrativ personal för att planera och genomföra valet till Europaparlamentet som äger rum i juni 2024 är nödvändigt. Under året har konsulter anlåtats både inom Göteborgs Stad och externt för att genomföra vårt grunduppdrag och för att utveckla verksamheten utifrån utvärderingen av valet 2022.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)

1.25 Äldre samt vård- och omsorgsnämnden

När förvaltningen bildades skapades fyra centrala administrativa enheter för att effektivisera avgiftshandläggning, löneadministration och chefsstöd. Ett första resultat redovisades under hösten 2022 då de administrativa enheterna genomfört en effektivisering motsvarande 14 årsarbetare. Det finns en fortsatt dialog om var de administrativa resurserna ska finnas för största möjliga verksamhetsnytta, central respektive lokal placering. Under året har förvaltningen haft ett pågående arbete med att dimensionera de administrativa resurserna rätt utifrån förvaltningens storlek.

En kartläggning har genomförts av vilka administrativa arbetsuppgifter som finns inom förvaltningen samt vilka drivkrafter finns bakom den administration som utförs. Rapporten färdigställdes under hösten och resultatet ligger till grund för att analysera och fatta nödvändiga beslut om dimensionering och lokalisering av administrativa funktioner. Förvaltningen har också arbetat för att minska de centrala stödfunktionerna och det har gett resultat. Däremot har förvaltningen på totalen ändå sett en ökning av administrativa tjänster vilket tydliggör att arbetet behöver fortgå utifrån ett helhetsperspektiv som inkluderar alla verksamheter.

Förvaltningen har vidare identifierat att en ökad central samordning relaterad till administrativa och juridiska frågor som berör IT, digitalisering, dataskydd och arkivering och skulle bidra till ett mer effektivt nyttjande av stadens administrativa resurser. Förvaltningen lämnade i samband med delårsrapport augusti 2023 konkreta förslag på åtgärder.

I samband med nämndens budgetbeslut 2023 avslutades överenskommelsen med nämnden för Intraservice om tilläggstjänsten Redovisningstjänster. Under året har samtliga redovisningsprocesser flyttats över till förvaltningen och denna förändring har inneburit en minskning i antalet administrativa tjänster.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)
---------------	------------------------

Redovisningstjänster	3 000
Vakansgrad centrala stödfunktioner	8 000
Central administration	5 000
Summa	16 000

1.26 Överförmyndarnämnden arvoden

Nämnden har inte genomfört uppdraget då nämnden enbart hanterar budget för arvoden till ställföreträdare samt inte har personalansvar.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)

Göteborgs
Stad

Minskad administration och konsultanvändning 2023 Bolag

Innehållsförteckning

1	På vilket sätt har styrelsen begränsat uppgifter inom bland annat administration, ledningsarbete och konsultanvändning?	3
1.1	Göteborgs Stadshus AB (Egen verksamhet).....	3
1.2	Göteborg Energi AB.....	3
1.3	Förvaltnings AB Framtiden	3
1.4	Higab AB (koncern)	4
1.5	Göteborgs Stads Parkeringsaktiebolag.....	5
1.6	Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB	5
1.7	Göteborgs Spårvägar AB.....	6
1.8	Business Region Göteborg AB	6
1.9	Göteborg & Co (Klusterkoncernen).....	7
1.10	Göteborgs Stadsteater AB	8
1.11	Liseberg AB.....	8
1.12	Got Event AB.....	9
1.13	Göteborg & Co AB.....	10
1.14	Göteborgs Hamn AB.....	10
1.15	Gryaab AB.....	10
1.16	Renova AB	11
1.17	GREFAB.....	11
1.18	Försäkrings AB Göta Lejon.....	12
1.19	Göteborgs Stads Leasing AB.....	12
1.20	Boplats Göteborg AB	12
2	Higab.....	14
2.1	Higab AB (koncern)	14
3	Göteborgs Stads Parkering	15
3.1	Higab AB (koncern)	15
4	Älvstranden Utveckling.....	16
4.1	Higab AB (koncern)	16

1 På vilket sätt har styrelsen begränsat uppgifter inom bland annat administration, ledningsarbete och konsultanvändning?

1.1 Göteborgs Stadshus AB (Egen verksamhet)

Insats/åtgärd	Effekt/besparing
Minimerad intern administration genom införande av Ciceron	På grund av att systeminförandet av Ciceron förskjutits har den förväntade positiva effekten som det medför förskjutits in på 2024.
Effektiviserad rapportering och analys av finansiella data för koncernen	Arbete pågår med att automatisera vissa rapporter som Stadshus löpande måste ta fram genom att använda digitala verktyg som staden redan har tillgång till.

1.2 Göteborg Energi AB

Ständigt pågående arbete för att optimera organisation och bemanning för att leverera ljus, värme, kyla och uppkoppling till göteborgarna samt möta framtida krav på hållbara energilösningar.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing
Beslutsgång i rekryteringsprocessen. HR-direktör och ekonomidirektör har insyn i samtliga rekryteringar	Resursätta kostnadseffektivt
Kompetens- och bemanningsplaner för optimerad bemanning	Resurssätta kostnadseffektivt

1.3 Förvaltnings AB Framtiden

I samband med delårsrapporten per augusti godkände styrelsen för Förvaltnings

AB Framtiden bolagets återrapportering av uppdraget från kommunfullmäktige (2023-02-23, §29) om att ta fram konkreta åtgärder i syfte att minska administrationen. Flera av de åtgärder som nämns där återkommer även i denna rapportering.

- Under 2023 anslöt sig Familjebostäder och Bostadsbolaget till Framtidens lönecenter och därmed är koncernens samtliga bolag kunder till koncernens lönecenter. Lönecenter utvecklar effektiva arbetssätt och rutiner och implementerar ett modernt systemstöd genom köpt tjänst från Intraservice. Konsolidering av koncerngemensamma uppgifter och rapportering kommer att underlättas när samtliga bolag använder nya lönesystemet 2025.
- Under året har bolaget i större utsträckning använt befintliga delårs- och årsrapporter för återrapportering av uppdrag från kommunstyrelse och kommunfullmäktige för minskad administration.
- Egnahemsbolaget och Framtiden Byggutveckling har under 2023 förstärkt samverkan mellan bolagen som en följd av rådande konjunkturläge och avstannad försäljning av bostadsrätter och äganderätter. Från 2024 kommer Framtiden Byggutveckling att ta över hela ansvaret för att ta fram bostadsrättsprojekt i tidiga skeden och lämna över projekt till EHAB när de övergår till detaljplan.
- Förvaltnings AB Framtiden är i egenskap av moderbolag för koncernen rapporterade enhet till kommunstyrelsen och Stadshus AB. När det gäller insamling av underlag och uppgifter från dotterbolag, exempelvis för återrapportering av mål och uppdrag från ägaren eller yttranden över remisser/motioner, använder moderbolaget koncernens rådsstruktur i så stor utsträckning som möjligt. Bolaget bedömer att det både minskar den administrativa belastningen på dotterbolagen och att det leder till högre kvalitet i ärenden.
- Moderbolaget har under hösten 2023 signalerat till dotterbolagen, i samband med bland annat ledningsforum och budgetmöten för 2024, att vara restriktiva med anställningar.

Bolaget har inte bedömt det som möjligt att uppskatta belopp för vilken effekt/besparing åtgärderna har gett.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing

1.4 Higab AB (koncern)

Bolagen inom lokalkoncernen har under året genomfört en gemensam analys av storlek och behov av nuvarande bemanning kopplat till administration, också i syfte att finna ytterligare samordningseffekter inom koncernen. I analysen konstateras det att bolagen inom lokalkoncernen bedöms ha en andelsnivå av administrativ personal som ligger i paritet med varandra, men även jämfört med konkurrenter inom samma bransch.

Ett antal områden har identifierats där det finns potential för bättre samordning och

minskning av administrationen, som digitalisering och optimering av arbetsprocesser, för att ha en så effektiv organisation som möjligt.

Vid anställning av personal till följd av naturlig rörlighet gör bolagen alltid en behovsanalys.

Se även bolagsspecifik rapportering nedan.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing

1.5 Göteborgs Stads Parkeringsaktiebolag

Insats/åtgärd	Effekt/besparing

1.6 Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB

Insats/åtgärd	Effekt/besparing
GSK: Minskat affärsstödet med två personer från fem till tre personer.	Två heltidslöner.
GSAB: Samverkan i trepart, Göteborgs Spårvägar, Stadsmiljöförvaltningen samt Västtrafik. Samverkan i trepart, Göteborgs Spårvägar, Stadsmiljöförvaltningen samt Västtrafik.	Samverkan i trepart har under 2023 startats upp med syfte att skapa en robust spårvägsanläggning, effektiv och långsiktig planering samt kostnadseffektivitet.
GSAB: Avtalsöversyn Utförandeentreprenadavtalet	Under 2023 beslutade ägarna Västtrafik samt Göteborgs Stad att avtalet för Utförandentreprenad mellan Göteborgs Spårvägar och Stadsmiljöförvaltningen ska ses över och skrivas om 2024. Avtalet har skapat vissa otydligheter i organisationen, vilket drivit upp administrationen.

1.7 Göteborgs Spårvägar AB

Insats/åtgärd	Effekt/besparing
Samverkan i trepart, Göteborgs Spårvägar, Stadsmiljöförvaltningen samt Västtrafik.	Samverkan i trepart har under 2023 startats upp med syfte att skapa en robust spårvägsanläggning, effektiv och långsiktig planering samt kostnadseffektivitet.
Avtalsöversyn Utförandeentreprenadavtalet	Under 2023 beslutade ägarna Västtrafik samt Göteborgs Stad att avtalet för Utförandentreprenad mellan Göteborgs Spårvägar och Stadsmiljöförvaltningen ska ses över och skrivas om 2024. Avtalet har skapat vissa otydligheter i organisationen, vilket drivit upp administrationen.

1.8 Business Region Göteborg AB

Inga separata beslut har tagits under året utifrån vad som anges i KF budget (sid 49). Styrelsen beslutar om verksamhetsplan för året. Vi har ständigt fokus på att bedriva effektivt arbete med kvalitet liksom att värdera resurser i pågående arbeten. Vi kommer fortsatt följa eventuella möjligheter som ökad digitalisering och AI-teknik kan tillföra. .

1) Restriktiv anställning av personal för administration och ledningsarbete inkl. vakans till följd av naturlig rörlighet. Nyanställning ska godkännas av överordnad chef till den som önskar genomföra rekryteringen.

Denna rutin har BRG haft sedan tidigare. Rekrytering sker i begränsad omfattning.

2) Åtgärder ska vidtas för att begränsa nya och utvidgade uppgifter som medför administrativt arbete.

Det nära ledarskapet sätter fokus vid planering och uppföljning för att värdera förhållandet till nyttan och aktivt värdera vilka uppgifter som vi kan sluta att göra när nya tillkommer.

3) Nämnder och styrelser ska samarbeta för att minska administrationens omfattning i syfte att åstadkomma en mer effektiv administration och kommunikation.

Mycket i bolagets grunduppdrag att leda, styra, samordna och driva verksamhet har ingående administrativa processer och ledningsarbete som påverkar såväl oss som andra. Fokus ligger på att beakta om "onödig" administration kan minska genom t.ex. styrning, uppföljning och kontroll.

4) Arbete utfört av konsulter ska minska

Arbete som utförs av konsulter för den egna verksamheten är i ytterst begränsad (försumbar) omfattning. Det är högst väsentligt att särskilja det som är kundnära och det som nyttjas för den egna verksamheten. Det förstnämnda är även kopplat till bolagets intäkter i hög grad och värderas löpande.

Hög medvetenhet finns att säkerställa att konsulter används när det bedöms mer effektivt, är kortvarigt eller där kompetens behövs för specifika ändamål. Analys av totala kostnader och jämförelse mellan år ger inte en rättvisande bild. BRG:s användning av konsulter varierar över tid/år beroende på karaktären på aktuella uppdrag. Exempelvis har konsulter använts innevarande år för förstudier, analyser, rådgivning och följeforskning.

Den största andelen konsulttjänster är rådgivning till SME utifrån efterfrågan. Dessa kostnader faktureras kunden och medför motsvarande intäkter. Även inom projektverksamheten finns ovan nämnda konsulttjänster som är kopplade till medfinansiering i olika utsträckning 40 – 100%.

En generell anfordran om minskning av konsulttjänster (på kontonivå) medför således inte per automatik att någon administration minskat eller att någon effektivitet har uppnåtts. Risken är snarare tvärtom utifrån att inte kunna leverera på grunduppdraget där konsulter bedöms ge en ökad flexibilitet, tillhandahålla specialistkompetens och är mer kostnadseffektivt.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing
-	-

1.9 Göteborg & Co (Klusterkoncernen)

Göteborg & Co AB

Göteborg & Co har under 2023 arbetat aktivt med sin bemanning. I samband med att Göteborgs 400-årsjubileum avslutats under 2023 har bolaget genomfört en organisationsöversyn och avslutat förhandlingar om ny organisation och arbetsbrist. Ett 10-tal medarbetare har blivit uppsagda på grund av arbetsbrist och ett 20-tal medarbetare har inte fått sina tidsbegränsade anställningar förlängda. Flera av dessa medarbetares tjänster hade inriktning mot någon typ av administration och ledningsarbete.

Liseberg AB

Liseberg har som vinstdrivande bolag en inneboende strävan och självreglering efter effektiviseringar, även innefattande administration.

Mycket av bolagets administration kan inte påverkas utan drivs av Göteborgs Stad. Detta innefattar bland annat:

- Rapportering till Göteborgs stad
- Remisser och yttranden till Göteborgs stad
- Granskning av Stadsrevisionen
- Styrning från staden genom styrdokument, planer och program
- Offentlig upphandling
- Annan lagstiftning GDPR, miljö, arkiv, personal etc

- ISO certifiering, andra certifieringar (KRAV)
- Tillståndprocesser Deltagande i nätverk samverkan med staden etc.

En minskad konsultanvändning förväntas inte minska administrationen.

Åtgärder som kan göras för att minska administrationen:

- Välja att avstå från yttrande eller korta ner innehållet väsentligt
- Minska mängden styrdokument (bristande rådighet för Liseberg)
- Minska innehållet i skriftliga beslutsunderlag och föredra ärenden muntligt i högre utsträckning
- Minska dokumentation och öka muntlighet – försvårar dock uppföljning och bevis på att något faktiskt har skett.
- Avstå eller minska på deltagande i nätverk och samverkansträffar

En minskad konsultanvändning förväntas inte minska administrationen. Istället används konsulter restriktivt och endast då det är lönsamt, exempelvis när expertis kan behövas för att göra en uppgift snabbare än vad vi kan göra internt eller som ett verktyg för att avlasta interna resurser vid arbetstoppar i syfte att minska belastningen på egen personal.

Got Event AB

Ständigt pågående arbete.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing

1.10 Göteborgs Stadsteater AB

Insats/åtgärd	Effekt/besparing
Göteborgs Stadsteater AB har inte utökad den administrativa personalen under året, men har inte heller haft möjlighet att minska den. Skälet är den starkt ökade mängd av administrativa uppgifter som ålagts bolaget främst inom miljö- och säkerhetsområdet, men även ökad återrapportering månadsvis och andra centralt beslutade uppföljningar	

1.11 Liseberg AB

Liseberg har som vinstdrivande bolag en inneboende strävan och självreglering efter effektiviseringar, även innefattande administration.

Mycket av bolagets administration kan vi inte påverka utan drivs av Göteborgs Stad. Dessa drivare är bland annat:

- Rapportering till Göteborgs stad
- Remisser och yttranden till Göteborgs stad
- Granskning av Stadsrevisionen
- Styrning från staden genom styrdokument, planer och program
- Offentlig upphandling
- Annan lagstiftning GDPR, miljö, arkiv, personal etc
- ISO certifiering, andra certifieringar (KRAV)
- Tillståndsprocesser Deltagande i nätverk samverkan med staden etc.

En minskad konsultanvändning förväntas inte minska administrationen – tvärt om

Åtgärder som kan göras för att minska administrationen:

- Välja att avstå från yttrande eller korta ner innehållet väsentligt
- Minska mängden styrdokument (bristande rådighet för Liseberg)
- Minska innehållet i skriftliga beslutsunderlag och föredra ärenden muntligt i högre utsträckning
- Minska dokumentation och öka muntlighet – försvårar dock uppföljning och bevis på att något faktiskt har skett.
- Avstå eller minska på deltagande i nätverk och samverkansträffar

En minskad konsultanvändning förväntas inte minska administrationen. Istället används konsulter restriktivt och endast då det är lönsamt, exempelvis när expertis kan behövas för att göra en uppgift snabbare än vad vi kan göra internt eller som ett verktyg för att avlasta interna resurser vid arbetstoppar i syfte att minska belastningen på egen personal.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing

1.12 Got Event AB

Ständigt pågående arbete.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing
Pågående utvecklingsprojekt (Framtidssäkrad Verksamhet) vilket bl a innebär att processer och organisation ses över.	Svårdefinierat
En genomlysning av ekonomiprocesserna har gjorts i syfte att effektivisera processerna.	Svårdefinierat
Verksamhetssystem har bytts, vilket effektiviserar arbetet och minskar administrationen.	Svårdefinierat

1.13 Göteborg & Co AB

Göteborg & Co har under 2023 arbetat aktivt med sin bemanning. I samband med att Göteborgs 400-årsjubileum avslutats under 2023 har bolaget genomfört en organisationsöversyn och avslutat förhandlingar om ny organisation och arbetsbrist. Ett 10-tal medarbetare har blivit uppsagda på grund av arbetsbrist och ett 20-tal medarbetare har inte fått sina tidsbegränsade anställningar förlängda. Flera av dessa medarbetares tjänster hade inriktning mot någon typ av administration och ledningsarbete.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing

1.14 Göteborgs Hamn AB

Bolaget har sedan en längre tid arbetat med att ersätta längre konsultuppdrag med anställning för att minska kostnader, effektivisera och bibehålla kontinuitet. Vi har få administrativ resurser och arbetar med att hålla ner administration genom effektivisering och etablering av användarvänliga lösningar inom vår IT miljö. Ett steg i detta har även varit att utbilda i självledarskap, där prioritering och ambition är en viktig del och aktiviteter med att öka bolagets IT mognad.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing
Kontinuerlig uppföljning av nyttjandet av konsulter, syftet är att anställda för långsiktiga behov	Kostnadsbesparing och bibehållen kunskap inom bolaget, minskad tid och belastning vid upplärning och överlämning som krävs vid konsultinsatser.
Alla tjänster utvärderas och prioriteras av ledningen för att bibehålla bolagsperspektiv och samordning.	Tjänster har tagits bort och uppgifter har omfördelats.
Utbildning i ledarskap, självledarskap	Prioritering av arbetsuppgifter, minska onödigt arbete som inte leder till värde.
Etablerat en AI grupp för att utveckla bolagets förmåga att förenkla administrativa och repetitiva arbetsuppgifter.	Ingen större effekt under 2023, kartläggning av användarfall och utbildning pågår.

1.15 Gryaab AB

Gryaabs styrelse godkände den 15 juni 2023 redovisningen av ett antal åtgärder utifrån Göteborgs KF: s uppdrag att utifrån rapporten Redovisning av uppdrag att minska administrationen inom flertalet verksamheter, exempelvis kommunikation, ta fram konkreta åtgärder i syfte att minska administrationen (40c §). Åtgärderna redovisas nedan.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing
Värdera med arbetarnas arbetstid till exempel genom att vara mer selektiv vid möteskallelser	Ej mätbart men bedöms påverka i positiv riktning
Ha rätt ambitionsnivå på till exempel remissförfrågningar och enkäter	Ej mätbart men bedöms påverka i positiv riktning
Dialog med Göteborgs Stad om bättre urval gällande rapporter, uppdrag och styrande dokument.	Ej mätbart men bedöms påverka i positiv riktning
-	-

1.16 Renova AB

Ett åtgärdsprogram togs fram under våren 2023 där vi drog ner budget på ett antal poster för att förbättra koncernens resultat.

Inga större förändringar i personalstyrka för administrativa befattningar, vi arbetar ständigt med att effektivisera verksamheten.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing
Försiktighet med konsultkostnader	5 mnkr
Besparing lokal och fastighetskostnader	7 mnkr
Besparing information/utb./resor/representation	4 mnkr

1.17 GREFAB

Grefab är en liten organisation och är i sin grundorganisation effektivt bemannad på lednings och administrativa uppdrag.

De 3 chefstjänster bolaget har krävs för bibehållande av en kontrollmiljö där inte bolagets trovärdighet riskeras. Bolagets administration är bemannat för att klara IT, HR, dataskydd, styrelsearbetet. ärendehantering, säkerhets-, miljö- och inköpsfrågorna.

Konsulter använder bolaget då kompetensen inte är rimlig att säkerställa i den egna personalen. Detta gäller konstruktionshandlingar, provtagningar, underlag för upphandling och övrigt hamnspecifikt anläggningsarbete. Vi använder Intraservice för vår redovisning.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing

1.18 Försäkrings AB Göta Lejon

Bolaget har små möjligheter att vidta ytterligare åtgärder för att begränsa nya och utvidgade uppgifter som medför administrativt arbete. Administrativt arbete inom Göta Lejon är kopplat till regelverk inom försäkringsområdet och följsamhet mot stadens riktlinjer och beslut.

Bolaget arbetar kontinuerligt med att effektivisera sina ledningsprocesser och administrativa processer genom samarbeten och digitalisering.

Bolaget använder sig av konsulter vid tillfälliga insatser när kompetens saknas i verksamheten och syftet är att säkerställa leverans på bolagets uppdrag.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing
Vid vakanser har bolaget reviderat innehållet i tjänsten inför rekrytering. Bolaget har reviderat 2 tjänster under året.	En ökad kvalitet och effektivitet i tjänsterna.

1.19 Göteborgs Stads Leasing AB

GSL har under 2023 arbetat aktivt med att hitta sätt att effektivisera och organisera oss för att effektivisera och därmed på sikt minska administrationen. Det finns ett uppstartat arbete med en bättre digital lösning för fordonsadministration dock kommer denna effekt troligtvis först under 2025 då det är ett stort komplicerat system med många parter inblandade. Detta kommer även förenkla och minska administrationen för våra kunder. I övrigt arbetar bolaget aktivt med att identifiera sina processer och succesivt förbättra samt effektivisera dessa.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing
Minskat antal i bolagsledning med 2 personer	Ger lägre total lönekostnad och effektivare drift då roller kommer på en annan nivå närmre linjeverksamheten
Effektivisering genom nytt fordonsadministrationssystem	Ingen effekten då systemet ej är färdigutvecklat. Förväntade effekten både internt och i kunders verksamheter
HR-chef delas med Göta Lejon	Besparing för båda bolagen samt bättre samverkan genom samarbete
Lön och Ekonomiadministration utförs av GSL-personal hos Göta Lejon	Besparing för båda bolagen samt bättre samverkan genom samarbete

1.20 Boplats Göteborg AB

Insats/åtgärd	Effekt/besparing
Ny organisation beslutad	3 avdelningschefer blir framöver endast 2

Använder fler av de administrativa system som Intraservice erbjuder	Minskat behov av extern konsulthjälp
I samband med avgångar så genomförs en analys för att säkerställa att Boplats har rätt resurser framöver	Resursoptimering

2 Higab

2.1 Higab AB (koncern)

En minskning av administrationen är inte alltid det bästa för bolaget. Det är viktigt att noggrant överväga konsekvenserna och se till att nödvändiga administrativa funktioner fortfarande hanteras på ett effektivt sätt för att stödja företagets övergripande mål, uppdrag och verksamhet.

Bolaget värderar kontinuerligt andelsnivån av administrativ personal samt arbetar aktivt med åtgärder och förbättringsområden såsom digitalisering, optimering av arbetsprocesser och ökat samarbete inom koncernen för att ha en så effektiv organisation som möjligt för att klara av grunduppdragen på ett tillfredställande sätt. Det är dock svårt att bedöma besparingarnas effekt eller värde.

Vidare kan konstateras att den ökande mängd av uppdrag från Stadshus AB, kommunfullmäktige eller stadsledningskontoret kräver mer uppföljning och rapportering vilket är administrativt drivande och inget som bolaget styr över.

I samband med naturlig rörlighet gör bolaget alltid en analys av om behovet kvarstår av den administrativa tjänsten. Rekrytering beslutas ytterst av vd och om nya roller tillskapas informeras styrelsen om detta.

Bolagets konsultkostnader är till största del hänförlig till de byggprojekt som bedrivs och avser specialistkompetens. Att minska dessa innebär att byggprojekt får stoppas eller skjutas på framtiden.

3 Göteborgs Stads Parkering

3.1 Higab AB (koncern)

Ett antal områden har identifierats där det finns potential att minska administrationen, såsom att via digitalisering automatisera delar av administrationen. Målet med att minska administrationen är att optimera och effektivisera processerna för att bättre kunna fokusera på kärnverksamheten.

Vid anställning av personal till följd av naturlig rörlighet gör bolaget alltid en behovsanalys. Nyanställning godkänns av överordnad chef till den som önskar genomföra rekryteringen.

Exempel på områden som bolaget kontinuerligt arbetar med för att minska administrationen:

Digitalisering: Genom att införa digitala lösningar och automatisera rutinmässiga administrativa processer minskas pappershantering, manuell datainmatning och tidskrävande arbete.

Ett exempel som digitaliserats och effektiviserats under året är styrelseadministrationen. Ett arbete har även startats upp för att införa effektiva och ändamålsenliga IT-verktyg.

Processoptimering: Genom att analysera och omstrukturera administrativa processer identifieras ineffektivitet och onödiga steg. Arbete har bland annat skett med att förbättra och effektivisera projektstyrningen och projektuppföljning av bolagets byggprojekt.

Ökat samarbete inom lokalkoncernen: Bolagen inom lokalkoncernen strävar efter att utöka samarbetet med varandra för att dela på administrativa resurser och kompetenser. Ett exempel är beslut om att skapa en gemensam säkerhetsorganisation.

Effektiv kommunikation: Genom att arbeta strategiskt med kommunikation kopplat till verksamhetsmål läggs resurser på rätt typ av kommunikation.

Utbildning och kompetensutveckling: Genom utbildning och kompetensutveckling till medarbetare inom administrativa områden ökas förmågan att hantera uppgifterna effektivt.

Bolaget har bedömt att det inte är möjligt att uppskatta vilken effekt/besparing i kronor som åtgärderna bidragit till.

4 Älvstranden Utveckling

4.1 Higab AB (koncern)

Insats/åtgärd	Effekt/besparing
En verksamhetskoordinator som slutat 2023, ersätts inte. En kommunikationsstrateg har 2023 bytt roll och avdelning till Projektstyrning, ersätts inte. En kommunikationsstrateg är föräldraledig, ersätts inte.	Minskning med två permanenta tjänster (besparing 1,8 mnkr/år) och en vikarie (0,5 mnkr) på avdelning för Kommunikation och verksamhetsstöd.
Ledningsgrupp har under hösten beslutat att införa konceptet "mjukt anställningsstopp". Alla ersättnings- och nyrekryteringar ska utvärderas och godkännas. I konceptet ingår förhållningssätt om restriktiv konsultanvändning.	Effektivisering inom befintlig organisation. Lägre konsultkostnader.

BILAGA B

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-01-04

Ärendenummer SMF-2023-07601

Handläggare

Lena Thylén

Telefon: 0730723027

E-post: lena.thylen@stadsmiljo.goteborg.se

Keillers Park Årsrapport 2023

Förslag till beslut

1. Styrelsen för Keillers Park godkänner förvaltningens förslag till årsrapport 2023, och översänder årsrapporten till kommunstyrelsen.

2. Beslutet justeras omedelbart.

Uppföljning av styrelsens uppdrag

Styrelsens uppgift är att förvalta och främja en ändamålsenlig användning av Keillers Park. Ett planerat utvecklingsarbete bedrivs för att göra parken mer attraktiv vilket inkluderar att hålla parken ren och snygg.

Keillers Park ingår i stadsmiljönämndens verksamhetsområde men har enligt stadgar en särskild styrelse utsedd av kommunfullmäktige vilken består av de tre ledamöterna från stadsmiljönämndens presidium.

Ekonomiskt resultat

Resultaträkning (Tkr)	Utfall Jan - Dec 2023	Utfall Jan - Dec 2022
- Verksamhetens nettokostnader	897	968

Nettokostnaden för Keillers park uppgår per sista december 2023 med till 897 tusen kronor. Kostnaderna är 71 tusen kronor lägre än föregående år.

Kostnader hanteras inom nämndens totala budgetram och Keillers park har inget eget kapital.

Väsentliga händelser och underhållsarbeten

Rambergsvägen

Extra lövsopning, vinterväghållning och spolning av brunnar har under 2023 utförts utmed Rambergsvägen efter att den under 2022 byggdes om och anpassades till gång- och cykeltrafik istället för biltrafik.

Panoramavägen

En prisjustering har gjorts på ramavtalet med Securitas som låser vägbommen varje dag under säsong. Prisökningen hamnade på 10,7 %.

Dammen

I dammen är det fortsatta problem med igenväxning och algtillväxt pga stillastående vatten. Detta lindras något under sommarmånaderna genom kontinuerlig tömning och påfyllning av vatten. Torrsugning av dammen har utförts under tidig vår för att ta bort slam som grogrund för oönskad vegetation.

Klotter

Saneringsarbetet är fortsatt viktigt för att parken ska upplevas omhändertagen.

Underhåll och upprustning

Grusgångvägen (mellan Rambergsvägen och Inlandsgatan) har fortsatt problem med stora vattenskador vid kraftigt regn. Både toppen och delar av vägens överbyggnad regnar bort och bildar stora rännilar, som innebär risk för snubbelskador. Detta är svårt att hantera i driftskedet eftersom åtgärderna med gruspåfyllning måste göras för hand. Gångvägen är svåråtkomlig för maskiner eftersom det finns flera trappor och trånga passager i en känslig trädmiljö. Driften återfyller makadam i överbyggnaden så gott det går för att undvika olycksrisken för fotgängare.

Evenemang

Inga större evenemang under 2023.

Skötsel

Arbetslaget som ansvarar för den dagliga tillsynen av parken meddelar att de fortsatt lägger mycket tid på städning under sommarsäsongen. För att hantera den stora mängden skräp så har vi beställt extra städning av parken under helgerna, samt körning med sopmaskin varje måndag för att hantera fröskal. Arbetslaget belyser också att de lägger allt mera tid på lövhantering, för att hålla brunnar och dagvattendiken öppna och fungerande. Behovet av lövhantering har ökat med ökande nederbördsmängder. I övrigt jobbar arbetslaget med röjning för att få fram siktlinjer som förbättrar utsikten, samt hantering av träd för att undvika risker.

Inom parken finns fortsatt problem med bosättningar, som förekommer i de delar av parken som är minst besökta, framför allt i området närmast Volvo samt på branten ner mot Herkulesgatan. När detta upptäcks så sker avhysning och städning så fort som möjligt.

Personal/medarbetare

Keillers Park har ingen egen anställd personal.

Beskrivning av ärendet

Stadsmiljöförvaltningen ansvarar för Keillers Park på Hisingen. Parken överläts som en gåva av James Keiller till Göteborgs Stad den 28 november 1906. Parken har en egen stiftelse och en styrelse som möts en gång om året för att besluta årsrapporten från föregående år.

Lena Thylén

Ekonomichef

Anders Ramsby

Direktör

BILAGA -Uppföljning av kommuncentrala poster

Beredskap för särskilda ändamål (tkr)	Budget	Bokslut	Avvikelse
Allmän reserv*	148 400	68 400	80 000
Försörjningsstöd extra beredskap**	50 000	38 000	12 000
Beredskap ökade kostnader enligt finansieringsprincipen***	50 300	50 200	100
Summa beredskap för särskilda ändamål	248 700	156 600	92 100

**Ursprunglig budget om 100 mnkr löstes upp i samband med kommunstyrelsens beslut i kompletterande budget maj (2023-05-24 § 435). I kommunfullmäktiges beslut (KF2023-06-09 § 13) fastställdes den allmänna reserven till 48 400 efter justerad skatteprognos. Budgetposten utökades därmed med 48 400 tkr. Resterande medel i den allmänna reserven upplöstes i samband med kommunfullmäktiges beslut i kompletterande budget oktober (2023-11-23 § 41)*

*** 38 000 tkr upplöstes i kompletterande budget maj (KF 2023-06-08 § 13)*

**** 50 200 fördelades till nämnderna i kompletterande budget februari (KS 2023-03-22 § 220)*

Budgeterade kostnader för särskilda ändamål	Budget	Bokslut	Avvikelse
Revisorskollegiet	39 926	39 926	0
Indexering infrastrukturella avsättningar	4 300	21 972	-17 672
Bidrag politiska partier	32 270	31 585	685
Lindholmen science park grundfinansiering (aktieägartillskott)	3 000	3 000	0
Lindholmen science park Visual Arena	3 200	3 200	0
Johanneberg science park (aktieägartillskott)	2 000	2 000	0
Göteborgs Symfoniker bidrag	2 500	2 500	0
Win Win Gothenburg sustainability award	1 500	1 500	0
Kommunövergripande avgifter	62 960	63 502	-542
Räddningstjänsten brandvatten	4 180	4 180	0
Medlemsavgift räddningstjänsten	383 870	386 557	-2 687
Pensioner Räddningstjänsten	101 245	111 890	-10 645
Stärkt Klimatanpassning	10 000	9 000	1 000
Jubileumsplanen Göteborg 400 år	100 000	100 000	0
Samordningsförbundet	16 485	16 485	0
Evakuerings- och omställningskostnader	100 000	100 000	0
Göteborg Filmstudios	1 000	0	1 000
Krisberedskap och civilt försvar, förmågehöjande åtgärder	7 000	6 200	800
Arenauppdraget	10 000	0	10 000
Klimatneutralt byggande	1 000	0	1 000
Pensionskostnader	3 530 000	3 521 088	8 912
Finansiering via intern pensionsavgift	-2 220 000	-2 277 488	57 488
Summa budgeterade kostnader för särskilda ändamål	2 196 436	2 147 097	49 339

Poster som hanteras genom beslut av andra nämnder/styrelser

	Budget	Bokslut	Avvikelse
<u>Medel som hanteras genom beslut av Göteborg & Co</u>			
Jubileumsplanen Göteborg 400 år (GBG & Co)	10 000	9 337	663
<u>Medel som hanteras av miljö- och klimatnämnden</u>			
Klimatkontrakt	700	700	0
<u>Medel som hanteras genom redovisning i kommunstyrelsens uppföljningsrapporter</u>			
Extern visselblåsarfunktion	700	336	364
Personal- och kompetensförsörjning	45 000	37 279	7 721
Kommuner mot Brott (<i>ny avropspost enl. beslut i kompl. budget februari</i>)	6 100	6 100	0
<u>Näringslivsfrämjande åtgärder</u>			
Citysamverkan	1 000	1 000	0
<u>Trygghetsfrämjande åtgärder</u>			
LOV 3 områden (kommunstyrelsen)	35 000	31 349	3 651
Lokala trygghetsöverenskommelser med näringslivet (avropas kommunstyrelsen)	1 000	1 000	0
Förstärkt kamerabevakning (avropas Stadsmiljönämnden)	5 000	448	4 552
Uppsökarverksamheten (avropas genom gemensamt beslut i Socialnämnderna)	5 000	5 000	0
Samverkanslokaler (avropas kommunstyrelsen och socialnämnd centrum)	2 000	0	2 000
<u>Medel som hanteras genom beslut av Kretslopp- och vattennämnden</u>			
Dagvatten och skyfall	10 500	9 241	1 259
Kretslopp- och vattennämnden västsvenska paketet	2 000	2 000	0
Skattekollektivets eventuella övertagande av nedlagda deponier	1 000	1 000	0
Kapitalkostnader skyfall	600	0	600
Driftskostnader tillkommande anläggningar (skyfall)	100	0	100
<u>Medel som hanteras genom beslut av stadsmiljönämnden</u>			
Enkelt avhjälptra hinder (Justerad från 20 000 tkr till 10 000 enl. beslut i kompl. Budget maj)	10 000	10 000	0
<u>Medel som hanteras genom beslut av socialnämnderna och idrotts- och föreningsnämnden</u>			
Fritidsbanker	1 500	1 500	0

Medel som hanteras genom beslut av Utbildningsnämnden, Grundskolenämnden och Stadsmiljönämnden

Sommarlovskort	31 000	28 846	2 154
----------------	--------	--------	-------

Medel som hanteras genom beslut av Socialnämnd centrum

Beredskap ökade kostnader temporära bostäder	3 000	2 765	235
--	-------	-------	-----

Medel som hanteras genom beslut av exploateringsnämnden

Beredskap ökade kostnader temporära bostäder	17 000	17 000	0
--	--------	--------	---

Medel som hanteras genom beslut av Socialnämnderna

Förstärkt måltids-, kvälls-, helg- och lovverksamhet (Ny avrospost. 20 000 tkr avsattes i kompl. budget maj. justerad till 12 300 tkr i kompl.budget oktober)	12 300	12 300	0
---	--------	--------	---

Medel som hanteras genom beslut av Socialnämnd Sydväst

Utökad finansiering för anvisningsboende (Ny avrospost enl. beslut i kompl. budget maj)	14 100	5 260	8 840
---	--------	-------	-------

Medel som hanteras genom beslut av kulturnämnden och Förskolenämnden

Alfons Åbergs Kulturhus (Ny avrospost enl. beslut i kompl. budget maj)	2 000	2 000	0
--	-------	-------	---

Summa poster som hanteras genom beslut av andra nämnder/styrelser	216 600	184 461	32 139
--	----------------	----------------	---------------

Koncernbanken	Budget	Utfall	Avvikelse
Ränteintäkter bolag	816 000	1 109 335	293 335
Räntekostnader	-857 000	-1 229 637	-372 637
Övriga finansiella poster	-12 000	6 944	18 944
Internränta nämnder	400 000	403 491	3 491
Resultat koncernbanken	347 000	290 133	-56 867